

JC 2017 37

04/01/2018

Τελικές κατευθυντήριες γραμμές

Κοινές κατευθυντήριες γραμμές σύμφωνα με το άρθρο 17 και το άρθρο 18 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την απλουστευμένη και την αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη και τους παράγοντες τους οποίους θα πρέπει να εξετάζουν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατά την εκτίμηση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνδέεται με τις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις και τις περιστασιακές συναλλαγές

Κατευθυντήριες γραμμές για τους παράγοντες κινδύνου

Υποχρεώσεις συμμόρφωσης και αναφοράς

Καθεστώς των κοινών κατευθυντήριων γραμμών

Το παρόν έγγραφο περιέχει κοινές κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες εκδίδονται βάσει του άρθρου 16 και του άρθρου 56 πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 για τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων) και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών) [οι κανονισμοί για τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ΕΕΑ)]. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 των κανονισμών για τις ΕΕΑ, οι αρμόδιες αρχές και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφωθούν με τις κατευθυντήριες γραμμές.

Οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές παρουσιάζουν την άποψη των ΕΕΑ σχετικά με τις ενδεδειγμένες εποπτικές πρακτικές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας ή σχετικά με τον τρόπο ορθής εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας σε έναν συγκεκριμένο τομέα. Οι αρμόδιες αρχές προς τις οποίες απευθύνονται οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές οφείλουν να συμμορφωθούν ενσωματώνοντάς τες δεόντως στις εποπτικές πρακτικές τους (π.χ. τροποποιώντας το νομικό τους πλαίσιο ή τις εποπτικές διαδικασίες τους), συμπεριλαμβανομένων των σημείων στα οποία οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται κυρίως στα ιδρύματα.

Απαιτήσεις αναφοράς

Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 των κανονισμών για τις ΕΕΑ, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να γνωστοποιήσουν στην αντίστοιχη ΕΕΑ αν συμμορφώνονται ή προτίθενται να συμμορφωθούν προς τις παρούσες κοινές κατευθυντήριες γραμμές, ή άλλως να παραθέσουν τους λόγους της μη συμμόρφωσης, *[εντός δύο μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης όλων των μεταφράσεων στους δικτυακούς τόπους των ΕΕΑ – 05/03/2018]*. Εάν η σχετική γνωστοποίηση δεν αποσταλεί έως τη λήξη αυτής της προθεσμίας, η αντίστοιχη ΕΕΑ θεωρεί ότι οι αρμόδιες αρχές δεν συμμορφώνονται. Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να αποστέλλονται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις [compliance@eba.europa.eu, compliance@eiopa.europa.eu και compliance@esma.europa.eu] με αριθμό αναφοράς «JC/GL/2017/37». Υπόδειγμα των εν λόγω γνωστοποιήσεων διατίθεται στους

δικτυακούς τόπους των ΕΕΑ. Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να υποβάλλονται από πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα να γνωστοποιούν τη συμμόρφωση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών τους.

Οι γνωστοποιήσεις θα δημοσιευτούν στους δικτυακούς τόπους των ΕΕΑ, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3.

Τίτλος Ι – Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Αντικείμενο

1. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν τους παράγοντες τους οποίους θα πρέπει να εξετάζουν οι επιχειρήσεις κατά την εκτίμηση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΞΧ/ΧΤ) που συνδέεται με τις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις και τις περιστασιακές συναλλαγές. Καθορίζουν επίσης τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσαρμόζουν την έκταση των μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη (ΔΕΠ) ώστε να είναι ανάλογα του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που έχουν εντοπίσει.
2. Παρότι οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές επικεντρώνονται στις εκτιμήσεις κινδύνου των επιμέρους επιχειρηματικών σχέσεων και των περιστασιακών συναλλαγών, οι επιχειρήσεις δύνανται να χρησιμοποιούν τις συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές, τηρουμένων των αναλογιών, κατά την εκτίμηση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ στο σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
3. Οι παράγοντες και τα μέτρα που περιγράφονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν είναι εξαντλητικού χαρακτήρα και οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προβαίνουν, κατά περίπτωση, στην εξέταση και άλλων παραγόντων και μέτρων.

Πεδίο εφαρμογής

4. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται στα πιστωτικά ιδρύματα και στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημεία 1 και 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και στις αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την εποπτεία της συμμόρφωσης των εν λόγω επιχειρήσεων προς τις υποχρεώσεις καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΚΞΧ/ΧΤ).
5. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές κατά την αξιολόγηση της επάρκειας των εκτιμήσεων κινδύνου, των πολιτικών και των διαδικασιών ΚΞΧ/ΧΤ των επιχειρήσεων.
6. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει επίσης να εξετάζουν τον βαθμό στον οποίο οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δύνανται να συμβάλλουν στην εκτίμηση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με τους αντίστοιχους τομείς τους, η οποία αποτελεί μέρος της εποπτείας με βάση

τον κίνδυνο. Οι ΕΕΑ έχουν εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές για την εποπτεία με βάση τον κίνδυνο σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 10 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

7. Η συμμόρφωση προς το ευρωπαϊκό καθεστώς οικονομικών κυρώσεων δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.

Ορισμοί

8. Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
 - «Αρμόδιες αρχές»: οι αρχές που είναι αρμόδιες να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τις απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 όπως έχει μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία¹.
 - «Επιχειρήσεις»: πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημεία 1 και 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
 - «Δικαιοδοσίες που συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ»: χώρες οι οποίες παρουσιάζουν υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, βάσει εκτίμησης των παραγόντων κινδύνου που καθορίζονται στον τίτλο II του παρόντος εγγράφου. Ο όρος αυτός περιλαμβάνει, ενδεικτικά, «τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου» που χαρακτηρίζονται από στρατηγικές ανεπάρκειες όσον αφορά τα εθνικά συστήματα ΚΞΧ/ΧΤ, οι οποίες συνεπάγονται σημαντικές απειλές για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ένωσης [άρθρο 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849].
 - «Περιστασιακή συναλλαγή»: συναλλαγή η οποία δεν πραγματοποιείται στο πλαίσιο επιχειρηματικής σχέσης όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 13 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
 - «Ομαδοποιημένος λογαριασμός»: τραπεζικός λογαριασμός τον οποίο ανοίγει ένας πελάτης, π.χ. ένας επαγγελματίας του νομικού κλάδου, με σκοπό τη διακράτηση των χρημάτων των πελατών του. Τα χρήματα των πελατών θα αναμειγνύονται, αλλά οι πελάτες δεν θα είναι σε θέση να δίνουν εντολές απευθείας στην τράπεζα για την εκτέλεση συναλλαγών.
 - «Κίνδυνος»: οι επιπτώσεις και οι πιθανότητες ΞΧ/ΧΤ. Ο κίνδυνος αναφέρεται στον εγγενή κίνδυνο, δηλαδή στο επίπεδο κινδύνου που υπάρχει πριν από τον μετριάσμό του. Δεν αναφέρεται στον υπολειπόμενο κίνδυνο, δηλαδή στο επίπεδο κινδύνου που παραμένει έπειτα από τον μετριάσμό του.
 - «Παράγοντες κινδύνου»: παράμετροι οι οποίες, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό, ενδέχεται να αυξήσουν ή να μειώσουν τον κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ που προκύπτει από μια επιμέρους επιχειρηματική σχέση ή περιστασιακή συναλλαγή.
 - «Προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο»: προσέγγιση κατά την οποία οι αρμόδιες αρχές και οι επιχειρήσεις εντοπίζουν, εκτιμούν και κατανοούν τους κινδύνους ΞΧ/ΧΤ στους οποίους

¹ Άρθρο 4 παράγραφος 2 σημείο ii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010· άρθρο 4 παράγραφος 2 σημείο ii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1094/2010· άρθρο 4 παράγραφος 3 σημείο ii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010.

εκτίθενται οι επιχειρήσεις και λαμβάνουν μέτρα ΚΕΧ/ΧΤ τα οποία είναι ανάλογα με αυτούς τους κινδύνους.

- «Πηγή των κεφαλαίων»: η προέλευση των κεφαλαίων που εμπεριέχει μια επιχειρηματική σχέση ή περιστασιακή συναλλαγή. Περιλαμβάνει τόσο τη δραστηριότητα που παρήγαγε τα κεφάλαια που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο της επιχειρηματικής σχέσης, π.χ. τον μισθό του πελάτη, όσο και τα μέσα με τα οποία μεταφέρθηκαν τα κεφάλαια του πελάτη.
- «Πηγή του πλούτου»: η προέλευση του συνολικού πλούτου του πελάτη, π.χ. κληρονομιά ή αποταμιεύσεις.

Τίτλος II – Εκτίμηση και διαχείριση κινδύνων: γενικά

9. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές αποτελούνται από δύο μέρη. Ο τίτλος II είναι γενικός και ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις. Ο τίτλος III περιλαμβάνει τομεακές κατευθυντήριες γραμμές. Ο τίτλος III δεν είναι αυτοτελής και θα πρέπει να διαβάζεται σε συνδυασμό με τον τίτλο II.
10. Η προσέγγιση των επιχειρήσεων όσον αφορά την εκτίμηση και διαχείριση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με τις επιχειρηματικές σχέσεις και τις περιστασιακές συναλλαγές θα πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Εκτιμήσεις κινδύνου σε επίπεδο επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Οι εκτιμήσεις κινδύνου σε επίπεδο επιχειρηματικής δραστηριότητας θα πρέπει να βοηθούν τις επιχειρήσεις να κατανοούν τις περιπτώσεις στις οποίες εκτίθενται σε κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ και τους τομείς της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας στους οποίους θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στην καταπολέμηση ΞΧ/ΧΤ. Για τον σκοπό αυτό, και σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εντοπίζουν και να εκτιμούν τον κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσφέρουν, τις δικαιοδοσίες εντός των οποίων δραστηριοποιούνται, τους πελάτες που προσελκύουν και τις συναλλαγές ή τους διαύλους παροχής υπηρεσιών που χρησιμοποιούν για να εξυπηρετούν τους πελάτες τους. Τα μέτρα που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις για τον εντοπισμό και την εκτίμηση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ στο επίπεδο της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας πρέπει να είναι ανάλογα προς τη φύση και το μέγεθος κάθε επιχείρησης. Για τις επιχειρήσεις οι οποίες δεν προσφέρουν σύνθετα προϊόντα ή υπηρεσίες και χαρακτηρίζονται από περιορισμένη ή μηδενική διεθνή έκθεση ενδέχεται να μην απαιτείται υπερβολικά πολύπλοκη ή διεξοδική εκτίμηση κινδύνου.

- Δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη.

Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να χρησιμοποιούν τα αποτελέσματα από τις εκτιμήσεις κινδύνου που διενεργούν σε επίπεδο επιχειρηματικής δραστηριότητας για την τεκμηρίωση της απόφασής τους όσον αφορά το κατάλληλο επίπεδο και είδος ΔΕΠ που θα εφαρμόζουν στις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις και τις περιστασιακές συναλλαγές τους.

Πριν από τη σύναψη επιχειρηματικής σχέσης ή την εκτέλεση περιστασιακής συναλλαγής, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εφαρμόζουν αρχική ΔΕΠ σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) και το άρθρο 14 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849. Η αρχική ΔΕΠ θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον μέτρα ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου τα οποία αποσκοπούν:

- i. στην εξακρίβωση της ταυτότητας του πελάτη και, εφόσον απαιτείται, του πραγματικού δικαιούχου ή των νόμιμων εκπροσώπων του πελάτη·
- ii. στην επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη βάσει αξιόπιστων και ανεξάρτητων πηγών και, εφόσον απαιτείται, στην επαλήθευση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου κατά τρόπο ώστε η επιχείρηση να έχει τη βεβαιότητα ότι γνωρίζει τον πραγματικό δικαιούχο· και
- iii. στον προσδιορισμό του σκοπού και της σκοπούμενης φύσης της επιχειρηματικής σχέσης.

Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσαρμόζουν την έκταση των αρχικών μέτρων ΔΕΠ ανάλογα με τον βαθμό του κινδύνου. Σε περίπτωση που ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με επιχειρηματική σχέση είναι χαμηλός, και στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, οι επιχειρήσεις ενδέχεται να είναι σε θέση να εφαρμόζουν μέτρα απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη (απλουστευμένη ΔΕΠ). Σε περίπτωση που ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με επιχειρηματική σχέση είναι αυξημένος, οι επιχειρήσεις πρέπει να εφαρμόζουν μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη (αυξημένη ΔΕΠ).

- Διαμόρφωση συνολικής εικόνας του κινδύνου.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να συγκεντρώνουν επαρκείς πληροφορίες ώστε να έχουν τη βεβαιότητα ότι έχουν εντοπίσει όλους τους συναφείς παράγοντες κινδύνου, μεταξύ άλλων με την εφαρμογή, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο, πρόσθετων μέτρων ΔΕΠ, και να αξιολογούν τους εν λόγω παράγοντες κινδύνου προκειμένου να διαμορφώνουν συνολική εικόνα του κινδύνου που συνδέεται με συγκεκριμένη επιχειρηματική σχέση ή περιστασιακή συναλλαγή. Επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι οι παράγοντες κινδύνου που περιλαμβάνονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν είναι εξαντλητικοί και ότι δεν αναμένεται από τις επιχειρήσεις να εξετάζουν όλους τους παράγοντες κινδύνου σε όλες τις περιπτώσεις.

- Παρακολούθηση και επανεξέταση.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να επικαιροποιούν και να επανεξετάζουν την εκτίμηση κινδύνου που διενεργούν². Οι επιχειρήσεις πρέπει να παρακολουθούν τις συναλλαγές προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι συνάδουν με το προφίλ του κινδύνου και την επιχείρηση του πελάτη και, εφόσον απαιτείται, να εξετάζουν την προέλευση των χρηματικών ποσών ώστε να εντοπίζονται πιθανοί κίνδυνοι ΞΧ/ΧΤ. Πρέπει επίσης να διασφαλίζουν την τήρηση (ενημερωμένων) επικαιροποιημένων εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών ώστε να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται αν έχει μεταβληθεί ο κίνδυνος που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση³.

² Άρθρο 8 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

³ Άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

Εκτιμήσεις κινδύνου: μεθοδολογία και παράγοντες κινδύνου

11. Κάθε εκτίμηση κινδύνου θα πρέπει να περιλαμβάνει δύο διακριτά μεταξύ τους αλλά συναφή στάδια:
 - a. τον εντοπισμό του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ.
 - b. και την εκτίμηση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ.

Εντοπισμός του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ

12. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εξακριβώνουν σε τι είδους κινδύνους ΞΧ/ΧΤ εκτίθενται, ή θα μπορούσαν να εκτεθούν, λόγω της σύναψης επιχειρηματικής σχέσης ή της εκτέλεσης περιστασιακής συναλλαγής.
13. Κατά τον εντοπισμό των κινδύνων ΞΧ/ΧΤ που συνδέονται με επιχειρηματική σχέση ή περιστασιακή συναλλαγή, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εξετάζουν τους συναφείς παράγοντες κινδύνου, μεταξύ άλλων την ταυτότητα του πελάτη τους, τις χώρες ή τις γεωγραφικές περιοχές στις οποίες δραστηριοποιείται, τα συγκεκριμένα προϊόντα και τις συγκεκριμένες υπηρεσίες και συναλλαγές που ζητεί ο πελάτης, καθώς και τους διαύλους που χρησιμοποιεί η επιχείρηση για την παροχή των εν λόγω προϊόντων, υπηρεσιών και συναλλαγών.

Πηγές πληροφοριών

14. Όπου είναι δυνατόν, οι πληροφορίες σχετικά με τους εν λόγω παράγοντες κινδύνου ΞΧ/ΧΤ θα πρέπει να προέρχονται από ευρύ φάσμα πηγών, στις οποίες η πρόσβαση αποκτάται είτε μεμονωμένα είτε μέσω εμπορικών διαθέσιμων εργαλείων ή βάσεων δεδομένων που συγκεντρώνουν πληροφορίες από διάφορες πηγές. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσδιορίζουν το είδος και το πλήθος των πηγών ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου.
15. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εξετάζουν πάντα τις ακόλουθες πηγές πληροφοριών:
 - την υπερεθνική εκτίμηση κινδύνου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
 - τις πληροφορίες από την κυβέρνηση, όπως οι εθνικές εκτιμήσεις κινδύνου, οι δηλώσεις πολιτικής και οι προειδοποιητικές επισημάνσεις, καθώς και τις αιτιολογικές εκθέσεις της συναφούς νομοθεσίας.
 - τις πληροφορίες από τις ρυθμιστικές αρχές, όπως οι κατευθυντήριες οδηγίες και η αιτιολόγηση που παρέχεται κατά την επιβολή κανονιστικών προστίμων.
 - τις πληροφορίες από τις μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών (ΜΧΠ) και από τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου, όπως αναφορές απειλών, προειδοποιήσεις και τυπολογίες και
 - τις πληροφορίες που λαμβάνονται στο πλαίσιο της διαδικασίας αρχικής ΔΕΠ.

16. Άλλες πηγές πληροφόρησης τις οποίες μπορούν να εξετάζουν οι επιχειρήσεις σε αυτό το πλαίσιο είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες:
- οι γνώσεις και η επαγγελματική τεχνογνωσία της επιχείρησης·
 - πληροφορίες από επαγγελματικές ενώσεις του κλάδου, όπως τυπολογίες και πληροφορίες σχετικά με αναδυόμενους κινδύνους·
 - πληροφορίες από την κοινωνία των πολιτών, όπως δείκτες διαφθοράς και εκθέσεις ανά χώρα·
 - πληροφορίες από διεθνείς φορείς καθορισμού προτύπων, όπως εκθέσεις αμοιβαίας αξιολόγησης ή νομικώς μη δεσμευτικές μαύρες λίστες·
 - πληροφορίες από έγκυρες και αξιόπιστες ανοικτές πηγές, όπως αναφορές σε εφημερίδες εγνωσμένου κύρους·
 - πληροφορίες από έγκυρους και αξιόπιστους εμπορικούς οργανισμούς, όπως αναφορές κινδύνου και πληροφοριών· και
 - πληροφορίες από στατιστικές υπηρεσίες και πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Παράγοντες κινδύνου

17. Επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι οι παράγοντες κινδύνου που παρατίθενται κατωτέρω δεν είναι εξαντλητικοί ούτε αναμένεται από τις επιχειρήσεις να εξετάζουν όλους τους παράγοντες κινδύνου σε όλες τις περιπτώσεις. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διαμορφώνουν συνολική εικόνα του κινδύνου που συνδέεται με την εκάστοτε περίπτωση, ενώ επισημαίνεται επιπλέον ότι, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849 ή στην εθνική νομοθεσία, η ύπαρξη μεμονωμένων παραγόντων κινδύνου δεν συνεπάγεται απαραίτητως την υπαγωγή μιας σχέσης σε υψηλότερη ή χαμηλότερη κατηγορία κινδύνου.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη

18. Κατά τον εντοπισμό του κινδύνου που συνδέεται με τους πελάτες τους, συμπεριλαμβανομένων των πραγματικών δικαιούχων των πελατών τους⁴, οι επιχειρήσεις οφείλουν να εξετάζουν τον κίνδυνο που σχετίζεται με:
- a. την επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου του πελάτη·
 - b. τη φήμη του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου του πελάτη· και
 - c. τη φύση και τη συμπεριφορά του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου του πελάτη.

⁴ Για κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου που συνδέονται με τους δικαιούχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής, βλέπε τίτλο III κεφάλαιο 7.

19. Στους παράγοντες κινδύνου οι οποίοι ενδέχεται να είναι σημαντικοί κατά την εξέταση του κινδύνου που συνδέεται με την επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα ενός πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου ενός πελάτη περιλαμβάνονται οι εξής:
- Ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος έχει δεσμούς με τομείς οι οποίοι συνδέονται συνήθως με υψηλότερο κίνδυνο διαφθοράς, όπως οι δομικές κατασκευές, τα φάρμακα και η υγειονομική περίθαλψη, το εμπόριο όπλων και η άμυνα, οι εξορυκτικές βιομηχανίες ή οι δημόσιες συμβάσεις;
 - Ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος έχει δεσμούς με τομείς οι οποίοι συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, π.χ. με εταιρείες μεταφοράς κεφαλαίων, καζίνο ή εμπόρους πολύτιμων μετάλλων;
 - Ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος έχει δεσμούς με τομείς που εμπεριέχουν σημαντικά ποσά σε μετρητά;
 - Σε περίπτωση που ο πελάτης είναι νομικό πρόσωπο ή νομικό μόνιμο, ποιος είναι ο σκοπός της σύστασής του; Για παράδειγμα, ποια είναι η φύση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας;
 - Ο πελάτης έχει πολιτικές διασυνδέσεις, π.χ. είναι πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο (ΠΕΠ), ή ο πραγματικός δικαιούχος είναι ΠΕΠ; Ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος διατηρεί ενδεχομένως άλλους σχετικούς δεσμούς με ΠΕΠ, π.χ. ο πελάτης έχει διευθυντές που είναι ΠΕΠ και, εάν ναι, τα εν λόγω ΠΕΠ ασκούν σημαντικό έλεγχο στον πελάτη ή στον πραγματικό δικαιούχο; Σε περίπτωση που ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος του είναι ΠΕΠ, οι επιχειρήσεις πρέπει πάντα να εφαρμόζουν μέτρα αυξημένης ΔΕΠ σύμφωνα με το άρθρο 20 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
 - Ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος κατέχει άλλη εξέχουσα θέση ή έχει ισχυρή δημόσια παρουσία η οποία μπορεί να του παρέχει τη δυνατότητα να κάνει κατάχρηση της εν λόγω θέσης για ίδιον όφελος; Για παράδειγμα, είναι ανώτεροι τοπικοί ή περιφερειακοί δημόσιοι υπάλληλοι με δυνατότητα άσκησης επιρροής στην ανάθεση δημόσιων συμβάσεων, μέλη αθλητικών φορέων υψηλού κύρους που είναι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων ή ιδιώτες οι οποίοι είναι γνωστό ότι ασκούν επιρροή στην κυβέρνηση και σε άλλους υψηλόβαθμους υπευθύνους λήψης αποφάσεων;
 - Ο πελάτης είναι νομικό πρόσωπο υποκείμενο σε εκτελεστές απαιτήσεις γνωστοποίησης που διασφαλίζουν τη διάθεση στο κοινό αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο του πελάτη, π.χ. ανώνυμες εταιρείες εισηγμένες σε χρηματιστήρια τα οποία καθιστούν την εν λόγω γνωστοποίηση προϋπόθεση για την εισαγωγή στο χρηματιστήριο;
 - Ο πελάτης είναι πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός που ενεργεί για ίδιο λογαριασμό από δικαιοδοσία η οποία διαθέτει αποτελεσματικό καθεστώς ΚΞΧ/ΧΤ και εποπτεύεται όσον αφορά τη συμμόρφωσή του προς τις τοπικές υποχρεώσεις ΚΞΧ/ΧΤ; Υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι κατά τα τελευταία έτη έχουν επιβληθεί στον

πελάτη εποπτικές κυρώσεις ή μέτρα επιβολής της νομοθεσίας λόγω μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις ΚΕΧ/ΧΤ ή προς γενικότερες απαιτήσεις συμπεριφοράς;

- Ο πελάτης είναι δημόσια υπηρεσία ή επιχείρηση από δικαιοδοσία η οποία χαρακτηρίζεται από χαμηλά επίπεδα διαφθοράς;
 - Το ιστορικό του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου συνάδει με τις πληροφορίες που διαθέτει η επιχείρηση όσον αφορά την προηγούμενη, την τρέχουσα ή τη σχεδιαζόμενη επιχειρηματική του δραστηριότητα, τον κύκλο εργασιών της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, την προέλευση των κεφαλαίων και την πηγή του πλούτου του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου;
20. Οι παράγοντες κινδύνου που παρατίθενται κατωτέρω ενδέχεται να είναι σημαντικοί κατά την εξέταση του κινδύνου που συνδέεται με τη φήμη του πελάτη ή των πραγματικών δικαιούχων του:
- Υπάρχουν αρνητικές αναφορές στα μέσα ενημέρωσης ή σε άλλες πηγές πληροφοριών σχετικά με τον πελάτη, π.χ. έχουν διατυπωθεί ενδεχομένως ισχυρισμοί εις βάρος του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου περί εγκληματικών ή τρομοκρατικών ενεργειών; Εάν ναι, οι εν λόγω πληροφορίες είναι έγκυρες και αξιόπιστες; Μεταξύ άλλων παραμέτρων, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διαπιστώνουν την αξιοπιστία των ισχυρισμών βάσει της ποιότητας και του ανεξάρτητου χαρακτήρα της πηγής των στοιχείων και της επαναλαμβανόμενης εμφάνισης αναφορών των εν λόγω ισχυρισμών. Επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι απλώς και μόνον η απουσία ποινικών καταδικαστικών αποφάσεων ενδέχεται να μην είναι επαρκής για την απόρριψη ισχυρισμών περί σοβαρού παραπτώματος/αδικήματος.
 - Έχουν δεσμευθεί περιουσιακά στοιχεία του πελάτη, του πραγματικού δικαιούχου, ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου το οποίο είναι δημοσίως γνωστό ότι συνδέεται στενά με τον πελάτη ή τον πραγματικό δικαιούχο, λόγω διοικητικών ή ποινικών διαδικασιών ή ισχυρισμών περί τρομοκρατικών ενεργειών ή περί χρηματοδότησης της τρομοκρατίας; Η επιχείρηση έχει εύλογους λόγους να υποπτεύεται ότι ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος, ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο είναι δημοσίως γνωστό ότι συνδέεται στενά με τον πελάτη ή τον πραγματικό δικαιούχο, υπόκειτο σε οποιαδήποτε στιγμή κατά το παρελθόν σε τέτοιου είδους καθεστώς δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων;
 - Η επιχείρηση γνωρίζει αν ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος έχει αποτελέσει κατά το παρελθόν αντικείμενο αναφορών περί ύποπτων συναλλαγών;
 - Η επιχείρηση έχει στη διάθεσή της εσωτερικές πληροφορίες σχετικά με την ακεραιότητα του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου οι οποίες αποκτήθηκαν, για παράδειγμα, στο πλαίσιο μακροχρόνιας επιχειρηματικής σχέσης;
21. Οι παράγοντες κινδύνου που παρατίθενται κατωτέρω ενδέχεται να είναι σημαντικοί κατά την εξέταση του κινδύνου που συνδέεται με τη φύση και τη συμπεριφορά ενός πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου του· επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι δεν θα είναι εμφανείς

ευθύς εξαρχής όλοι αυτοί οι παράγοντες κινδύνου· είναι πιθανό να προκύψουν μόνο μετά τη σύναψη επιχειρηματικής σχέσης:

- Υπάρχουν εύλογοι λόγοι που δεν επιτρέπουν στον πελάτη να παράσχει αξιόπιστα στοιχεία που να αποδεικνύουν την ταυτότητά του, ενδεχομένως λόγω του καθεστώτος του ως αιτούντος άσυλο⁵;
- Η επιχείρηση έχει αμφιβολίες ως προς την ακρίβεια ή την ορθότητα των στοιχείων ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου;
- Υπάρχουν ενδείξεις ότι ο πελάτης μπορεί να επιδιώκει να αποφύγει τη σύναψη επιχειρηματικής σχέσης; Για παράδειγμα, ο πελάτης επιδιώκει να εκτελέσει μία συναλλαγή ή περισσότερες μεμονωμένες συναλλαγές, ενώ θα ήταν ενδεχομένως οικονομικά πιο συμφέρουσα η σύναψη επιχειρηματικής σχέσης;
- Η δομή της κυριότητας και του ελέγχου του πελάτη είναι διαφανής και λογική; Εάν η δομή της κυριότητας και του ελέγχου του πελάτη είναι πολύπλοκη ή αδιαφανής, υπάρχει προφανής εμπορική ή νόμιμη αιτιολογία για τη δομή αυτή;
- Ο πελάτης εκδίδει μετοχές στον κομιστή ή έχει μετόχους ασκούντες καθήκοντα εξ ονόματος άλλου προσώπου;
- Ο πελάτης είναι νομικό πρόσωπο ή μόρφωμα το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως φορέας κατοχής περιουσιακών στοιχείων;
- Υπάρχει βάσιμος λόγος για μεταβολές στη δομή της κυριότητας και του ελέγχου του πελάτη;
- Ο πελάτης ζητεί συναλλαγές οι οποίες είναι σύνθετες, ασυνήθιστα ή απροσδόκητα μεγάλες ή εντάσσονται στο πλαίσιο ασυνήθιστων ή μη αναμενόμενων ειδών συναλλαγών που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή νόμιμο σκοπό ή εύλογη εμπορική αιτιολογία; Υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι ο πελάτης προσπαθεί να αποφύγει συγκεκριμένα όρια, όπως αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 11 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και στις διατάξεις του εθνικού δικαίου, κατά περίπτωση;
- Ο πελάτης ζητεί περιττά ή εύλογα επίπεδα απορρήτου; Για παράδειγμα, ο πελάτης είναι απρόθυμος να παράσχει πληροφορίες ΔΕΠ ή φαίνεται να επιθυμεί να αποκρύψει την πραγματική φύση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας;
- Η πηγή του πλούτου ή η προέλευση των κεφαλαίων του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου μπορεί να αιτιολογηθεί εύκολα, π.χ. μέσω του επαγγέλματός του, κληρονομιάς ή επενδύσεων; Η αιτιολόγηση αυτή είναι ευλογοφανής;

⁵ Η EAT έχει εκδώσει γνωμοδότηση με τίτλο «Opinion on the application of Customer Due Diligence Measures to customers who are asylum seekers from higher risk third countries or territories» (Γνωμοδότηση σχετικά με την εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας σε πελάτες οι οποίοι είναι αιτούντες άσυλο από τρίτες χώρες ή εδάφη υψηλότερου κινδύνου), βλέπε: <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1359456/EBA-Op-2016-07-%28Opinion+on+Customer+Due+Diligence+on+Asylum+Seekers%29.pdf>.

- Ο πελάτης χρησιμοποιεί τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που έχει λάβει όπως αναμενόταν αρχικά κατά τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης;
- Σε περίπτωση που ο πελάτης είναι μόνιμος κάτοικος αλλοδαπής, οι ανάγκες του θα μπορούσαν να εξυπηρετηθούν καλύτερα αλλού; Υπάρχει βάσιμο οικονομικό και νόμιμο σκεπτικό στο οποίο στηρίζεται το αίτημα του πελάτη για την παροχή του επιδιωκόμενου είδους χρηματοοικονομικής υπηρεσίας; Επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι το άρθρο 16 της οδηγίας 2014/92/ΕΕ θεσπίζει το δικαίωμα των πελατών που διαμένουν νόμιμα στην Ένωση να αποκτούν πρόσβαση σε βασικό λογαριασμό πληρωμών, αλλά το δικαίωμα αυτό ισχύει μόνο στον βαθμό που τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την ΚΕΧ/ΧΤ⁶.
- Ο πελάτης είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός του οποίου οι δραστηριότητες θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάχρησης για σκοπούς χρηματοδότησης της τρομοκρατίας;

Χώρες και γεωγραφικές περιοχές

22. Κατά τον εντοπισμό του κινδύνου που συνδέεται με χώρες και γεωγραφικές περιοχές, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εξετάζουν τον κίνδυνο που σχετίζεται με:
- a. τις δικαιοδοσίες στις οποίες έχουν την έδρα τους ο πελάτης και ο πραγματικός δικαιούχος·
 - b. τις δικαιοδοσίες που αποτελούν τον κύριο τόπο δραστηριότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου· και
 - c. τις δικαιοδοσίες στις οποίες ο πελάτης και ο πραγματικός δικαιούχος έχουν συναφείς προσωπικούς δεσμούς.
23. Επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι η φύση και ο σκοπός της επιχειρηματικής σχέσης καθορίζουν συχνά τη σχετική σημασία μεμονωμένων παραγόντων κινδύνου ως προς τη χώρα και τη γεωγραφική περιοχή (βλέπε επίσης σημεία 36-38). Για παράδειγμα:
- Σε περίπτωση που τα κεφάλαια τα οποία χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της επιχειρηματικής σχέσης έχουν δημιουργηθεί στο εξωτερικό, το επίπεδο βασικών αδικημάτων που συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η αποτελεσματικότητα του νομικού συστήματος μιας χώρας είναι ιδιαίτερα σημαντικά.
 - Σε περίπτωση που τα κεφάλαια λαμβάνονται από ή αποστέλλονται προς δικαιοδοσίες στις οποίες είναι γνωστό ότι δραστηριοποιούνται ομάδες που διαπράττουν τρομοκρατικά εγκλήματα, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εξετάζουν τον βαθμό στον οποίο αυτό αναμένεται ή ενδέχεται να δημιουργήσει υπόνοιες, με βάση τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η επιχείρηση ως προς τον σκοπό και τη φύση της επιχειρηματικής σχέσης.

⁶ Βλέπε ειδικότερα, άρθρο 1 παράγραφος 7 και άρθρο 16 παράγραφος 4 της οδηγίας 2014/92/ΕΕ.

- Εάν ο πελάτης είναι πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στην επάρκεια του καθεστώτος ΚΕΧ/ΧΤ της χώρας και στην αποτελεσματικότητα της εποπτείας ΚΕΧ/ΧΤ.
 - Εάν ο πελάτης είναι νομικός φορέας ή σχήμα καταπιστευματικής διαχείρισης, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον βαθμό στον οποίο η χώρα στην οποία είναι καταχωρισμένος ο πελάτης και, κατά περίπτωση, ο πραγματικός δικαιούχος συμμορφώνεται αποτελεσματικά με τα διεθνή πρότυπα φορολογικής διαφάνειας.
24. Στους παράγοντες κινδύνου τους οποίους θα πρέπει να εξετάζουν οι επιχειρήσεις κατά τον προσδιορισμό της αποτελεσματικότητας του καθεστώτος ΚΕΧ/ΧΤ μιας δικαιοδοσίας περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:
- Η χώρα έχει χαρακτηριστεί από την Επιτροπή ως χώρα που παρουσιάζει στρατηγικές ανεπάρκειες στο οικείο καθεστώς ΚΕΧ/ΧΤ, σύμφωνα με το άρθρο 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849; Σε περίπτωση που οι επιχειρήσεις συναλλάσσονται με φυσικά ή νομικά πρόσωπα με μόνιμη κατοικία ή εγκατάσταση σε τρίτες χώρες τις οποίες η Επιτροπή έχει χαρακτηρίσει ως τρίτες χώρες που παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο ΚΕΧ/ΧΤ, οι επιχειρήσεις πρέπει πάντα να εφαρμόζουν μέτρα αυξημένης ΔΕΠ⁷.
 - Υπάρχουν από περισσότερες από μία έγκυρες και αξιόπιστες πηγές πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα των ελέγχων ΚΕΧ/ΧΤ της δικαιοδοσίας, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της κανονιστικής επιβολής και εποπτείας; Στα παραδείγματα των πιθανών πηγών περιλαμβάνονται εκθέσεις αμοιβαίας αξιολόγησης από την Ομάδα Χρηματοπιστωτικής Δράσης (FATF) ή από περιφερειακούς φορείς τύπου FATF (καλό σημείο εκκίνησης αποτελούν η συνοπτική παρουσίαση και οι βασικές διαπιστώσεις, καθώς και η αξιολόγηση της συμμόρφωσης προς τις συστάσεις 10, 26 και 27 και τα άμεσα αποτελέσματα 3 και 4), ο κατάλογος υψηλού κινδύνου και μη συνεργάσιμων δικαιοδοσιών της FATF, οι αξιολογήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και οι εκθέσεις του Προγράμματος Αξιολόγησης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα (FSAP). Επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι η συμμετοχή της FATF ή ενός περιφερειακού φορέα τύπου FATF (π.χ. MoneyVal) δεν διασφαλίζει, από μόνη της, την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του καθεστώτος ΚΕΧ/ΧΤ της δικαιοδοσίας.

Εφιστάται η προσοχή των επιχειρήσεων στο γεγονός ότι η οδηγία (ΕΕ) 2015/849 δεν αναγνωρίζει την «ισοδυναμία» τρίτων χωρών και ότι δεν τηρούνται πλέον κατάλογοι ισοδύναμων δικαιοδοσιών των κρατών μελών της ΕΕ. Στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να είναι σε θέση να προσδιορίζουν τις δικαιοδοσίες χαμηλότερου κινδύνου σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και το παράρτημα II της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

⁷ Άρθρο 18 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

25. Στους παράγοντες κινδύνου τους οποίους θα πρέπει να εξετάζουν οι επιχειρήσεις κατά τον προσδιορισμό του επιπέδου του κινδύνου χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνδέεται με μια δικαιοδοσία περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:
- Υπάρχουν πληροφορίες, π.χ. από αρχές επιβολής του νόμου ή από έγκυρες και αξιόπιστες ανοικτές πηγές μέσων ενημέρωσης, οι οποίες υποδηλώνουν ότι μια δικαιοδοσία παρέχει χρηματοδότηση ή στήριξη σε τρομοκρατικές δραστηριότητες ή ότι στη χώρα ή στην περιοχή είναι γνωστό ότι δραστηριοποιούνται ομάδες που διαπράττουν τρομοκρατικά εγκλήματα;
 - Στη δικαιοδοσία έχουν επιβληθεί οικονομικές κυρώσεις, εμπορικός αποκλεισμός ή μέτρα που συνδέονται με την τρομοκρατία, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή τη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής, για παράδειγμα, από τα Ηνωμένα Έθνη ή την Ευρωπαϊκή Ένωση;
26. Στους παράγοντες κινδύνου τους οποίους θα πρέπει να εξετάζουν οι επιχειρήσεις κατά τον προσδιορισμό του επιπέδου διαφάνειας και φορολογικής συμμόρφωσης μιας δικαιοδοσίας περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:
- Υπάρχουν πληροφορίες από περισσότερες από μία έγκυρες και αξιόπιστες πηγές σύμφωνα με τις οποίες η χώρα θεωρείται ότι συμμορφώνεται με τα διεθνή πρότυπα φορολογικής διαφάνειας και ανταλλαγής πληροφοριών; Υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι συναφείς κανόνες εφαρμόζονται αποτελεσματικά στην πράξη; Στα παραδείγματα πιθανών πηγών περιλαμβάνονται εκθέσεις από το παγκόσμιο φόρουμ για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς λόγους του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), στο πλαίσιο των οποίων διενεργείται αξιολόγηση των δικαιοδοσιών ως προς τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς· αξιολογήσεις της δέσμευσης των δικαιοδοσιών για αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών βάσει του κοινού προτύπου αναφοράς· αξιολογήσεις της συμμόρφωσης προς τις συστάσεις 9, 24 και 25 της FATF και τα άμεσα αποτελέσματα 2 και 5 της FATF ή των περιφερειακών φορέων τύπου FATF· και αξιολογήσεις του ΔΝΤ (π.χ. αξιολογήσεις του προσωπικού εξωχώριων χρηματοοικονομικών κέντρων από το ΔΝΤ).
 - Η δικαιοδοσία έχει δεσμευτεί έναντι του κοινού προτύπου αναφοράς για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών που θεσπίστηκε το 2014 από την G-20, και εφαρμόζει αποτελεσματικά το πρότυπο αυτό;
 - Η δικαιοδοσία διαθέτει αξιόπιστα και προσβάσιμα μητρώα πραγματικών δικαιούχων;
27. Στους παράγοντες κινδύνου τους οποίους θα πρέπει να εξετάζουν οι επιχειρήσεις κατά τον εντοπισμό του κινδύνου που συνδέεται με το επίπεδο βασικών αδικημάτων που συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:
- Υπάρχουν από έγκυρες και αξιόπιστες δημόσιες πηγές πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο βασικών αδικημάτων που συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και που παρατίθενται στο άρθρο 3 σημείο 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, π.χ. διαφθορά, οργανωμένο έγκλημα, φορολογικό έγκλημα και σοβαρή απάτη; Στα

παραδείγματα περιλαμβάνονται δείκτες αντίληψης διαφθοράς· ανά χώρα εκθέσεις του ΟΟΣΑ σχετικά με την εφαρμογή της σύμβασης του ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας· και η παγκόσμια έκθεση για τα ναρκωτικά του Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος.

- Υπάρχουν από περισσότερες από μία έγκυρες και αξιόπιστες πηγές πληροφορίες σχετικά με την ικανότητα του ανακριτικού και δικαστικού συστήματος της γεωγραφικής περιοχής να προβαίνει σε αποτελεσματικές έρευνες και ποινικές δίωξεις κατά των εν λόγω αδικημάτων;

Παράγοντες κινδύνου ως προς τα προϊόντα, τις υπηρεσίες και τις συναλλαγές

28. Κατά τον εντοπισμό του κινδύνου που συνδέεται με τα προϊόντα, τις υπηρεσίες ή τις συναλλαγές τους, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εξετάζουν τον κίνδυνο που σχετίζεται με:
- a. το επίπεδο διαφάνειας, ή έλλειψης διαφάνειας, που χαρακτηρίζει το προϊόν, την υπηρεσία ή τη συναλλαγή·
 - b. την πολυπλοκότητα του προϊόντος, της υπηρεσίας ή της συναλλαγής· και
 - c. την αξία ή το μέγεθος του προϊόντος, της υπηρεσίας ή της συναλλαγής.
29. Στους παράγοντες κινδύνου οι οποίοι ενδέχεται να είναι σημαντικοί κατά την εξέταση του κινδύνου που συνδέεται με τη διαφάνεια προϊόντος, υπηρεσίας ή συναλλαγής περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:
- Σε ποιον βαθμό τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες επιτρέπουν στον πελάτη ή στον πραγματικό δικαιούχο ή στις ιδιοκτησιακές δομές να διατηρούν την ανωνυμία τους ή διευκολύνουν την απόκρυψη της ταυτότητάς τους; Στα παραδείγματα των εν λόγω προϊόντων και υπηρεσιών περιλαμβάνονται οι μετοχές στον κομιστή, οι εμπιστευτικές καταθέσεις, οι εξωχώριοι φορείς και ορισμένα σχήματα καταπιστευματικής διαχείρισης, καθώς και νομικές οντότητες, όπως ιδρύματα τα οποία μπορούν να διαρθρωθούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποκομίζουν τα οφέλη της ανωνυμίας και να επιτρέπουν συναλλαγές με εταιρείες-βιτρίνες ή με εταιρείες που έχουν μετόχους ασκούντες καθήκοντα εξ ονόματος άλλου προσώπου.
 - Σε ποιον βαθμό μπορεί τρίτος που δεν αποτελεί μέρος της επιχειρηματικής σχέσης να δίνει εντολές, όπως, για παράδειγμα, στην περίπτωση ορισμένων σχέσεων τραπεζικής ανταπόκρισης;
30. Στους παράγοντες κινδύνου οι οποίοι ενδέχεται να είναι σημαντικοί κατά την εξέταση του κινδύνου που συνδέεται με την πολυπλοκότητα προϊόντος, υπηρεσίας ή συναλλαγής περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:
- Πόσο πολύπλοκη είναι η συναλλαγή και συνεπάγεται τη συμμετοχή πολλαπλών μερών ή πολλαπλών δικαιοδοσιών, όπως, για παράδειγμα, στην περίπτωση ορισμένων

συναλλαγών χρηματοδότησης του εμπορίου; Είναι απλές οι συναλλαγές, π.χ. αφορούν τακτικές πληρωμές σε συνταξιοδοτικό ταμείο;

- Σε ποιον βαθμό τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες επιτρέπουν πληρωμές από τρίτους ή αποδέχονται αχρεωστήτως καταβληθείσες πληρωμές που δεν είναι συνήθως αναμενόμενες; Σε περίπτωση που αναμένονται πληρωμές από τρίτους, η επιχείρηση γνωρίζει την ταυτότητα των εν λόγω τρίτων μερών, π.χ. πρόκειται για αρχή χορήγησης κρατικών παροχών ή για εγγυητή; Ή τα προϊόντα και οι υπηρεσίες χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από μεταφορές κεφαλαίων από τον λογαριασμό του ίδιου του πελάτη σε άλλο χρηματοπιστωτικό οργανισμό ο οποίος υπόκειται σε πρότυπα και εποπτεία ΚΞΧ/ΧΤ που είναι συγκρίσιμα αυτά που απαιτούνται δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849;
 - Η επιχείρηση κατανοεί τους κινδύνους που συνδέονται με το οικείο νέο ή καινοτόμο προϊόν ή υπηρεσία, ιδίως σε περίπτωση που αυτό συνεπάγεται τη χρήση νέων τεχνολογιών ή μεθόδων πληρωμής;
31. Στους παράγοντες κινδύνου οι οποίοι ενδέχεται να είναι σημαντικοί κατά την εξέταση του κινδύνου που συνδέεται με την αξία ή το μέγεθος προϊόντος, υπηρεσίας ή συναλλαγής περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:
- Σε ποιον βαθμό τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες χαρακτηρίζονται από ένταση μετρητών, όπως συμβαίνει με πολλές υπηρεσίες πληρωμών αλλά και με ορισμένους τρεχούμενους λογαριασμούς;
 - Σε ποιον βαθμό τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες διευκολύνουν ή ενθαρρύνουν συναλλαγές υψηλής αξίας; Υπάρχουν ενδεχομένως ανώτατα όρια στις αξίες των συναλλαγών ή στα επίπεδα των ασφαλιστρών που θα μπορούσαν να περιορίζουν τη χρήση του προϊόντος ή της υπηρεσίας για σκοπούς ΞΧ/ΧΤ;

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον διάλογο παροχής υπηρεσιών

32. Κατά τον εντοπισμό του κινδύνου που συνδέεται με τον τρόπο με τον οποίο ο πελάτης λαμβάνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που ζητεί, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εξετάζουν τον κίνδυνο που σχετίζεται με:
- a. τον βαθμό στον οποίο η επιχειρηματική σχέση αναπτύσσεται εξ αποστάσεως (χωρίς φυσική παρουσία των μερών) και
 - b. τυχόν πρόσωπα που συνέστησαν τον πελάτη ή διαμεσολαβητές τους οποίους ενδέχεται να χρησιμοποιεί η επιχείρηση, καθώς και τη φύση της σχέσης τους με την επιχείρηση.
33. Κατά την εκτίμηση του κινδύνου που συνδέεται με τον τρόπο με τον οποίο ο πελάτης λαμβάνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εξετάζουν διάφορους παράγοντες, μεταξύ των οποίων οι ακόλουθοι:
- Ο πελάτης έχει φυσική παρουσία για τους σκοπούς της εξακρίβωσης της ταυτότητάς του; Εάν όχι, η επιχείρηση έχει χρησιμοποιήσει αξιόπιστη μορφή εξ αποστάσεως ΔΕΠ; Έχει λάβει μέτρα για την αποτροπή της πλαστοπροσωπίας ή της υποκλοπής ταυτότητας;

- Ο πελάτης έχει προσέλθει κατόπιν σύστασης από άλλο μέρος του ίδιου χρηματοοικονομικού ομίλου και, εάν ναι, σε ποιον βαθμό η επιχείρηση μπορεί να βασιστεί στη σύσταση αυτή ώστε να είναι βέβαιη ότι ο πελάτης δεν θα εκθέσει την επιχείρηση σε υπερβολικό κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ; Σε ποιες ενέργειες έχει προβεί η επιχείρηση ώστε να έχει τη βεβαιότητα ότι η οντότητα του ομίλου εφαρμόζει μέτρα ΔΕΠ κατά τα πρότυπα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) σύμφωνα με το άρθρο 28 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849;
- Ο πελάτης έχει προσέλθει κατόπιν σύστασης από τρίτο, π.χ. τράπεζα που δεν ανήκει στον ίδιο όμιλο, και το εν λόγω τρίτο μέρος είναι χρηματοπιστωτικός οργανισμός ή η κύρια επιχειρηματική του δραστηριότητα δεν συνδέεται με την παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών; Σε ποιες ενέργειες έχει προβεί η επιχείρηση ώστε να έχει τη βεβαιότητα ότι:
 - i. το τρίτο μέρος εφαρμόζει μέτρα ΔΕΠ και τηρεί αρχεία κατά τα πρότυπα του ΕΟΧ και ότι υπόκειται σε εποπτεία όσον αφορά τη συμμόρφωσή του προς συγκρίσιμες υποχρεώσεις ΚΞΧ/ΧΤ σύμφωνα με το άρθρο 26 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
 - ii. το τρίτο μέρος θα παρέχει, αμέσως κατόπιν αιτήματος, κατάλληλα αντίγραφα των δεδομένων εξακρίβωσης και ελέγχου της ταυτότητας, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το άρθρο 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και
 - iii. η ποιότητα των μέτρων ΔΕΠ του τρίτου μέρους είναι αρκετά υψηλή ώστε να μπορεί η επιχείρηση να βασίζεται στα εν λόγω μέτρα;
- Ο πελάτης έχει προσέλθει κατόπιν σύστασης από συνδεδεμένο διαμεσολαβητή, δηλαδή χωρίς άμεση επαφή με την επιχείρηση; Σε ποιον βαθμό η επιχείρηση μπορεί να είναι βέβαιη ότι ο διαμεσολαβητής έχει λάβει επαρκείς πληροφορίες ώστε η επιχείρηση να γνωρίζει τον πελάτη της και το επίπεδο του κινδύνου που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση;
- Σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται ανεξάρτητοι ή συνδεδεμένοι διαμεσολαβητές, σε ποιον βαθμό συμμετέχουν σε συνεχή βάση στην άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας; Με ποιον τρόπο αυτό επηρεάζει τις γνώσεις της επιχείρησης για τον πελάτη και τη συνεχή διαχείριση κινδύνου;
- Σε περίπτωση που η επιχείρηση χρησιμοποιεί διαμεσολαβητή:
 - i. Πρόκειται για νομοθετικώς κατοχυρωμένο πρόσωπο υποκείμενο σε υποχρεώσεις ΚΞΧ που συνάδουν με αυτές της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849;
 - ii. Υπόκειται σε αποτελεσματική εποπτεία ΚΞΧ; Υπάρχουν ενδείξεις ότι το επίπεδο συμμόρφωσης του διαμεσολαβητή προς το εν ισχύ νομοθετικό ή κανονιστικό πλαίσιο ΚΞΧ είναι ανεπαρκές, π.χ. έχουν επιβληθεί στον διαμεσολαβητή κυρώσεις για παραβίαση των οικείων υποχρεώσεων ΚΞΧ/ΧΤ;

- iii. Πρόκειται για διαμεσολαβητή με έδρα σε δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ; Σε περίπτωση που τρίτο μέρος έχει έδρα σε τρίτη χώρα υψηλού κινδύνου, η οποία έχει χαρακτηριστεί από την Επιτροπή ως τρίτη χώρα με στρατηγικές ανεπάρκειες, οι επιχειρήσεις δεν πρέπει να βασίζονται στον εν λόγω διαμεσολαβητή. Ωστόσο, εφόσον επιτρέπεται από την εθνική νομοθεσία, οι επιχειρήσεις μπορούν να βασίζονται σε διαμεσολαβητή, υπό τον όρο ότι πρόκειται για υποκατάστημα ή θυγατρική πλειοψηφικής συμμετοχής άλλης επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη στην Ένωση, και όταν η επιχείρηση είναι πεπεισμένη ότι ο διαμεσολαβητής τηρεί πλήρως τις πολιτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται σε επίπεδο ομίλου σύμφωνα με το άρθρο 45 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/8498.

Εκτίμηση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ

34. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διαμορφώνουν συνολική εικόνα όσον αφορά τους παράγοντες κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που έχουν εντοπίσει και οι οποίοι, συνολικά, θα καθορίσουν το επίπεδο του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με μια επιχειρηματική σχέση ή με μια περιστασιακή συναλλαγή.
35. Στο πλαίσιο της εκτίμησης αυτής, οι επιχειρήσεις μπορούν να αποφασίζουν να σταθμίζουν τους παράγοντες με διαφορετικό τρόπο, σε συνάρτηση με την αντίστοιχη βαρύτητα που παρουσιάζουν.

Στάθμιση των παραγόντων κινδύνου

36. Κατά τη στάθμιση των παραγόντων κινδύνου, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προβαίνουν σε τεκμηριωμένη κρίση όσον αφορά τη σημασία των διαφόρων παραγόντων κινδύνου στο πλαίσιο μιας επιχειρηματικής σχέσης ή περιστασιακής συναλλαγής. Αυτό έχει συχνά ως αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να «βαθμολογούν» διαφορετικά τους διάφορους παράγοντες, π.χ. οι επιχειρήσεις ενδέχεται να αποφασίσουν ότι οι προσωπικοί δεσμοί ενός πελάτη με μια δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ είναι λιγότεροι σημαντικοί βάσει των χαρακτηριστικών του προϊόντος που ζητεί ο πελάτης.
37. Εντέλει, η βαρύτητα που δίνεται σε καθέναν από τους εν λόγω παράγοντες είναι πιθανό να ποικίλλει, τόσο μεταξύ προϊόντων και μεταξύ πελατών (ή κατηγοριών πελατών) όσο και μεταξύ επιχειρήσεων. Κατά τη στάθμιση των παραγόντων κινδύνου, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι:
- η στάθμιση δεν επηρεάζεται αδικαιολόγητα από έναν μόνο παράγοντα·
 - η διαβάθμιση του κινδύνου δεν επηρεάζεται από οικονομικές ή κερδοσκοπικές παραμέτρους·

⁸ Άρθρο 26 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

- η στάθμιση δεν οδηγεί σε κατάσταση στην οποία καμία επιχειρηματική σχέση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως υψηλού κινδύνου·
 - οι διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 ή της εθνικής νομοθεσίας που αφορούν περιπτώσεις οι οποίες παρουσιάζουν πάντα υψηλό κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες δεν μπορούν να παρακαμφθούν από τη στάθμιση της επιχείρησης· και
 - είναι σε θέση να παραβλέπουν οποιαδήποτε βαθμολογία κινδύνου δημιουργείται αυτομάτως, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο. Το σκεπτικό της απόφασης να παραβλεφθούν οι εν λόγω βαθμολογίες θα πρέπει να τεκμηριώνεται δεόντως.
38. Σε περίπτωση που μια επιχείρηση χρησιμοποιεί αυτοματοποιημένα πληροφοριακά συστήματα για να λαμβάνει συνολική βαθμολόγηση του κινδύνου προκειμένου να κατηγοριοποιεί τις επιχειρηματικές σχέσεις ή τις περιστασιακές συναλλαγές, και δεν αναπτύσσει τα εν λόγω συστήματα εσωτερικά αλλά τα αγοράζει από εξωτερικό πάροχο, θα πρέπει να κατανοεί τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος και τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα συνδυάζει τους παράγοντες κινδύνου για τη διαμόρφωση της συνολικής βαθμολογίας κινδύνου. Μια επιχείρηση πρέπει να μπορεί πάντα να βεβαιώνεται ότι οι βαθμολογίες που διαμορφώνονται αντικατοπτρίζουν την επίγνωση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ εκ μέρους της επιχείρησης, ενώ θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να καταδεικνύει την επίγνωση αυτή στην αρμόδια αρχή.

Κατηγοριοποίηση των επιχειρηματικών σχέσεων και των περιστασιακών συναλλαγών

39. Αφού προβεί στην εκτίμηση κινδύνου, μια επιχείρηση θα πρέπει να κατηγοριοποιεί τις επιχειρηματικές σχέσεις και τις περιστασιακές συναλλαγές της σύμφωνα με το διαπιστούμενο επίπεδο κινδύνου ΞΧ/ΧΤ.
40. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αποφασίσουν ποιος είναι ο πλέον κατάλληλος τρόπος για την κατηγοριοποίηση του κινδύνου. Η απόφαση αυτή εξαρτάται από τη φύση και το μέγεθος της δραστηριότητας της επιχείρησης και από τα είδη κινδύνου ΞΧ/ΧΤ στα οποία είναι εκτεθειμένη. Παρότι οι επιχειρήσεις κατηγοριοποιούν συχνά τον κίνδυνο ως υψηλό, μεσαίο και χαμηλό, είναι δυνατή η ταξινόμησή του και σε άλλες κατηγορίες.

Διαχείριση κινδύνου: απλουστευμένη και αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

41. Η εκτίμηση κινδύνου που διενεργεί μια επιχείρηση θα πρέπει να την διευκολύνει να εντοπίζει τα σημεία στα οποία θα πρέπει να επικεντρώσει τις προσπάθειές της όσον αφορά τη διαχείριση κινδύνου στο πλαίσιο της ΚΞΧ/ΧΤ, τόσο κατά την αποδοχή νέου πελάτη όσο και καθ' όλη τη διάρκεια της επιχειρηματικής σχέσης.
42. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιχειρήσεις πρέπει να εφαρμόζουν καθένα από τα μέτρα ΔΕΠ που προβλέπονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, αλλά μπορούν να

αποφασίζουν την έκταση των εν λόγω μέτρων ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου. Τα μέτρα ΔΕΠ θα πρέπει να βοηθούν τις επιχειρήσεις να κατανοούν καλύτερα τον κίνδυνο που συνδέεται με τις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις ή τις περιστασιακές συναλλαγές.

43. Το άρθρο 13 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 επιβάλλει στις επιχειρήσεις την υποχρέωση να είναι σε θέση να αποδείξουν στην οικεία αρμόδια αρχή ότι τα μέτρα ΔΕΠ που έχουν θέσει σε εφαρμογή είναι ανάλογα των κινδύνων ΞΧ/ΧΤ.

Απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

44. Στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, οι επιχειρήσεις δύνανται να εφαρμόζουν μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ σε περιπτώσεις στις οποίες ο κίνδυνος ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με μια επιχειρηματική σχέση έχει εκτιμηθεί ως χαμηλός. Η απλουστευμένη ΔΕΠ δεν συνεπάγεται εξαίρεση από οποιοδήποτε μέτρο ΔΕΠ· ωστόσο, οι επιχειρήσεις μπορούν να προσαρμόζουν την έκταση, τον χρόνο ή το είδος καθενός ή όλων των μέτρων ΔΕΠ κατά τρόπο ώστε να είναι ανάλογα του χαμηλού κινδύνου που έχουν εντοπίσει.
45. Στα μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ που μπορούν να εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις περιλαμβάνονται ενδεικτικά τα ακόλουθα:
- Προσαρμογή του χρόνου εφαρμογής της ΔΕΠ, π.χ. σε περίπτωση που το προϊόν ή η συναλλαγή που επιδιώκεται έχει χαρακτηριστικά τα οποία περιορίζουν τη χρήση του (της) για σκοπούς ΞΧ/ΧΤ, για παράδειγμα μέσω:
 - i. της επαλήθευσης της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου κατά τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης· ή
 - ii. της επαλήθευσης της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου μόλις οι συναλλαγές υπερβούν ένα προκαθορισμένο όριο ή αφού παρέλθει εύλογο χρονικό διάστημα. Οι επιχειρήσεις πρέπει να βεβαιώνονται ότι:
 - a. αυτό δεν συνεπάγεται εκ των πραγμάτων εξαίρεση από τη ΔΕΠ, δηλαδή οι επιχειρήσεις πρέπει να διασφαλίζουν ότι θα πραγματοποιηθεί εντέλει επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου·
 - b. το όριο ή το χρονικό διάστημα καθορίζεται σε ευλόγως χαμηλό επίπεδο (αν και επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι, όσον αφορά τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, απλώς και μόνον ο καθορισμός χαμηλού ορίου ενδέχεται να μην επαρκεί για τη μείωση του κινδύνου)·
 - c. διαθέτουν συστήματα ώστε να είναι σε θέση να εντοπίζουν πότε έχει καλυφθεί το εν λόγω όριο ή έχει παρέλθει το αντίστοιχο χρονικό διάστημα· και
 - d. δεν αναβάλλουν τη ΔΕΠ ή καθυστερούν την απόκτηση συναφών πληροφοριών σχετικά με τον πελάτη, σε περίπτωση που η ισχύουσα νομοθεσία, π.χ. ο κανονισμός (ΕΕ) 2015/847 ή διατάξεις της εθνικής

νομοθεσίας, επιβάλλει τη λήψη των εν λόγω πληροφοριών ευθύς εξαρχής.

- Προσαρμογή της ποσότητας των πληροφοριών που λαμβάνονται για τους σκοπούς της εξακρίβωσης της ταυτότητας, της επαλήθευσης ή της παρακολούθησης, για παράδειγμα μέσω:
 - i. της επαλήθευσης της ταυτότητας βάσει των πληροφοριών που έχουν ληφθεί μόνον από ένα έγκυρο, αξιόπιστο και ανεξάρτητο έγγραφο ή μία έγκυρη, αξιόπιστη και ανεξάρτητη πηγή δεδομένων· ή
 - ii. της παραδοχής της φύσης και του σκοπού της επιχειρηματικής σχέσης επειδή το προϊόν είναι σχεδιασμένο αποκλειστικά και μόνο για μία συγκεκριμένη χρήση, όπως το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα μιας εταιρείας ή η δωροκάρτα ενός εμπορικού κέντρου.
 - Προσαρμογή της ποιότητας ή της πηγής των πληροφοριών που λαμβάνονται για τους σκοπούς της εξακρίβωσης της ταυτότητας, της επαλήθευσης ή της παρακολούθησης, για παράδειγμα μέσω:
 - i. της αποδοχής πληροφοριών που λαμβάνονται από τον πελάτη και όχι από ανεξάρτητη πηγή κατά την επαλήθευση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου (επισημαίνεται ότι αυτό δεν επιτρέπεται στο πλαίσιο της επαλήθευσης της ταυτότητας του πελάτη)· ή
 - ii. σε περίπτωση που ο κίνδυνος που συνδέεται με όλες τις πτυχές της σχέσης είναι πολύ χαμηλός, της λήψης της προέλευσης των κεφαλαίων ως παραδοχής για την εκπλήρωση ορισμένων από τις απαιτήσεις ΔΕΠ, π.χ. όταν τα κεφάλαια συνιστούν πληρωμές κρατικών παροχών ή όταν τα κεφάλαια έχουν μεταφερθεί σε επιχείρηση εγκατεστημένη εντός του ΕΟΧ από λογαριασμό στο όνομα του πελάτη.
 - Προσαρμογή της συχνότητας της επικαιροποίησης και επανεξέτασης της επιχειρηματικής σχέσης ως προς τη ΔΕΠ, π.χ. διενέργεια επικαιροποίησης και επανεξέτασης μόνο σε περίπτωση επέλευσης γεγονότων ενεργοποίησης, όπως όταν ο πελάτης επιδιώκει την παροχή νέου προϊόντος ή νέας υπηρεσίας ή όταν έχει καλυφθεί το όριο συγκεκριμένης συναλλαγής· οι επιχειρήσεις πρέπει να διασφαλίζουν ότι αυτό δεν συνεπάγεται εκ των πραγμάτων εξαίρεση από την επικαιροποίηση των πληροφοριών ΔΕΠ.
 - Προσαρμογή της συχνότητας και της έντασης της παρακολούθησης των συναλλαγών, π.χ. με την παρακολούθηση μόνο των συναλλαγών που υπερβαίνουν ένα καθορισμένο όριο. Σε περίπτωση που οι επιχειρήσεις επιλέξουν αυτό το μέτρο, πρέπει να διασφαλίζουν ότι το όριο καθορίζεται σε εύλογο επίπεδο και ότι διαθέτουν συστήματα για τον εντοπισμό συνδεδεμένων συναλλαγών οι οποίες, συνδυαστικά, υπερβαίνουν το εν λόγω όριο.
46. Στον τίτλο III αναφέρονται πρόσθετα μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ τα οποία ενδέχεται να έχουν ιδιαίτερη σημασία σε διαφορετικούς τομείς.

47. Οι πληροφορίες που λαμβάνει μια επιχείρηση κατά την εφαρμογή μέτρων απλουστευμένης ΔΕΠ πρέπει να παρέχουν στην επιχείρηση τη δυνατότητα να βεβαιώνεται ευλόγως ότι η εκτίμησή της όσον αφορά τον χαμηλό κίνδυνο που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση είναι αιτιολογημένη. Πρέπει επίσης να είναι επαρκείς ώστε να παρέχουν στην επιχείρηση αρκετές πληροφορίες σχετικά με τη φύση της επιχειρηματικής σχέσης ώστε να είναι σε θέση να εντοπίζει τυχόν ασυνήθιστες ή ύποπτες συναλλαγές. Η απλουστευμένη ΔΕΠ δεν απαλλάσσει ένα ίδρυμα από την αναφορά ύποπτων συναλλαγών στη ΜΧΠ.
48. Σε περίπτωση που υπάρχουν ενδείξεις ότι ο κίνδυνος μπορεί να μην είναι χαμηλός, π.χ. όταν υπάρχουν υπόνοιες για απόπειρα ΞΧ/ΧΤ ή όταν η επιχείρηση διατηρεί αμφιβολίες όσον αφορά την ακρίβεια των πληροφοριών που λαμβάνει, δεν πρέπει να εφαρμόζεται απλουστευμένη ΔΕΠ⁹. Ομοίως, δεν πρέπει να εφαρμόζεται απλουστευμένη ΔΕΠ σε περίπτωση που ισχύουν συγκεκριμένα σενάρια υψηλού κινδύνου και προβλέπεται υποχρέωση διενέργειας αυξημένης ΔΕΠ.

Αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

49. Οι επιχειρήσεις πρέπει να εφαρμόζουν μέτρα αυξημένης ΔΕΠ σε περιπτώσεις υψηλότερου κινδύνου ώστε να διαχειρίζονται και να μετριάσουν κατάλληλα τους εν λόγω κινδύνους¹⁰. Τα μέτρα αυξημένης ΔΕΠ δεν μπορούν να αντικαταστήσουν τα συνήθη μέτρα ΔΕΠ, αλλά πρέπει να εφαρμόζονται συμπληρωματικά προς τα κανονικά μέτρα ΔΕΠ.
50. Στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849 απαριθμούνται συγκεκριμένες περιπτώσεις τις οποίες οι επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίζουν πάντα ως περιπτώσεις υψηλού κινδύνου:
- i. όταν ο πελάτης, ή ο πραγματικός δικαιούχος του πελάτη, είναι ΠΕΠ11·
 - ii. όταν μια επιχείρηση συνάπτει σχέση ανταπόκρισης με ίδρυμα πελάτη από κράτος το οποίο δεν ανήκει στον ΕΟΧ12·
 - iii. όταν μια επιχείρηση συναλλάσσεται με φυσικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες με εγκατάσταση σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου¹³· και
 - iv. όλες τις πολύπλοκες και ασυνήθιστα μεγάλες συναλλαγές, ή ασυνήθιστα είδη συναλλαγών, που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή νόμιμο σκοπό¹⁴.

⁹ Άρθρο 11 στοιχεία ε) και στ) και άρθρο 15 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

¹⁰ Άρθρα 18 έως 24 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

¹¹ Άρθρα 20 έως 24 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

¹² Άρθρο 19 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

¹³ Άρθρο 18 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

¹⁴ Άρθρο 18 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

51. Στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849 καθορίζονται ειδικά μέτρα αυξημένης ΔΕΠ που πρέπει να εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις:

- i. όταν ο πελάτης, ή ο πραγματικός δικαιούχος του πελάτη, είναι ΠΕΠ·
- ii. στο πλαίσιο σχέσεων ανταπόκρισης με ιδρύματα πελάτες από τρίτες χώρες· και
- iii. στο πλαίσιο όλων των πολύπλοκων και ασυνήθιστα μεγάλων συναλλαγών, ή ασυνήθιστων ειδών συναλλαγών, που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή νόμιμο σκοπό.

Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετα μέτρα αυξημένης ΔΕΠ στις περιπτώσεις στις οποίες η λήψη των μέτρων αυτών είναι ανάλογη του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που έχουν εντοπίσει.

Πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα

52. Οι επιχειρήσεις που έχουν χαρακτηρίσει πελάτη ή πραγματικό δικαιούχο ως ΠΕΠ πρέπει πάντα:

- να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για τον προσδιορισμό της πηγής του πλούτου και της προέλευσης των κεφαλαίων που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της επιχειρηματικής σχέσης ώστε η επιχείρηση να μπορεί να έχει τη βεβαιότητα ότι δεν διαχειρίζεται έσοδα που προέρχονται από διαφθορά ή άλλη εγκληματική δραστηριότητα. Τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνουν οι επιχειρήσεις για τον προσδιορισμό της πηγής του πλούτου και της προέλευσης των κεφαλαίων του ΠΕΠ εξαρτώνται από τον βαθμό υψηλού κινδύνου που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση. Σε περίπτωση που ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με τη σχέση με ΠΕΠ είναι ιδιαίτερα υψηλός, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να επαληθεύουν την πηγή του πλούτου και την προέλευση των κεφαλαίων βάσει αξιόπιστων και ανεξάρτητων δεδομένων, εγγράφων ή πληροφοριών·
- να λαμβάνουν έγκριση από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη για τη σύναψη ή τη διατήρηση επιχειρηματικής σχέσης με ΠΕΠ. Το κατάλληλο επίπεδο ιεραρχίας για την εν λόγω έγκριση θα πρέπει να καθορίζεται από το επίπεδο του αυξημένου κινδύνου που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση, ενώ το ανώτερο διοικητικό στέλεχος το οποίο εγκρίνει τη σύναψη επιχειρηματικής σχέσης με ΠΕΠ θα πρέπει να διαθέτει επαρκές επίπεδο ιεραρχίας και εποπτείας ώστε να λαμβάνει τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με ζητήματα που επηρεάζουν άμεσα το προφίλ κινδύνου της επιχείρησης·
- κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με την έγκριση μιας σχέσης με ΠΕΠ, τα ανώτερα διοικητικά στελέχη θα πρέπει να βασίζονται στην απόφασή τους στο επίπεδο του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ στο οποίο ενδέχεται να εκτεθεί η επιχείρηση σε περίπτωση σύναψης της εν λόγω επιχειρηματικής σχέσης, καθώς και στον βαθμό στον οποίο η επιχείρηση διαθέτει τα κατάλληλα μέσα για την αποτελεσματική διαχείριση του εν λόγω κινδύνου·

- να διενεργούν ενισχυμένη και συνεχή παρακολούθηση, τόσο των συναλλαγών όσο και του κινδύνου που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εντοπίζουν ασυνήθιστες συναλλαγές και να επανεξετάζουν σε τακτική βάση τις πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους ώστε να διασφαλίζεται ο έγκαιρος εντοπισμός οποιασδήποτε νέας ή αναδυόμενης πληροφορίας που θα μπορούσε να επηρεάσει την εκτίμηση κινδύνου. Η συχνότητα της συνεχούς παρακολούθησης θα πρέπει να καθορίζεται από το επίπεδο του υψηλού κινδύνου που συνδέεται με την εκάστοτε σχέση.
53. Οι επιχειρήσεις πρέπει να εφαρμόζουν όλα τα ανωτέρω μέτρα σε ΠΕΠ, στα μέλη των οικογενειών τους και σε πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες τους, και θα πρέπει επίσης να προσαρμόζουν την έκταση των εν λόγω μέτρων ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου¹⁵.

Σχέσεις ανταπόκρισης

54. Οι επιχειρήσεις πρέπει να λαμβάνουν ειδικά μέτρα αυξημένης ΔΕΠ σε περίπτωση που διατηρούν διασυννοριακές σχέσεις ανταπόκρισης με ίδρυμα πελάτη που έχει την έδρα του σε τρίτη χώρα¹⁶. Οι επιχειρήσεις πρέπει να εφαρμόζουν όλα τα εν λόγω μέτρα, και θα πρέπει επίσης να προσαρμόζουν την έκταση των μέτρων ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου.
55. Για κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την αυξημένη ΔΕΠ στο πλαίσιο των σχέσεων τραπεζικής ανταπόκρισης, συνιστάται στις επιχειρήσεις να ανατρέξουν στον τίτλο III· οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές ενδέχεται επίσης να είναι χρήσιμες σε επιχειρήσεις που διατηρούν άλλες μορφές σχέσεων ανταπόκρισης.

Ασυνήθιστες συναλλαγές

56. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εφαρμόζουν επαρκείς πολιτικές και διαδικασίες για τον εντοπισμό ασυνήθιστων συναλλαγών ή ειδών συναλλαγών. Σε περίπτωση που μια επιχείρηση εντοπίσει ασυνήθιστες συναλλαγές επειδή:
- είναι μεγαλύτερες από το αναμενόμενο βάσει των γνώσεων της επιχείρησης όσον αφορά τον πελάτη, την επιχειρηματική σχέση ή την κατηγορία στην οποία υπάγεται ο πελάτης·
 - αποτελούν ασυνήθιστο ή μη αναμενόμενο είδος συναλλαγής σε σύγκριση με τη συνήθη δραστηριότητα του πελάτη ή με το είδος συναλλαγών που συνδέονται με παρόμοιους πελάτες, προϊόντα ή υπηρεσίες· ή
 - είναι ιδιαιτέρως πολύπλοκες σε σύγκριση με άλλες, παρόμοιες συναλλαγές που συνδέονται με παρόμοια είδη, προϊόντα ή υπηρεσίες πελατών,

¹⁵ Άρθρο 20 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

¹⁶ Άρθρο 19 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

και η επιχείρηση δεν έχει λάβει γνώση του σχετικού οικονομικού σκεπτικού ή του νόμιμου σκοπού ή διατηρεί αμφιβολίες ως προς την ακρίβεια των πληροφοριών που έχει λάβει, πρέπει να εφαρμόσει μέτρα αυξημένης ΔΕΠ.

57. Τα εν λόγω μέτρα αυξημένης ΔΕΠ θα πρέπει να είναι επαρκή ώστε να βοηθούν την επιχείρηση να διαπιστώνει αν οι συγκεκριμένες συναλλαγές δημιουργούν υπόνοιες, και πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:
- λήψη εύλογων και επαρκών μέτρων για την κατανόηση του ιστορικού και του σκοπού των εν λόγω συναλλαγών, π.χ. με τον εντοπισμό της πηγής και του προορισμού των κεφαλαίων ή με την εξεύρεση περισσότερων πληροφοριών σχετικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη ώστε να εξακριβωθεί η πιθανότητα εκτέλεσης των συγκεκριμένων συναλλαγών από τον πελάτη· και
 - παρακολούθηση της επιχειρηματικής σχέσης και των συνεπαγόμενων συναλλαγών με μεγαλύτερη συχνότητα και μεγαλύτερη προσοχή στις λεπτομέρειες. Μια επιχείρηση δύναται να αποφασίσει να παρακολουθεί επιμέρους συναλλαγές εάν το μέτρο αυτό είναι ανάλογο του κινδύνου που έχει εντοπίσει.

Τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου και άλλες περιπτώσεις υψηλού κινδύνου

58. Όταν συναλλάσσονται με φυσικά ή νομικά πρόσωπα με εγκατάσταση ή μόνιμη κατοικία σε τρίτη χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως τρίτη χώρα υψηλού κινδύνου από την Επιτροπή¹⁷, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση υψηλού κινδύνου, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με τα μέτρα αυξημένης ΔΕΠ που ενδείκνυται για κάθε περίπτωση υψηλού κινδύνου. Το ενδεδειγμένο είδος αυξημένης ΔΕΠ, συμπεριλαμβανομένης της έκτασης των πρόσθετων πληροφοριών που συγκεντρώνονται και της αυξημένης παρακολούθησης που πραγματοποιείται, εξαρτάται από τον λόγο για τον οποίο μια περιστασιακή συναλλαγή ή μια επιχειρηματική σχέση έχει χαρακτηριστεί ως υψηλού κινδύνου.
59. Οι επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν σε όλες τις περιπτώσεις όλα τα μέτρα αυξημένης ΔΕΠ που παρατίθενται κατωτέρω. Για παράδειγμα, σε ορισμένες περιπτώσεις υψηλού κινδύνου, είναι πιθανό να ενδείκνυται η εστίαση στην ενισχυμένη συνεχή παρακολούθηση καθ' όλη τη διάρκεια της επιχειρηματικής σχέσης.
60. Στα μέτρα αυξημένης ΔΕΠ που θα πρέπει να εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις μπορούν να περιλαμβάνονται τα εξής:
- Αύξηση της ποσότητας των πληροφοριών που λαμβάνονται για τους σκοπούς της ΔΕΠ:
 - i. πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου, ή τη δομή της κυριότητας και του ελέγχου του πελάτη, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο κίνδυνος που συνδέεται με τη σχέση είναι απόλυτα

¹⁷ Άρθρο 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

κατανοητός. Σε αυτό το πλαίσιο, ενδέχεται να απαιτείται η απόκτηση και η αξιολόγηση πληροφοριών σχετικά με τη φήμη του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου, καθώς και η αξιολόγηση τυχόν αρνητικών ισχυρισμών που έχουν διατυπωθεί εις βάρος του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου. Παραδείγματα αποτελούν, μεταξύ άλλων:

- a. πληροφορίες σχετικά με τα μέλη της οικογένειας και τους στενούς επιχειρηματικούς εταίρους·
 - b. πληροφορίες σχετικά με τις παλαιότερες και τις τρέχουσες επιχειρηματικές δραστηριότητες του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου· και
 - c. αρνητικές αναφορές στα μέσα ενημέρωσης.
- ii. πληροφορίες σχετικά με τη σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης προκειμένου να εξακριβωθεί η νομιμότητα της φύσης και του σκοπού της επιχειρηματικής σχέσης και να διευκολυνθούν οι επιχειρήσεις στην κατάρτιση πιο ολοκληρωμένου προφίλ κινδύνου του πελάτη. Αυτό ενδέχεται να περιλαμβάνει τη λήψη πληροφοριών σχετικά με τα ακόλουθα στοιχεία:
- a. τον αριθμό, το μέγεθος και τη συχνότητα των συναλλαγών που είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν μέσω του λογαριασμού, ώστε η επιχείρηση να είναι σε θέση να εντοπίζει αποκλίσεις οι οποίες εγείρουν ενδεχομένως υπόνοιες (σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να ενδείκνυται να ζητούνται αποδεικτικά στοιχεία)·
 - b. τον λόγο για τον οποίο ο πελάτης ζητεί συγκεκριμένο προϊόν ή συγκεκριμένη υπηρεσία, ιδιαίτερα σε περίπτωση που δεν είναι σαφής ο λόγος για τον οποίο οι ανάγκες του πελάτη δεν μπορούν να καλυφθούν καλύτερα με άλλον τρόπο ή σε άλλη δικαιοδοσία·
 - c. τον προορισμό των κεφαλαίων·
 - d. τη φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου ώστε η επιχείρηση να είναι σε θέση να κατανοήσει καλύτερα την πιθανή φύση της επιχειρηματικής σχέσης.
- Αύξηση της ποιότητας των πληροφοριών που λαμβάνονται για τους σκοπούς της ΔΕΠ ώστε να επιβεβαιώνεται η ταυτότητα του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου, μεταξύ άλλων με τους ακόλουθους τρόπους:
- i. απαίτηση σύμφωνα με την οποία η πρώτη πληρωμή πρέπει να πραγματοποιηθεί μέσω λογαριασμού για τον οποίο μπορεί να επαληθευτεί ότι τηρείται στο όνομα του πελάτη σε τράπεζα υποκείμενη σε πρότυπα ΔΕΠ τα οποία δεν είναι λιγότερο αυστηρά από τα αντίστοιχα πρότυπα που καθορίζονται στο κεφάλαιο II της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849· ή

- ii. διασφάλιση ότι τα περιουσιακά στοιχεία και τα κεφάλαια του πελάτη που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της επιχειρηματικής σχέσης δεν συνιστούν έσοδα εγκληματικής δραστηριότητας και ότι η πηγή του πλούτου και η προέλευση των κεφαλαίων συνάδουν με τα στοιχεία που γνωρίζει η επιχείρηση όσον αφορά τον πελάτη και τη φύση της επιχειρηματικής σχέσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες ο κίνδυνος που συνδέεται με τη σχέση είναι ιδιαιτέρως υψηλός, η επαλήθευση της πηγής του πλούτου και της προέλευσης των κεφαλαίων ενδέχεται να αποτελεί το μοναδικό κατάλληλο μέσο για τη μείωση του κινδύνου. Η πηγή των κεφαλαίων ή πλούτου μπορεί να επαληθευτεί, μεταξύ άλλων, με βάση τις δηλώσεις ΦΠΑ και τις φορολογικές δηλώσεις εισοδήματος, αντίγραφα των ελεγμένων λογαριασμών, εκκαθαριστικά σημειώματα μισθοδοσίας, δημόσια έγγραφα ή αναφορές σε ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης.
- Αύξηση της συχνότητας επανεξέτασης ώστε να λαμβάνεται η βεβαιότητα ότι η επιχείρηση εξακολουθεί να είναι σε θέση να διαχειρίζεται τον κίνδυνο που συνδέεται με την επιμέρους επιχειρηματική σχέση ή να συνάγεται το συμπέρασμα ότι η σχέση δεν ανταποκρίνεται πλέον στη διάθεση της επιχείρησης για ανάληψη κινδύνων και να διευκολύνεται ο εντοπισμός τυχόν συναλλαγών που απαιτούν περαιτέρω επανεξέταση, μεταξύ άλλων, με τους ακόλουθους τρόπους:
 - i. αύξηση της συχνότητας επανεξέτασης της επιχειρηματικής σχέσης προκειμένου να εξακριβωθεί αν έχει μεταβληθεί το προφίλ κινδύνου του πελάτη και αν ο κίνδυνος εξακολουθεί να είναι διαχειρίσιμος·
 - ii. εξασφάλιση της έγκρισης των ανώτερων διοικητικών στελεχών για την έναρξη ή τη συνέχιση της επιχειρηματικής σχέσης προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα ανώτερα διοικητικά στελέχη έχουν επίγνωση του κινδύνου στον οποίο εκτίθεται η επιχείρηση και ότι μπορούν να λάβουν τεκμηριωμένη απόφαση σχετικά με το αν διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα για τη διαχείριση του εν λόγω κινδύνου·
 - iii. επανεξέταση της επιχειρηματικής σχέσης σε τακτικότερη βάση προκειμένου να διασφαλίζεται ότι εντοπίζονται και αξιολογούνται τυχόν μεταβολές στο προφίλ κινδύνου του πελάτη και λαμβάνονται σχετικά μέτρα, εάν αυτό κρίνεται αναγκαίο· ή
 - iv. διενέργεια πιο συχνής ή εμπεριστατωμένης παρακολούθησης των συναλλαγών προκειμένου να εντοπίζονται τυχόν ασυνήθιστες ή μη αναμενόμενες συναλλαγές οι οποίες εγείρουν ενδεχομένως υπόνοιες ΞΧ/ΧΤ. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την εξακρίβωση του προορισμού των κεφαλαίων ή του λόγου για τον οποίο πραγματοποιούνται ορισμένες συναλλαγές.
61. Στον τίτλο III αναφέρονται πρόσθετα μέτρα αυξημένης ΔΕΠ τα οποία ενδέχεται να έχουν ιδιαίτερη σημασία σε διαφορετικούς τομείς.

Άλλες παράμετροι

62. Οι επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να συνάπτουν επιχειρηματική σχέση εάν δεν είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις απαιτήσεις ΔΕΠ, εάν δεν είναι βέβαιες για τη νομιμότητα του σκοπού και της φύσης της επιχειρηματικής σχέσης ή εάν δεν έχουν τη βεβαιότητα ότι μπορούν να διαχειριστούν αποτελεσματικά τον κίνδυνο η εν λόγω επιχειρηματική σχέση να χρησιμοποιηθεί για σκοπούς ΞΧ/ΧΤ. Σε περίπτωση που υφίσταται ήδη επιχειρηματική σχέση αυτού του είδους, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να τερματίσουν ή να αναστείλουν τις συναλλαγές έως ότου καταστεί εφικτός ο τερματισμός της σχέσης, με την επιφύλαξη των οδηγιών που παρέχονται, κατά περίπτωση, από τις αρχές επιβολής του νόμου.
63. Σε περίπτωση που οι επιχειρήσεις έχουν εύλογους λόγους να υποπτεύονται απόπειρες ΞΧ/ΧΤ, πρέπει να το αναφέρουν στην οικεία ΜΧΠ.
64. Επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι η εφαρμογή προσέγγισης με βάση τον κίνδυνο δεν απαιτεί, αυτή καθαυτή, από τις επιχειρήσεις να αρνούνται να συνάψουν, ή να τερματίζουν, επιχειρηματικές σχέσεις με ολόκληρες κατηγορίες πελατών που συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, δεδομένου ότι ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις ποικίλλει, ακόμη και εντός της ίδιας κατηγορίας.

Παρακολούθηση και επανεξέταση

Εκτίμηση κινδύνου

65. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να επανεξετάζουν τις εκτιμήσεις που διενεργούν όσον αφορά τόσο τον κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με τις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις και τις περιστασιακές συναλλαγές όσο και τους υποκείμενους παράγοντες ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εκτιμήσεις τους για τον κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ παραμένουν επικαιροποιημένες και συναφείς. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αξιολογούν τις πληροφορίες που λαμβάνουν στο πλαίσιο της συνεχούς παρακολούθησης μιας επιχειρηματικής σχέσης και να εξετάζουν αν αυτό επηρεάζει την εκτίμηση κινδύνου.
66. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι διαθέτουν συστήματα και ελέγχους για τον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων ΞΧ/ΧΤ και ότι είναι σε θέση να εκτιμούν τους εν λόγω κινδύνους και, κατά περίπτωση, να τους ενσωματώνουν εγκαίρως τόσο στη συνολική για ολόκληρη την επιχείρηση εκτίμηση κινδύνου όσο και στις επιμέρους εκτιμήσεις κινδύνου που διενεργούν.
67. Παραδείγματα συστημάτων και ελέγχων που θα πρέπει να διαθέτουν οι επιχειρήσεις για τον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:
 - Διαδικασίες για την εξασφάλιση της τακτικής επανεξέτασης των εσωτερικών πληροφοριών με σκοπό τον προσδιορισμό των τάσεων και των αναδυόμενων ζητημάτων, όσον αφορά τόσο τις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις όσο και την επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης.

- Διαδικασίες για την εξασφάλιση της τακτικής επανεξέτασης των σχετικών πηγών πληροφοριών, όπως οι πηγές πληροφοριών που προσδιορίζονται στα σημεία 15 και 16 του παρόντος εγγράφου. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν, ειδικότερα, τα ακόλουθα στοιχεία:
 - i. την τακτική επανεξέταση αναφορών στα μέσα ενημέρωσης οι οποίες αφορούν τους τομείς ή τις δικαιοδοσίες όπου δραστηριοποιείται η επιχείρηση·
 - ii. την τακτική επανεξέταση προειδοποιήσεων και εκθέσεων των υπηρεσιών επιβολής του νόμου·
 - iii. τη μέριμνα ώστε η επιχείρηση να λαμβάνει γνώση των μεταβολών στις προειδοποιήσεις τρομοκρατικής δράσης και στα καθεστώτα επιβολής κυρώσεων τη στιγμή που πραγματοποιούνται οι μεταβολές αυτές, π.χ. επανεξετάζοντας τακτικά τις προειδοποιήσεις τρομοκρατικής δράσης και αναζητώντας επικαιροποιήσεις στα συστήματα επιβολής κυρώσεων· και
 - iv. την τακτική επανεξέταση θεματικών επισκοπήσεων και παρόμοιων δημοσιεύσεων που εκδίδονται από τις αρμόδιες αρχές.
 - Διαδικασίες για τη συλλογή και επανεξέταση πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με νέα προϊόντα.
 - Συνεργασία με άλλους εκπροσώπους του κλάδου και με τις αρμόδιες αρχές (π.χ. συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης, διασκέψεις και πάροχοι υπηρεσιών κατάρτισης) και διαδικασίες για την ενημερωτική πληροφόρηση του αρμόδιου προσωπικού σχετικά με τυχόν πορίσματα.
 - Διαμόρφωση νοοτροπίας ανταλλαγής πληροφοριών εντός της επιχείρησης και ισχυρής εταιρικής δεοντολογίας.
68. Παραδείγματα συστημάτων και ελέγχου που θα πρέπει να διαθέτουν οι επιχειρήσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι τηρούν επικαιροποιημένες τόσο τη συνολική για ολόκληρη την επιχείρηση εκτίμηση κινδύνου όσο και τις επιμέρους εκτιμήσεις κινδύνου, αποτελούν, μεταξύ άλλων:
- Ο ορισμός ημερομηνίας για την επόμενη επικαιροποίηση της εκτίμησης κινδύνου, π.χ. την 1η Μαρτίου κάθε έτους, ώστε να διασφαλίζεται ότι στις εκτιμήσεις κινδύνου συμπεριλαμβάνονται νέοι ή αναδυόμενοι κίνδυνοι. Σε περίπτωση που η επιχείρηση γνωρίζει ότι έχει προκύψει νέος κίνδυνος, ή ότι έχει αυξηθεί υφιστάμενος κίνδυνος, το στοιχείο αυτό θα πρέπει να αποτυπώνεται στις εκτιμήσεις κινδύνου το ταχύτερο δυνατόν.
 - Προσεκτική καταγραφή, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ζητημάτων τα οποία θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στις εκτιμήσεις κινδύνου, όπως εσωτερικές αναφορές ύποπτων συναλλαγών, περιπτώσεις μη συμμόρφωσης και πληροφόρηση από το προσωπικό εξυπηρέτησης πελατών.

69. Όπως και οι αρχικές εκτιμήσεις κινδύνου, κάθε επικαιροποίηση εκτίμησης κινδύνου και προσαρμογή των συνοδευτικών μέτρων ΔΕΠ θα πρέπει να είναι ανάλογη και αντίστοιχη του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ.

Συστήματα και έλεγχοι

70. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα ώστε να διασφαλίζουν ότι τα συστήματα διαχείρισης κινδύνου και οι έλεγχοι που εφαρμόζουν, ιδίως εκείνοι που αφορούν την εφαρμογή του κατάλληλου επιπέδου μέτρων ΔΕΠ, είναι αποτελεσματικά και αναλογικά.

Τήρηση αρχείου

71. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να καταχωρίζουν και να τεκμηριώνουν τις εκτιμήσεις κινδύνου που διενεργούν όσον αφορά τις επιχειρηματικές σχέσεις, καθώς και οποιαδήποτε μεταβολή των εκτιμήσεων κινδύνων που επέρχεται στο πλαίσιο της επανεξέτασης και παρακολούθησης που πραγματοποιούν, ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι σε θέση να αποδείξουν στις αρμόδιες αρχές την επάρκεια των οικείων εκτιμήσεων κινδύνου και των συναφών μέτρων διαχείρισης κινδύνου.

Τίτλος III – Τομεακές κατευθυντήριες γραμμές

72. Οι τομεακές κατευθυντήριες γραμμές που περιλαμβάνονται στον τίτλο III συμπληρώνουν τις γενικές κατευθυντήριες οδηγίες που παρέχονται στον τίτλο II του παρόντος εγγράφου. Θα πρέπει να διαβάζονται σε συνδυασμό με τον τίτλο II του παρόντος εγγράφου.
73. Οι παράγοντες κινδύνου που περιγράφονται σε κάθε κεφάλαιο του τίτλου III είναι ενδεικτικού χαρακτήρα. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διαμορφώνουν συνολική εικόνα ως προς τον κίνδυνο που συνδέεται με την εκάστοτε περίπτωση, ενώ επισημαίνεται επιπλέον ότι η ύπαρξη μεμονωμένων παραγόντων κινδύνου δεν συνεπάγεται απαραίτητα την υπαγωγή μιας επιχειρηματικής σχέσης ή περιστασιακής συναλλαγής σε υψηλότερη ή χαμηλότερη κατηγορία κινδύνου.
74. Σε κάθε κεφάλαιο του τίτλου III παρατίθενται επίσης παραδείγματα των μέτρων ΔΕΠ που θα πρέπει να λαμβάνουν οι επιχειρήσεις ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου σε περιπτώσεις υψηλού και, στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, χαμηλού κινδύνου. Τα παραδείγματα αυτά είναι ενδεικτικά και οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αποφασίζουν ποια μέτρα ΔΕΠ είναι τα πλέον κατάλληλα ανάλογα με το επίπεδο και το είδος του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που έχουν εντοπίσει.

Κεφάλαιο 1: Τομεακές κατευθυντήριες γραμμές για τις τράπεζες-ανταποκριτές

75. Στο παρόν κεφάλαιο διατυπώνονται κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις τραπεζικές εργασίες ανταπόκρισης, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 8 στοιχείο α) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849. Οι επιχειρήσεις που προσφέρουν άλλες σχέσεις ανταπόκρισης, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 8 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, θα πρέπει να εφαρμόζουν τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ανάλογα με την περίπτωση.
76. Στο πλαίσιο σχέσης τραπεζικής ανταπόκρισης, το ίδρυμα ανταποκριτής παρέχει τραπεζικές υπηρεσίες στο ίδρυμα πελάτη, είτε σε επίπεδο εντολέα προς εντολέα είτε εξ ονόματος των πελατών του ιδρύματος πελάτη. Το ίδρυμα ανταποκριτής δεν διατηρεί συνήθως επιχειρηματική σχέση με τους πελάτες του ιδρύματος πελάτη και, κατά γενικό κανόνα, δεν γνωρίζει την ταυτότητά τους ούτε τη φύση ή τον σκοπό της υποκείμενης συναλλαγής, εκτός εάν οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται στην εντολή πληρωμής.
77. Παράλληλα με τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που καθορίζονται στον τίτλο II του παρόντος εγγράφου, οι τράπεζες θα πρέπει να εξετάζουν επίσης τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που παρατίθενται κατωτέρω.

Παράγοντες κινδύνου

Παράγοντες κινδύνου ως προς το προϊόν, την υπηρεσία και τη συναλλαγή

78. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:
- Ο λογαριασμός μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον από άλλες τράπεζες πελάτες που έχουν άμεση σχέση με το ίδρυμα πελάτη αλλά όχι με το ίδρυμα ανταποκριτή («φώλιασμα» ή εκκαθάριση μέσω ανταποκριτριών τραπεζών), που σημαίνει ότι το ίδρυμα ανταποκριτής παρέχει έμμεσα υπηρεσίες σε άλλες τράπεζες οι οποίες δεν είναι το ίδρυμα πελάτη.
 - Ο λογαριασμός μπορεί να χρησιμοποιείται από άλλες οντότητες οι οποίες ανήκουν στον όμιλο του ιδρύματος πελάτη και δεν υπόκεινται οι ίδιες στη δέουσα επιμέλεια του ιδρύματος ανταποκριτή.
 - Η υπηρεσία περιλαμβάνει το άνοιγμα λογαριασμού πλάγιας πρόσβασης (payable-through account), ο οποίος επιτρέπει στους πελάτες του ιδρύματος πελάτη να πραγματοποιούν συναλλαγές απευθείας στον λογαριασμό του ιδρύματος πελάτη.
79. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:
- Η σχέση περιορίζεται στην ικανότητα διαχείρισης σχέσεων της SWIFT (SWIFT RMA), η οποία είναι σχεδιασμένη για τη διαχείριση της επικοινωνίας μεταξύ των χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Στο πλαίσιο μιας σχέσης SWIFT RMA, το ίδρυμα πελάτη, ή ο αντισυμβαλλόμενος, δεν διατηρεί σχέση λογαριασμού πληρωμών.

- Οι τράπεζες δεν διεκπεραιώνουν συναλλαγές εξ ονόματος των δικών τους πελατών, αλλά ενεργούν σε επίπεδο εντολέα προς εντολέα, όπως, π.χ. στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών ξένου συναλλάγματος μεταξύ δύο τραπεζών, στο πλαίσιο της οποίας η επιχειρηματική συναλλαγή πραγματοποιείται σε επίπεδο εντολέα προς εντολέα μεταξύ των τραπεζών και ο διακανονισμός μιας συναλλαγής δεν συνεπάγεται την εκτέλεση πληρωμής προς τρίτο. Στις περιπτώσεις αυτές, η συναλλαγή πραγματοποιείται για λογαριασμό του ιδρύματος πελάτη.
- Η συναλλαγή αφορά την πώληση, την αγορά ή την εγγύηση κινητών αξιών σε ρυθμιζόμενες αγορές, π.χ. όταν η τράπεζα ενεργεί ως θεματοφύλακας ή χρησιμοποιεί θεματοφύλακα με άμεση πρόσβαση, συνήθως μέσω τοπικού συμμετέχοντος, σε σύστημα διακανονισμού κινητών αξιών εντός ή εκτός της ΕΕ.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη

80. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Οι πολιτικές ΚΞΧ/ΧΤ του ιδρύματος πελάτη, καθώς και τα συστήματα και οι έλεγχοι που διαθέτει το ίδρυμα πελάτη για την εφαρμογή τους, δεν ανταποκρίνονται στα πρότυπα που απαιτούνται δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
- Το ίδρυμα πελάτη δεν υπόκειται σε επαρκή εποπτεία ΚΞΧ/ΧΤ.
- Το ίδρυμα πελάτη, η μητρική του επιχείρηση ή επιχείρηση που ανήκει στον ίδιο όμιλο με το ίδρυμα πελάτη αποτέλεσε πρόσφατα αντικείμενο διαδικασίας κανονιστικής επιβολής κύρωσης λόγω ανεπαρκών πολιτικών και διαδικασιών ΚΞΧ/ΧΤ και/ή παραβιάσεων των υποχρεώσεων ΚΞΧ/ΧΤ.
- Το ίδρυμα πελάτη ασκεί σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα σε τομείς που συνδέονται με υψηλά επίπεδα κινδύνου ΞΧ/ΧΤ· για παράδειγμα, το ίδρυμα πελάτη πραγματοποιεί σε σημαντικό βαθμό αποστολές εμβασμάτων ή ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα εξ ονόματος ορισμένων ιδρυμάτων παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων ή ανταλλακτηρίων με μόνιμους κατοίκους αλλοδαπής ή σε διαφορετικό νόμισμα από το νόμισμα της χώρας στην οποία έχει την έδρα του.
- Στη διοίκηση ή στην ιδιοκτησία του ιδρύματος πελάτη συμμετέχουν ΠΕΠ, ειδικότερα όταν ένα ΠΕΠ μπορεί να ασκεί σημαντική επιρροή στο ίδρυμα πελάτη, όταν η φήμη, η ακεραιότητα ή η καταλληλότητα του ΠΕΠ ως μέλους του διοικητικού συμβουλίου ή ως κατόχου καίριας θέσης εγείρει ανησυχίες ή όταν το ΠΕΠ προέρχεται από δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις δικαιοδοσίες στις οποίες η διαφθορά θεωρείται συστημική ή εκτεταμένη.
- Το ιστορικό της επιχειρηματικής σχέσης με το ίδρυμα πελάτη εγείρει ανησυχίες, π.χ. επειδή το ύψος των συναλλαγών δεν συνάδει με αυτό που θα ανέμενε το ίδρυμα ανταποκριτής βάσει των γνώσεων που διαθέτει ως προς τη φύση και το μέγεθος του ιδρύματος πελάτη.

81. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες: Το ίδρυμα-ανταποκριτής έχει τη βεβαιότητα ότι:

- οι έλεγχοι ΚΕΧ/ΧΤ του ιδρύματος πελάτη δεν είναι λιγότερο αυστηροί από τους αντίστοιχους ελέγχους που απαιτούνται δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
- το ίδρυμα πελάτη ανήκει στον ίδιο όμιλο με το ίδρυμα ανταποκριτή, δεν έχει την έδρα του σε δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ και συμμορφώνεται με αποτελεσματικό τρόπο προς τα πρότυπα ΚΕΧ του ομίλου, τα οποία δεν είναι λιγότερο αυστηρά από αυτά που απαιτούνται δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τη χώρα ή τη γεωγραφική περιοχή

82. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Το ίδρυμα πελάτη έχει την έδρα του σε δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις δικαιοδοσίες
 - i. που εμφανίζουν σημαντικά επίπεδα διαφθοράς και/ή άλλων βασικών αδικημάτων που συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
 - ii. το νομικό και δικαστικό σύστημα των οποίων δεν έχει επαρκή ικανότητα ώστε να ασκεί αποτελεσματικά ποινικές διώξεις για τα εν λόγω αδικήματα· ή
 - iii. που δεν διαθέτουν αποτελεσματική εποπτεία ΚΕΧ/ΧΤ¹⁸.
- Το ίδρυμα πελάτη ασκεί σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα με πελάτες οι οποίοι έχουν την έδρα τους σε δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.
- Η μητρική επιχείρηση του ιδρύματος πελάτη έχει την καταστατική έδρα της ή έχει συσταθεί σε δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.

83. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Το ίδρυμα πελάτη έχει την έδρα του σε κράτος μέλος του ΕΟΧ.
- Το ίδρυμα πελάτη έχει την έδρα του σε τρίτη χώρα η οποία προβλέπει απαιτήσεις ΚΕΧ/ΧΤ που δεν είναι λιγότερο αυστηρές από τις αντίστοιχες απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και εφαρμόζει με αποτελεσματικό τρόπο τις εν λόγω απαιτήσεις (παρότι θα πρέπει να επισημανθεί στα ιδρύματα ανταποκριτές ότι αυτό δεν τα απαλλάσσει από την εφαρμογή των μέτρων αυξημένης ΔΕΠ που καθορίζονται στο άρθρο 19 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849).

¹⁸ Βλέπε επίσης τίτλο II, σημεία 22-27.

Μέτρα

84. Όλα τα ιδρύματα ανταποκριτές πρέπει να εφαρμόζουν ΔΕΠ στο ίδρυμα πελάτη του ανταποκριτή ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου¹⁹. Αυτό σημαίνει ότι τα ιδρύματα ανταποκριτές πρέπει να λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:

- Εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας του ιδρύματος πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου του. Σε αυτό το πλαίσιο, τα ιδρύματα ανταποκριτές θα πρέπει να συγκεντρώνουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα και τη φήμη του ιδρύματος πελάτη ώστε να διασφαλίζουν ότι το ίδρυμα πελάτη δεν συνδέεται με αυξημένο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Ειδικότερα, τα ιδρύματα ανταποκριτές θα πρέπει:
 - i. να συγκεντρώνουν πληροφορίες σχετικά με τα στελέχη της διοίκησης του ιδρύματος πελάτη και να εξετάζουν, για τους σκοπούς της πρόληψης του οικονομικού εγκλήματος, τη σημασία που ενδέχεται να έχουν τυχόν δεσμοί των στελεχών της διοίκησης ή των ιδιοκτητών του ιδρύματος-πελάτη με ΠΕΠ ή άλλα φυσικά πρόσωπα υψηλού κινδύνου· και
 - ii. να εξετάζουν, ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου, αν ενδείκνυται η συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με την κύρια επιχειρηματική δραστηριότητα του ιδρύματος πελάτη, τις κατηγορίες πελατών που προσελκύει και την ποιότητα των οικείων συστημάτων και ελέγχων ΚΕΧ/ΧΤ (συμπεριλαμβανομένων των δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με τυχόν πρόσφατες κανονιστικές ή ποινικές κυρώσεις λόγω ανεπαρκειών ΚΕΧ). Σε περίπτωση που το ίδρυμα πελάτη είναι υποκατάστημα, θυγατρική ή συνδεδεμένη επιχείρηση, τα ιδρύματα ανταποκριτές θα πρέπει επίσης να εξετάζουν το καθεστώς, τη φήμη και τους ελέγχους ΚΕΧ της μητρικής επιχείρησης.
- Προσδιορισμός και τεκμηρίωση της φύσης και του σκοπού της παρεχόμενης υπηρεσίας, καθώς και των αρμοδιοτήτων κάθε ιδρύματος. Η διαδικασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει τον καθορισμό, εγγράφως, του πεδίου εφαρμογής της σχέσης, των προϊόντων και των υπηρεσιών που θα παρέχονται, καθώς και του τρόπου και των οντοτήτων από τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθεί η συγκεκριμένη υπηρεσία τραπεζικών εργασιών ανταπόκρισης (π.χ. εάν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από άλλες τράπεζες μέσω της σχέσης τους με το ίδρυμα πελάτη).
- Παρακολούθηση της επιχειρηματικής σχέσης, συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών, για τον προσδιορισμό μεταβολών στο προφίλ κινδύνου του ιδρύματος πελάτη και για τον εντοπισμό ασυνήθιστης ή ύποπτης συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων οι οποίες δεν συνάδουν με τον σκοπό των παρεχόμενων υπηρεσιών ή αντίκεινται στις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί μεταξύ του ιδρύματος ανταποκριτή και

¹⁹ Άρθρο 13 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

του ιδρύματος πελάτη. Σε περίπτωση που η τράπεζα ανταποκριτής επιτρέπει την απευθείας πρόσβαση πελατών του ιδρύματος πελάτη σε λογαριασμούς (π.χ. λογαριασμοί πλάγιας πρόσβασης ή λογαριασμοί φωλιάσματος), θα πρέπει να μεριμνά για τη διενέργεια ενισχυμένης συνεχούς παρακολούθησης της επιχειρηματικής σχέσης. Λόγω της φύσης των τραπεζικών εργασιών ανταπόκρισης, η παρακολούθηση μετά την εκτέλεση της πράξης αποτελεί τον κανόνα.

- Διασφάλιση της τήρησης ενημερωμένων πληροφοριών ΔΕΠ.
85. Τα ιδρύματα ανταποκριτές πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι το ίδρυμα πελάτη δεν επιτρέπει τη χρήση των λογαριασμών του από εικονική τράπεζα²⁰, σύμφωνα με το άρθρο 24 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849. Στο πλαίσιο αυτό, είναι πιθανό να πρέπει να ζητηθεί από το ίδρυμα πελάτη διαβεβαίωση ότι δεν συναλλάσσεται με εικονικές τράπεζες, να προσκομίσει τα αντίστοιχα αποσπάσματα των πολιτικών και των διαδικασιών του ιδρύματος πελάτη ή να ληφθούν υπόψη δημοσίως διαθέσιμες πληροφορίες, όπως νομικές διατάξεις που απαγορεύουν την εξυπηρέτηση εικονικών τραπεζών.
 86. Στις περιπτώσεις διασυννοριακών σχέσεων ανταπόκρισης με ιδρύματα πελάτες από τρίτες χώρες, το άρθρο 19 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 επιβάλλει στο ίδρυμα ανταποκριτή την υποχρέωση να εφαρμόζει επίσης ειδικά μέτρα αυξημένης ΔΕΠ, επιπλέον των μέτρων ΔΕΠ που καθορίζονται στο άρθρο 13 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
 87. Στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849 δεν προβλέπεται για τα ιδρύματα ανταποκριτές καμία απαίτηση εφαρμογής μέτρων ΔΕΠ έναντι των επιμέρους πελατών του ιδρύματος πελάτη.
 88. Τα ιδρύματα ανταποκριτές θα πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι τα ερωτηματολόγια ΔΕΠ που παρέχονται από διεθνείς οργανισμούς δεν σχεδιάζονται κατά γενικό κανόνα ειδικά για να διευκολύνουν τα ιδρύματα ανταποκριτές στην τήρηση των υποχρεώσεών τους δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849. Κατά την εξέταση του ενδεχόμενου χρήσης των εν λόγω ερωτηματολογίων, τα ιδρύματα ανταποκριτές θα πρέπει να αξιολογούν αν τα εν λόγω ερωτηματολόγια επαρκούν ώστε τα ιδρύματα να είναι σε θέση να τηρούν τις υποχρεώσεις τους δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, και θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν πρόσθετα μέτρα, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Ιδρύματα πελάτες με έδρα σε χώρες εκτός ΕΟΧ

89. Σε περίπτωση που το ίδρυμα πελάτη εδρεύει σε τρίτη χώρα, το άρθρο 19 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 επιβάλλει στα ιδρύματα ανταποκριτές την υποχρέωση να εφαρμόζουν ειδικά μέτρα αυξημένης ΔΕΠ, επιπλέον των μέτρων ΔΕΠ που καθορίζονται στο άρθρο 13 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
90. Παρότι τα ιδρύματα ανταποκριτές υποχρεούνται να εφαρμόζουν καθένα από τα εν λόγω μέτρα αυξημένης ΔΕΠ σε ιδρύματα πελάτες που εδρεύουν σε χώρα εκτός ΕΟΧ, δύνανται να προσαρμόζουν την έκταση των μέτρων αυτών ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου. Για

²⁰ Άρθρο 3 σημείο 17 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

παράδειγμα, εάν το ίδρυμα ανταποκριτής έχει τη βεβαιότητα, βάσει επαρκούς έρευνας, ότι το ίδρυμα πελάτη εδρεύει σε τρίτη χώρα η οποία διαθέτει αποτελεσματικό καθεστώς ΚΕΧ/ΧΤ, ότι εποπτεύεται αποτελεσματικά όσον αφορά τη συμμόρφωσή του προς τις εν λόγω απαιτήσεις και ότι δεν συντρέχουν βάσιμοι λόγοι να υποπτεύεται ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες ΚΕΧ του ιδρύματος πελάτη θεωρούνται, ή έχουν θεωρηθεί προσφάτως, ανεπαρκείς, τότε ενδέχεται να μην απαιτείται η διενέργεια εμπειριστατωμένης αξιολόγησης των ελέγχων ΚΕΧ/ΧΤ του ιδρύματος πελάτη.

91. Τα ιδρύματα ανταποκριτές θα πρέπει να τεκμηριώνουν πάντα επαρκώς τα μέτρα ΔΕΠ και αυξημένης ΔΕΠ που λαμβάνουν, καθώς και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που εφαρμόζουν.
92. Το άρθρο 19 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 επιβάλλει στα ιδρύματα ανταποκριτές την υποχρέωση να λαμβάνουν μέτρα ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου για τους ακόλουθους σκοπούς:
 - Συγκέντρωση επαρκών πληροφοριών σχετικά με το ίδρυμα πελάτη προκειμένου να γίνει πλήρως κατανοητή η φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εν λόγω πελάτη και να είναι, συνεπώς, δυνατόν να διαπιστωθεί ο βαθμός στον οποίο η επιχειρηματική δραστηριότητα του ιδρύματος πελάτη εκθέτει το ίδρυμα ανταποκριτή σε υψηλότερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την κατανόηση και την εκτίμηση του κινδύνου ως προς τη φύση της πελατειακής βάσης του ιδρύματος πελάτη και το είδος των δραστηριοτήτων που θα ασκεί το ίδρυμα πελάτη μέσω του λογαριασμού ανταπόκρισης.
 - Προσδιορισμός, βάσει δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών, της φήμης του ιδρύματος και της ποιότητας της εποπτείας. Αυτό σημαίνει ότι το ίδρυμα ανταποκριτής θα πρέπει να αξιολογεί τον βαθμό βεβαιότητας που μπορεί να έχει για το γεγονός ότι το ίδρυμα πελάτη εποπτεύεται επαρκώς όσον αφορά τη συμμόρφωσή του προς τις οικείες υποχρεώσεις ΚΕΧ. Εν προκειμένω, τα ιδρύματα ανταποκριτές μπορούν να επικουρηθούν στο έργο τους από διάφορες δημοσίως διαθέσιμες πηγές, όπως, π.χ., οι αξιολογήσεις της FATF ή του FSAP, οι οποίες περιέχουν ενότητες σχετικά με την αποτελεσματική εποπτεία.
 - Αξιολόγηση των ελέγχων ΚΕΧ/ΧΤ που διενεργεί το ίδρυμα πελάτη. Αυτό σημαίνει ότι το ίδρυμα ανταποκριτής οφείλει να διενεργεί ποιοτική αξιολόγηση του πλαισίου ελέγχου ΚΕΧ/ΧΤ του ιδρύματος πελάτη, και να μην αρκείται μόνο στην παραλαβή αντιγράφου των πολιτικών και των διαδικασιών ΚΕΧ του ιδρύματος πελάτη. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να τεκμηριώνεται δεόντως. Σύμφωνα με την προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο, όταν ο κίνδυνος είναι ιδιαίτερος υψηλός και, ειδικότερα, όταν ο όγκος των τραπεζικών συναλλαγών ανταπόκρισης είναι σημαντικός, το ίδρυμα ανταποκριτής θα πρέπει να εξετάζει το ενδεχόμενο πραγματοποίησης επιτόπιων επισκέψεων και/ή δειγματοληπτικών ελέγχων ώστε να βεβαιώνεται ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες ΚΕΧ του ιδρύματος πελάτη εφαρμόζονται με αποτελεσματικό τρόπο.
 - Εξασφάλιση έγκρισης από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, πριν από τη σύναψη νέων σχέσεων ανταπόκρισης.

Το αρμόδιο για τη χορήγηση έγκρισης ανώτερο διοικητικό στέλεχος δεν θα πρέπει να είναι ο υπάλληλος ο οποίος εισηγείται τη σύναψη της σχέσης, ενώ όσο υψηλότερος είναι ο κίνδυνος που συνδέεται με τη σχέση τόσο υψηλότερη ιεραρχικά θέση θα πρέπει να κατέχει και το ανώτερο διοικητικό στέλεχος που είναι αρμόδιο για τη χορήγηση της έγκρισης. Τα ιδρύματα ανταποκριτές θα πρέπει να τηρούν ενήμερα τα ανώτερα διοικητικά στελέχη για τις σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης υψηλού κινδύνου και για τα μέτρα που λαμβάνουν με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου.

- Τεκμηρίωση των αρμοδιοτήτων κάθε ιδρύματος. Η τεκμηρίωση αυτή ενδέχεται να αποτελεί μέρος των τυποποιημένων όρων και προϋποθέσεων του ιδρύματος ανταποκριτή, αλλά τα ιδρύματα ανταποκριτές οφείλουν να καθορίζουν, εγγράφως, με ποιον τρόπο και από ποιον μπορεί να χρησιμοποιηθεί η συγκεκριμένη υπηρεσία τραπεζικών εργασιών ανταπόκρισης (π.χ. εάν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από άλλες τράπεζες μέσω της σχέσης τους με το ίδρυμα πελάτη), καθώς και ποιες είναι οι αρμοδιότητες ΚΞΧ/ΧΤ του ιδρύματος-πελάτη. Σε περίπτωση που ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με τη σχέση είναι υψηλός, ενδείκνυται ενδεχομένως το ίδρυμα ανταποκριτής να βεβαιώνεται ότι το ίδρυμα πελάτη ασκεί τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται βάσει της αντίστοιχης σύμβασης, π.χ. μέσω της παρακολούθησης μετά την εκτέλεση της συναλλαγής.
- Όσον αφορά τους λογαριασμούς πλάγιας πρόσβασης και τους λογαριασμούς φωλιάσματος, διασφάλιση ότι το πιστωτικό ίδρυμα πελάτη ή ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός πελάτη έχει επαληθεύσει την ταυτότητα του πελάτη και εφαρμόζει συνεχή δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη που έχει άμεση πρόσβαση στους λογαριασμούς του ιδρύματος ανταποκριτή και ότι μπορεί να παράσχει δεδομένα ΔΕΠ κατόπιν αιτήματος του ιδρύματος ανταποκριτή. Τα ιδρύματα ανταποκριτές θα πρέπει να επιδιώκουν να λαμβάνουν επιβεβαίωση από το ίδρυμα πελάτη ότι τα συναφή δεδομένα μπορούν να διαβιβαστούν κατόπιν σχετικού αιτήματος.

Ιδρύματα πελάτες με έδρα σε χώρες του ΕΟΧ

93. Σε περίπτωση που το ίδρυμα πελάτη έχει την έδρα του σε χώρα του ΕΟΧ, το άρθρο 19 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 δεν εφαρμόζεται. Ωστόσο, το ίδρυμα ανταποκριτής εξακολουθεί να έχει την υποχρέωση να εφαρμόζει μέτρα ΔΕΠ ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου δυνάμει του άρθρου 13 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
94. Σε περίπτωση αύξησης του κινδύνου που συνδέεται με ίδρυμα πελάτη το οποίο έχει την έδρα του σε κράτος μέλος του ΕΟΧ, τα ιδρύματα ανταποκριτές πρέπει να εφαρμόζουν μέτρα αυξημένης ΔΕΠ σύμφωνα με το άρθρο 18 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849. Στην περίπτωση αυτή, τα ιδρύματα ανταποκριτές οφείλουν να εξετάζουν το ενδεχόμενο εφαρμογής τουλάχιστον ορισμένων από τα μέτρα αυξημένης ΔΕΠ που περιγράφονται στο άρθρο 19 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, ιδίως στο άρθρο 19 στοιχεία α) και β).

Κεφάλαιο 2: Τομεακές κατευθυντήριες γραμμές για τις υπηρεσίες λιανικής τραπεζικής

95. Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, ως λιανική τραπεζική νοείται η παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε φυσικά πρόσωπα και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Παραδείγματα προϊόντων και υπηρεσιών λιανικής τραπεζικής αποτελούν, μεταξύ άλλων, οι τρεχούμενοι λογαριασμοί, τα ενυπόθηκα δάνεια, οι λογαριασμοί καταθέσεων ταμειευτηρίου, τα καταναλωτικά και τα προθεσμιακά δάνεια, καθώς και οι ταμειακές πιστώσεις.
96. Λόγω της φύσης των προϊόντων και των υπηρεσιών που παρέχονται, της σχετικά ευχερούς πρόσβασης και του συχνά μεγάλου όγκου των συναλλαγών και των επιχειρηματικών σχέσεων, η λιανική τραπεζική είναι ευάλωτη στον κίνδυνο της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και σε όλα τα στάδια της διαδικασίας νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Ταυτόχρονα, ο όγκος των επιχειρηματικών σχέσεων και των συναλλαγών που συνδέονται με την λιανική τραπεζική μπορεί να καθιστά εξαιρετικά δύσκολο τον προσδιορισμό του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με τις επιμέρους σχέσεις καθώς και τον εντοπισμό ύποπτων συναλλαγών.
97. Παράλληλα με τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που καθορίζονται στον τίτλο II του παρόντος εγγράφου, οι τράπεζες θα πρέπει να εξετάζουν επίσης τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που παρατίθενται κατωτέρω.

Παράγοντες κινδύνου

Παράγοντες κινδύνου ως προς το προϊόν, την υπηρεσία και τη συναλλαγή

98. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:
- τα χαρακτηριστικά του προϊόντος ευνοούν την ανωνυμία·
 - το προϊόν καθιστά δυνατή την εκτέλεση πληρωμών από τρίτους οι οποίοι δεν συνδέονται με το προϊόν και η ταυτότητα των οποίων δεν είναι δυνατόν να εξακριβωθεί εκ των προτέρων, σε περίπτωση που δεν αναμένονται τέτοιου είδους πληρωμές, π.χ. στο πλαίσιο ενυπόθηκων ή άλλων δανείων·
 - το προϊόν δεν θέτει κανέναν περιορισμό ως προς τον κύκλο εργασιών, τις διασυνοριακές συναλλαγές ή παρόμοια χαρακτηριστικά των προϊόντων·
 - νέα προϊόντα και νέες επιχειρηματικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων νέων μηχανισμών παροχής υπηρεσιών, καθώς και χρήση νέων ή αναπτυσσόμενων τεχνολογιών τόσο για νέα όσο και για υφιστάμενα προϊόντα, σε περίπτωση που αυτά δεν έχουν γίνει ακόμη κατανοητά σε ικανοποιητικό βαθμό·
 - χορήγηση εγγυημένων δανείων (συμπεριλαμβανομένων των ενυπόθηκων δανείων) έναντι της αξίας περιουσιακών στοιχείων σε άλλες δικαιοδοσίες, ιδίως σε χώρες στις οποίες είναι

δύσκολο να εξακριβωθεί αν ο πελάτης έχει νόμιμο τίτλο στην εγγύηση ή στις οποίες είναι δύσκολο να επαληθευτούν τα στοιχεία ταυτότητας των εγγυητών του δανείου·

- ασυνήθιστα μεγάλος όγκος ή υψηλή αξία συναλλαγών.

99. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Το προϊόν έχει περιορισμένες λειτουργικές δυνατότητες, όπως, για παράδειγμα, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - i. προϊόν προθεσμιακών καταθέσεων ταμειυτηρίου με χαμηλά αποταμιευτικά όρια·
 - ii. προϊόν του οποίου τα οφέλη δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν υπέρ τρίτου·
 - iii. προϊόν του οποίου τα οφέλη είναι πραγματοποιήσιμα μόνο μακροπρόθεσμα ή για συγκεκριμένο σκοπό, όπως συνταξιοδοτικές παροχές ή αγορά ακίνητης περιουσίας·
 - iv. δανειακή διευκόλυνση χαμηλής αξίας, συμπεριλαμβανομένης δανειακής διευκόλυνσης η οποία εξαρτάται από την αγορά συγκεκριμένου καταναλωτικού προϊόντος ή υπηρεσίας· ή
 - v. προϊόν χαμηλής αξίας, συμπεριλαμβανομένης χρηματοδοτικής μίσθωσης, στο πλαίσιο του οποίου ο νομικός τίτλος και ο τίτλος πραγματικού δικαιούχου του περιουσιακού στοιχείου είτε μεταβιβάζονται στον πελάτη μετά τη λήξη ισχύος της συμβατικής σχέσης είτε δεν μεταβιβάζονται ποτέ.
- Η αγορά του προϊόντος επιτρέπεται μόνον από ορισμένες κατηγορίες πελατών, π.χ. από συνταξιούχους ή από γονείς για λογαριασμό των παιδιών τους ή ανηλίκων έως την ενηλικίωσή τους.
- Οι συναλλαγές πρέπει να πραγματοποιούνται μέσω λογαριασμού στο όνομα του πελάτη σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό που υπόκειται σε απαιτήσεις ΚΞΧ/ΧΤ οι οποίες δεν είναι λιγότερο αυστηρές από τις αντίστοιχες απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
- Δεν υπάρχει μηχανισμός αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη

100. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Η φύση του πελάτη, για παράδειγμα:
 - i. Ο πελάτης είναι επιχείρηση έντασης μετρητών.

- ii. Ο πελάτης είναι επιχείρηση που συνδέεται με υψηλότερα επίπεδα κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, π.χ. ορισμένες επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων και τυχερών παιχνιδιών.
 - iii. Ο πελάτης είναι επιχείρηση που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο διαφθοράς, π.χ. δραστηριοποιείται στον κλάδο των εξορυκτικών βιομηχανιών ή στο εμπόριο όπλων.
 - iv. Ο πελάτης είναι οργανισμός μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ο οποίος υποστηρίζει δικαιοδοσίες που συνδέονται με αυξημένο κίνδυνο ΧΤ.
 - v. Ο πελάτης είναι νεοσύστατη επιχείρηση που δεν διαθέτει επαρκές επιχειρηματικό προφίλ ή ιστορικό.
 - vi. Ο πελάτης είναι μόνιμος κάτοικος αλλοδαπής. Επισημαίνεται στις τράπεζες ότι το άρθρο 16 της οδηγίας 2014/92/ΕΕ δημιουργεί για τους καταναλωτές που διαμένουν νόμιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση το δικαίωμα να αποκτήσουν βασικό τραπεζικό λογαριασμό, παρότι το δικαίωμα ανοίγματος και χρήσης βασικού λογαριασμού πληρωμών ισχύει μόνο στον βαθμό που οι τράπεζες μπορούν να τηρούν τις οικείες υποχρεώσεις ΚΕΧ/ΧΤ και δεν απαλλάσσει τις τράπεζες από την υποχρέωσή τους να εντοπίζουν και να αξιολογούν τον κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου που συνδέεται με το γεγονός ότι ο πελάτης δεν είναι μόνιμος κάτοικος του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η τράπεζα²¹, 22.
 - vii. Δεν είναι εύκολο να εξακριβωθεί η ταυτότητα του πραγματικού δικαιούχου του πελάτη, π.χ. επειδή η ιδιοκτησιακή δομή του πελάτη είναι ασυνήθιστη, αδικαιολόγητα πολύπλοκη ή αδιαφανής ή επειδή ο πελάτης εκδίδει μετοχές στον κομιστή.
- Η συμπεριφορά του πελάτη, για παράδειγμα:
 - i. Ο πελάτης δεν είναι πρόθυμος να παράσχει πληροφορίες ΔΕΠ ή φαίνεται να αποφεύγει σκοπίμως την επαφή διά ζώσης.
 - ii. Τα στοιχεία που αποδεικνύουν την ταυτότητα του πελάτη παρέχονται σε μη τυποποιημένη μορφή χωρίς προφανή λόγο.
 - iii. Η συμπεριφορά ή ο όγκος των συναλλαγών του πελάτη είτε δεν συνάδει με τη συμπεριφορά και τον όγκο των συναλλαγών που αναμένονται από την κατηγορία

²¹ Βλέπε τη γνωμοδότηση της ΕΑΤ με τίτλο «Opinion on the application of customer due diligence measures to customers who are asylum seekers from higher-risk third countries or territories»: <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/1359456/EBA-Op-2016-07+%28Opinion+on+Customer+Due+Diligence+on+Asylum+Seekers%29.pdf>

πελατών στην οποία ανήκει είτε δεν αναμένεται βάσει των πληροφοριών που παρείχε ο πελάτης κατά το άνοιγμα του λογαριασμού.

- iv. Η συμπεριφορά του πελάτη είναι ασυνήθιστη, π.χ. ο πελάτης συντομεύει, αιφνιδίως και χωρίς εύλογη επεξήγηση, το χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής, μέσω είτε κατ' αποκοπή εξοφλήσεων είτε πρόωρης καταγγελίας της σύμβασης· καταθέτει ή ζητεί για τις πληρωμές χαρτονομίσματα υψηλής αξίας, χωρίς κανέναν προφανή λόγο· αυξάνει τη δραστηριότητά του έπειτα από περίοδο αδράνειας· ή πραγματοποιεί συναλλαγές οι οποίες φαίνεται να μην έχουν καμία οικονομική αιτιολογία.

101. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλει ο ακόλουθος παράγοντας:

- Ο πελάτης διατηρεί μακροχρόνια σχέση με την επιχείρηση και οι προηγούμενες συναλλαγές του δεν έχουν δημιουργήσει υπόνοιες ούτε ανησυχίες, και το προϊόν ή η υπηρεσία που ζητείται συνάδει με το προφίλ κινδύνου του πελάτη.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τη χώρα ή τη γεωγραφική περιοχή²²

102. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Τα κεφάλαια του πελάτη προέρχονται από προσωπικούς ή επιχειρηματικούς δεσμούς με δικαιοδοσίες οι οποίες συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.
- Ο δικαιούχος πληρωμής βρίσκεται σε δικαιοδοσία η οποία συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε δικαιοδοσίες οι οποίες είναι γνωστό ότι παρέχουν χρηματοδότηση ή στήριξη σε τρομοκρατικές δραστηριότητες ή στις οποίες είναι γνωστό ότι δραστηριοποιούνται ομάδες που διαπράττουν τρομοκρατικά εγκλήματα, καθώς και σε δικαιοδοσίες στις οποίες έχουν επιβληθεί οικονομικές κυρώσεις, εμπορικός αποκλεισμός ή μέτρα που συνδέονται με την τρομοκρατία, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή τη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής.

103. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλει ο ακόλουθος παράγοντας:

- Οι χώρες που συνδέονται με τη συναλλαγή διαθέτουν καθεστώς ΚΞΧ/ΧΤ το οποίο δεν είναι λιγότερο αυστηρό από το αντίστοιχο καθεστώς που απαιτείται δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, ενώ συνδέονται επίσης με χαμηλά επίπεδα βασικών αδικημάτων.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον δίαυλο παροχής υπηρεσιών

104. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- σχέσεις εξ αποστάσεως, για τις οποίες δεν προβλέπονται επαρκείς πρόσθετες διασφαλίσεις, π.χ. ηλεκτρονικές υπογραφές, πιστοποιητικά ηλεκτρονικής ταυτοποίησης

²² Βλέπε επίσης τίτλο II.

που εκδίδονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014 και έλεγχοι κατά της πλαστοπροσωπίας:

- στήριξη στα μέτρα ΔΕΠ που λαμβάνονται από τρίτο μέρος σε περιπτώσεις στις οποίες η τράπεζα δεν διατηρεί μακροχρόνια σχέση με το αιτούν τρίτο μέρος·
- νέοι διάυλοι παροχής υπηρεσιών οι οποίοι δεν έχουν υποβληθεί ακόμη σε δοκιμή.

105. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλει ο ακόλουθος παράγοντας:

- Το προϊόν είναι διαθέσιμο μόνο σε πελάτες οι οποίοι πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια επιλεξιμότητας που καθορίζονται από τις εθνικές δημόσιες αρχές, όπως στην περίπτωση των δικαιούχων κρατικών παροχών ή ειδικών αποταμιευτικών προϊόντων για παιδιά εγγεγραμμένα στα μητρώα συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Μέτρα

106. Σε περίπτωση που οι τράπεζες χρησιμοποιούν αυτοματοποιημένα συστήματα για τον εντοπισμό του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις ή περιστασιακές συναλλαγές, καθώς και για τον εντοπισμό ύποπτων συναλλαγών, θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα εν λόγω συστήματα είναι κατάλληλα για τον συγκεκριμένο σκοπό σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στον τίτλο ΙΙ. Δεν θα πρέπει να θεωρείται σε καμία περίπτωση ότι η χρήση αυτοματοποιημένων πληροφοριακών συστημάτων μπορεί να αντικαταστήσει την επαγρύπνηση του προσωπικού.

Αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

107. Όταν ο κίνδυνος που συνδέεται με μια επιχειρηματική σχέση ή μια περιστασιακή συναλλαγή είναι αυξημένος, οι τράπεζες πρέπει να εφαρμόζουν μέτρα αυξημένης ΔΕΠ²³. Στα εν λόγω μέτρα ενδέχεται να περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου με βάση περισσότερες από μία αξιόπιστες και ανεξάρτητες πηγές.
- Εξακρίβωση, και επαλήθευση, της ταυτότητας άλλων μετόχων που δεν είναι ο πραγματικός δικαιούχος του πελάτη ή οποιουδήποτε άλλου φυσικού προσώπου το οποίο έχει την εξουσία να διαχειρίζεται λογαριασμό ή να δίνει εντολές για τη μεταφορά κεφαλαίων ή τη μεταβίβαση κινητών αξιών.
- Λήψη περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τον πελάτη, τη φύση και τον σκοπό της επιχειρηματικής σχέσης ώστε να καταρτιστεί πιο ολοκληρωμένο προφίλ πελάτη, π.χ. με την αναζήτηση πληροφοριών σε ανοικτές πηγές ή αρνητικές αναφορές στα μέσα ενημέρωσης ή με την ανάθεση κατάρτισης έκθεσης πληροφοριών σε τρίτους. Παραδείγματα του είδους των πληροφοριών που ενδέχεται να αναζητούν οι τράπεζες αποτελούν μεταξύ άλλων:

²³ Άρθρο 18 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

- i. η φύση της δραστηριότητας ή της εργασίας του πελάτη·
 - ii. η πηγή του πλούτου και η προέλευση των κεφαλαίων του πελάτη που εμπλέκονται στην επιχειρηματική σχέση, ώστε να επιβεβαιώνονται ως προς τη νομιμότητά τους·
 - iii. ο σκοπός της συναλλαγής, συμπεριλαμβανομένου, όπου απαιτείται, του προορισμού των κεφαλαίων του πελάτη·
 - iv. πληροφορίες σχετικά με τυχόν συνδέσεις που ενδέχεται να έχει ο πελάτης με άλλες δικαιοδοσίες (καταστατική έδρα, λειτουργικές εγκαταστάσεις, υποκαταστήματα κ.λπ.), καθώς και με τα φυσικά πρόσωπα τα οποία ενδέχεται να ασκούν επιρροή στις δραστηριότητές του· ή
 - v. σε περίπτωση που ο πελάτης έχει την έδρα του σε άλλη χώρα, τον λόγο για τον οποίο ζητεί την παροχή υπηρεσιών λιανικής τραπεζικής εκτός της δικαιοδοσίας προέλευσής του.
- Αύξηση της συχνότητας παρακολούθησης των συναλλαγών.
 - Επανεξέταση και, κατά περίπτωση, επικαιροποίηση των πληροφοριών και των εγγράφων τεκμηρίωσης σε τακτικότερη βάση. Σε περίπτωση που ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με τη σχέση είναι ιδιαιτέρως υψηλός, οι τράπεζες θα πρέπει να επανεξετάζουν την επιχειρηματική σχέση σε ετήσια βάση.

Απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

108. Σε περιπτώσεις χαμηλού κινδύνου, και στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, οι τράπεζες δύνανται να εφαρμόζουν μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ, στα οποία ενδέχεται να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- όσον αφορά τους πελάτες που υπόκεινται βάσει νόμου σε καθεστώς αδειοδότησης και ρύθμισης, επαλήθευση της ταυτότητάς τους με βάση στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο πελάτης υπόκειται στο εν λόγω καθεστώς, π.χ. μέσω αναζήτησης στο δημόσιο μητρώο της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής·
- επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη και, κατά περίπτωση, του πραγματικού δικαιούχου κατά τη διάρκεια της σύναψης της επιχειρηματικής σχέσης σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849·
- παραδοχή ότι πληρωμή που πραγματοποιείται από λογαριασμό με μοναδικό δικαιούχο ή συνδικαιούχο τον πελάτη που τηρείται σε ρυθμιζόμενο πιστωτικό ίδρυμα ή ρυθμιζόμενο χρηματοπιστωτικό οργανισμό χώρας του ΕΟΧ πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849·
- αποδοχή εναλλακτικών εγγράφων ταυτότητας που πληρούν το κριτήριο της ανεξάρτητης και αξιόπιστης πηγής που καθορίζεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο α) της

οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, όπως επιστολή από κρατικό οργανισμό ή άλλον αξιόπιστο δημόσιο φορέα προς τον πελάτη, όταν συντρέχουν εύλογοι λόγοι για τους οποίους ο πελάτης δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τυποποιημένα αποδεικτικά στοιχεία της ταυτότητάς του και εφόσον δεν υπάρχουν βάσιμες υποψίες·

- επικαιροποίηση των πληροφοριών ΔΕΠ μόνο σε περίπτωση συγκεκριμένων γεγονότων ενεργοποίησης, όπως όταν ο πελάτης ζητεί την παροχή νέου προϊόντος ή προϊόντος υψηλότερου κινδύνου ή όταν μεταβολές στη συμπεριφορά ή στο προφίλ συναλλαγών του πελάτη υποδηλώνουν ότι ο κίνδυνος που συνδέεται με τη σχέση δεν είναι πλέον χαμηλός.

Ομαδοποιημένοι λογαριασμοί

109. Σε περίπτωση που ο πελάτης μιας τράπεζας ανοίγει «ομαδοποιημένο λογαριασμό» με σκοπό τη διαχείριση κεφαλαίων τα οποία ανήκουν στους δικούς του πελάτες, η τράπεζα θα πρέπει να εφαρμόζει μέτρα πλήρους ΔΕΠ, συμπεριλαμβανομένης της μεταχείρισης των πελατών του πελάτη ως πραγματικών δικαιούχων των κεφαλαίων που διακρατούνται στον ομαδοποιημένο λογαριασμό, καθώς και της επαλήθευσης της ταυτότητάς τους.

110. Σε περίπτωση που υπάρχουν ενδείξεις ότι ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση είναι υψηλός, οι τράπεζες πρέπει να εφαρμόζουν μέτρα αυξημένης ΔΕΠ, κατά περίπτωση²⁴.

111. Ωστόσο, στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, όταν ο κίνδυνος που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση είναι χαμηλός και διέπεται από τις προϋποθέσεις που καθορίζονται κατωτέρω, η τράπεζα μπορεί να εφαρμόζει μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ο πελάτης είναι επιχείρηση υποκείμενη σε υποχρεώσεις ΚΕΧ/ΧΤ σε κράτος του ΕΟΧ ή σε τρίτη χώρα με καθεστώς ΚΕΧ/ΧΤ το οποίο δεν είναι λιγότερο αυστηρό από το αντίστοιχο καθεστώς που απαιτείται βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, ενώ εποπτεύεται αποτελεσματικά όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τις εν λόγω απαιτήσεις·
- ο πελάτης δεν είναι επιχείρηση, αλλά άλλη υπόχρεη οντότητα υποκείμενη σε υποχρεώσεις ΚΕΧ/ΧΤ σε κράτος του ΕΟΧ και εποπτεύεται αποτελεσματικά όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τις εν λόγω απαιτήσεις·
- ο κίνδυνος ΚΕΧ/ΧΤ που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση είναι χαμηλός, βάσει, μεταξύ άλλων παραμέτρων, της εκτίμησης που έχει διενεργήσει η τράπεζα όσον αφορά την επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη, των τύπων πελατών που εξυπηρετεί η επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη και των δικαιοδοσιών στις οποίες εκτίθεται η επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη·
- η τράπεζα έχει τη βεβαιότητα ότι ο πελάτης εφαρμόζει αξιόπιστα και ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου μέτρα ΔΕΠ έναντι των δικών του πελατών και των πραγματικών

²⁴ Άρθρο 13 παράγραφος 1 και άρθρο 18 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

δικαιούχων των πελατών του (είναι ενδεχομένως σκόπιμο η τράπεζα να λαμβάνει μέτρα ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου ώστε να είναι σε θέση να αξιολογεί την επάρκεια των πολιτικών και των διαδικασιών ΔΕΠ του πελάτη της, π.χ. μέσω άμεσης επικοινωνίας με τον πελάτη)· και

- η τράπεζα έχει λάβει μέτρα ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου ώστε να έχει τη βεβαιότητα ότι, αμέσως μόλις του το ζητηθεί, ο πελάτης θα παράσχει πληροφορίες και έγγραφα ΔΕΠ σχετικά με τους δικούς του πελάτες οι οποίοι είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι των κεφαλαίων που διακρατούνται στον ομαδοποιημένο λογαριασμό, συμπεριλαμβανοντας, μεταξύ άλλων, τις συναφείς διατάξεις σύμβασης που έχει συναφθεί με τον πελάτη ή πραγματοποιώντας δειγματοληπτικούς ελέγχους ως προς την ικανότητα του πελάτη να παρέχει πληροφορίες ΔΕΠ κατόπιν σχετικού αιτήματος.

112. Σε περίπτωση που πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή απλουστευμένης ΔΕΠ σε ομαδοποιημένους λογαριασμούς, τα μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ που δύναται να λάβει η τράπεζα είναι τα εξής:

- εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας των πραγματικών δικαιούχων του πελάτη (όχι όμως και των δικών του πελατών)·
- αξιολόγηση του σκοπού και της σκοπούμενης φύσης της επιχειρηματικής σχέσης· και
- διενέργεια συνεχούς παρακολούθησης της επιχειρηματικής σχέσης.

Κεφάλαιο 3: Τομεακές κατευθυντήριες γραμμές για τους εκδότες ηλεκτρονικού χρήματος

113. Στο παρόν κεφάλαιο διατυπώνονται κατευθυντήριες γραμμές για τους εκδότες ηλεκτρονικού χρήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 3 της οδηγίας 2009/110/ΕΚ. Το επίπεδο κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με το ηλεκτρονικό χρήμα²⁵ εξαρτάται πρωτίστως από τα χαρακτηριστικά των επιμέρους προϊόντων ηλεκτρονικού χρήματος και από τον βαθμό στον οποίο οι εκδότες ηλεκτρονικού χρήματος χρησιμοποιούν άλλα πρόσωπα για τη διανομή και την εξαργύρωση ηλεκτρονικού χρήματος εξ ονόματός τους²⁶.
114. Παράλληλα με τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που καθορίζονται στον τίτλο II του παρόντος εγγράφου, οι επιχειρήσεις που εκδίδουν ηλεκτρονικό χρήμα θα πρέπει να εξετάζουν επίσης τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που παρατίθενται κατωτέρω. Σε αυτό το πλαίσιο ενδέχεται να είναι επίσης συναφείς οι τομεακές κατευθυντήριες γραμμές για τα ιδρύματα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων που περιλαμβάνονται στον τίτλο III κεφάλαιο 4.

Παράγοντες κινδύνου

Παράγοντες κινδύνου ως προς το προϊόν

115. Οι εκδότες ηλεκτρονικού χρήματος θα πρέπει να εξετάζουν τον κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ που αφορά:
- τα όρια·
 - τον τρόπο χρηματοδότησης· και
 - τη χρήση και τη μεταβίβαση.
116. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:
- Όρια: το προϊόν επιτρέπει
 - i. την εκτέλεση πληρωμών, φόρτισης ή εξαργύρωσης υψηλής ή απεριόριστης αξίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάληψης μετρητών·
 - ii. την εκτέλεση πληρωμών, φόρτισης ή εξαργύρωσης υψηλής αξίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάληψης μετρητών·
 - iii. την αποθήκευση υψηλού ή απεριόριστου ποσού κεφαλαίων στο προϊόν/στον λογαριασμό ηλεκτρονικού χρήματος.

²⁵ Άρθρο 2 σημείο 2 της οδηγίας 2009/110/ΕΚ.

²⁶ Άρθρο 3 παράγραφος 4 της οδηγίας 2009/110/ΕΚ.

- Τρόπος χρηματοδότησης: το προϊόν μπορεί
 - i. να φορτιστεί ανώνυμα, π.χ. με μετρητά, ανώνυμο ηλεκτρονικό χρήμα ή προϊόντα ηλεκτρονικού χρήματος που επωφελούνται από την εξαίρεση του άρθρου 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
 - ii. να χρηματοδοτηθεί με πληρωμές από μη ταυτοποιημένα τρίτα μέρη.
 - iii. να χρηματοδοτηθεί με άλλα προϊόντα ηλεκτρονικού χρήματος.
- Χρήση και μεταβίβαση: το προϊόν
 - i. επιτρέπει μεταφορές μεταξύ προσώπων.
 - ii. είναι αποδεκτό ως μέσο πληρωμής από μεγάλο αριθμό εμπόρων ή σημείων πώλησης.
 - iii. είναι ειδικά σχεδιασμένο ώστε να γίνεται αποδεκτό ως μέσο πληρωμής από εμπόρους προϊόντων και υπηρεσιών που συνδέονται με υψηλό κίνδυνο οικονομικού εγκλήματος, π.χ. διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια.
 - iv. μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διασυνοριακές συναλλαγές ή σε διάφορες δικαιοδοσίες.
 - v. είναι σχεδιασμένο κατά τέτοιον τρόπο ώστε να χρησιμοποιείται από άλλα πρόσωπα πέραν του πελάτη, π.χ. ορισμένα προϊόντα κάρτας εταιρίου (όχι όμως και δωροκάρτες χαμηλής αξίας).
 - vi. επιτρέπει αναλήψεις μετρητών υψηλής αξίας.

117. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Όρια: το προϊόν
 - i. θέτει όρια χαμηλής αξίας στις πληρωμές, στη φόρτιση ή στην εξαργύρωση, συμπεριλαμβανομένης της ανάληψης μετρητών (αν και επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι απλώς και μόνο ο καθορισμός χαμηλού ορίου ενδέχεται να μην επαρκεί για τη μείωση του κινδύνου ΧΤ).
 - ii. περιορίζει τον αριθμό των πληρωμών, της φόρτισης ή της εξαργύρωσης, συμπεριλαμβανομένης της ανάληψης μετρητών, σε μια δεδομένη χρονική περίοδο.
 - iii. περιορίζει το ύψος των κεφαλαίων που μπορούν να αποθηκευτούν κάθε φορά στο προϊόν/στον λογαριασμό ηλεκτρονικού χρήματος.
- Χρηματοδότηση: το προϊόν

- i. απαιτεί τα κεφάλια για την αγορά ή την επαναφόρτιση να αντλούνται κατά τρόπο που μπορεί να επαληθευτεί από λογαριασμό με δικαιούχο ή συνδικαιούχο τον πελάτη που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό εντός του ΕΟΧ.
- Χρήση και μεταβίβαση: το προϊόν
 - i. δεν επιτρέπει ή θέτει αυστηρά όρια στην ανάληψη μετρητών·
 - ii. μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο στην ημεδαπή·
 - iii. γίνεται αποδεκτό από περιορισμένο αριθμό εμπόρων ή σημείων πώλησης, την επιχειρηματική δραστηριότητα των οποίων γνωρίζει ο εκδότης ηλεκτρονικού χρήματος·
 - iv. είναι ειδικά σχεδιασμένο ώστε να παρεμποδίζεται η χρήση του από εμπόρους προϊόντων και υπηρεσιών που συνδέονται με υψηλό κίνδυνο οικονομικού εγκλήματος·
 - v. γίνεται αποδεκτό ως μέσο πληρωμής για περιορισμένα είδη υπηρεσιών ή προϊόντων χαμηλού κινδύνου.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη

118. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ο πελάτης αγοράζει διάφορα προϊόντα ηλεκτρονικού χρήματος από τον ίδιο εκδότη, επαναφορτίζει συχνά το προϊόν ή προβαίνει σε μεγάλο αριθμό αναλήψεων μετρητών εντός σύντομου χρονικού διαστήματος και χωρίς οικονομική αιτιολογία· σε περίπτωση που οι διανομείς (ή αντιπρόσωποι που ενεργούν ως διανομείς) είναι οι ίδιοι υπόχρεες οντότητες, αυτό ισχύει επίσης για προϊόντα ηλεκτρονικού χρήματος από διαφορετικούς εκδότες που αγοράζει ο ίδιος διανομέας.
- Οι συναλλαγές του πελάτη διατηρούνται πάντα σε επίπεδο χαμηλότερο από οποιοδήποτε όριο αξίας/συναλλαγής.
- Το προϊόν φαίνεται ότι χρησιμοποιείται από διάφορα άτομα των οποίων η ταυτότητα δεν είναι γνωστή στον εκδότη (π.χ. το προϊόν χρησιμοποιείται από διαφορετικές διευθύνσεις IP ταυτόχρονα).
- Διαπιστώνονται συχνές αλλαγές στα δεδομένα ταυτοποίησης του πελάτη, όπως διεύθυνση κατοικίας ή διεύθυνση IP ή συνδεδεμένοι τραπεζικοί λογαριασμοί.
- Το προϊόν δεν χρησιμοποιείται για τον σκοπό για τον οποίο έχει σχεδιαστεί, π.χ. χρησιμοποιείται στο εξωτερικό, ενώ έχει σχεδιαστεί ως δωροκάρτα εμπορικού κέντρου.

119. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλει ο ακόλουθος παράγοντας:

- Το προϊόν είναι διαθέσιμο μόνο σε ορισμένες κατηγορίες πελατών, π.χ. σε δικαιούχους κοινωνικών παροχών ή σε μέλη του προσωπικού εταιρείας η οποία το εκδίδει για την κάλυψη εταιρικών δαπανών.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον δίαυλο παροχής υπηρεσιών

120. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Διαδικτυακή και εξ αποστάσεως διανομή χωρίς επαρκείς διασφαλίσεις, όπως ηλεκτρονικές υπογραφές, έγγραφα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης που πληρούν τα κριτήρια τα οποία καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014 και μέτρα κατά της πλαστοπροσωπίας.
- Διανομή με τη χρήση διαμεσολαβητών οι οποίοι δεν είναι οι ίδιοι υπόχρεες οντότητες δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 ή της εθνικής νομοθεσίας, κατά περίπτωση, όταν ο εκδότης ηλεκτρονικού χρήματος:
 - i. βασίζεται στον διαμεσολαβητή για την εκπλήρωση ορισμένων υποχρεώσεων ΚΕΧ/ΧΤ που υπέχει ο εκδότης ηλεκτρονικού χρήματος· και
 - ii. δεν έχει βεβαιωθεί ότι ο διαμεσολαβητής διαθέτει επαρκή συστήματα και ελέγχους ΚΕΧ/ΧΤ.
- Κατακερματισμός των υπηρεσιών, δηλαδή παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικού χρήματος από διάφορους λειτουργικά ανεξάρτητους παρόχους υπηρεσιών, χωρίς τη δέουσα εποπτεία και τον δέοντα συντονισμό.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τη χώρα ή τη γεωγραφική περιοχή²⁷

121. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ο δικαιούχος πληρωμής βρίσκεται σε, ή το προϊόν λαμβάνει κεφάλαια από πηγές που βρίσκονται σε, δικαιοδοσία η οποία συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΕΧ/ΧΤ. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε δικαιοδοσίες οι οποίες είναι γνωστό ότι παρέχουν χρηματοδότηση ή στήριξη σε τρομοκρατικές δραστηριότητες ή στις οποίες είναι γνωστό ότι δραστηριοποιούνται ομάδες που διαπράττουν τρομοκρατικά εγκλήματα, καθώς και σε δικαιοδοσίες στις οποίες έχουν επιβληθεί οικονομικές κυρώσεις, εμπορικός αποκλεισμός ή μέτρα που συνδέονται με την τρομοκρατία, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή τη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής.

Μέτρα

122. Η εθνική νομοθεσία ενδέχεται να προβλέπει εξαίρεση από την ταυτοποίηση και την επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου, καθώς και από την

²⁷ Βλέπε τίτλο II, σημεία 22-27.

αξιολόγηση της φύσης και του σκοπού της επιχειρηματικής σχέσης, για ορισμένα προϊόντα ηλεκτρονικού χρήματος σύμφωνα με το άρθρο 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

123. Επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι η εξαίρεση δυνάμει του άρθρου 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 δεν εκτείνεται στην υποχρέωση διενέργειας συνεχούς παρακολούθησης των συναλλαγών και της επιχειρηματικής σχέσης ούτε απαλλάσσει τις επιχειρήσεις από την υποχρέωση εντοπισμού και αναφοράς ύποπτων συναλλαγών· αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις οφείλουν να μεριμνούν ώστε να λαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τους πελάτες τους ή τις κατηγορίες των πελατών στις οποίες απευθύνεται το προϊόν τους, ώστε να είναι σε θέση να διενεργούν ουσιαστική συνεχή παρακολούθηση της επιχειρηματικής σχέσης.
124. Παραδείγματα των ειδών συστημάτων παρακολούθησης που θα πρέπει να διαθέτουν οι επιχειρήσεις αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:
- συστήματα παρακολούθησης συναλλαγών τα οποία εντοπίζουν ανωμαλίες ή ύποπτα είδη συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένης της μη αναμενόμενης χρήσης του προϊόντος κατά τρόπο για τον οποίο δεν είναι σχεδιασμένο· η επιχείρηση ενδέχεται να μπορεί να απενεργοποιήσει το προϊόν, είτε με μη αυτόματο τρόπο είτε μέσω ελέγχων συστήματος μικροπλακετών (on-chip), έως ότου λάβει τη βεβαιότητα ότι δεν υπάρχουν βάσιμες υποψίες·
 - συστήματα τα οποία εντοπίζουν αποκλίσεις μεταξύ των υποβαλλόμενων και των διαπιστούμενων πληροφοριών, π.χ. μεταξύ των υποβαλλόμενων πληροφοριών σχετικά με τη χώρα προέλευσης και της διεύθυνσης IP που εντοπίζεται με ηλεκτρονικά μέσα·
 - συστήματα τα οποία συγκρίνουν τα υποβαλλόμενα δεδομένα με τα δεδομένα που τηρούνται σχετικά με άλλες επιχειρηματικές σχέσεις και τα οποία μπορούν να εντοπίσουν συγκεκριμένα πρότυπα συμπεριφοράς, όπως η χρήση του ίδιου μέσου χρηματοδότησης ή των ίδιων στοιχείων επικοινωνίας·
 - συστήματα τα οποία εντοπίζουν αν το προϊόν χρησιμοποιείται σε σχέση με εμπόρους προϊόντων και υπηρεσιών που συνδέονται με υψηλό κίνδυνο οικονομικού εγκλήματος.

Αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

125. Παραδείγματα μέτρων αυξημένης ΔΕΠ που θα πρέπει να εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις σε περίπτωση υψηλού κινδύνου αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:
- λήψη συμπληρωματικών πληροφοριών σχετικά με τον πελάτη κατά τη διάρκεια της ταυτοποίησης, όπως η πηγή των κεφαλαίων·
 - εφαρμογή πρόσθετων μέτρων επαλήθευσης από ευρύτερο φάσμα αξιόπιστων και ανεξάρτητων πηγών (π.χ. έλεγχος βάσει διαδικτυακών βάσεων δεδομένων) για την επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου·
 - λήψη πρόσθετων πληροφοριών σχετικά με τη σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης, ζητώντας, π.χ., από τους πελάτες πληροφορίες για την επιχειρηματική τους

δραστηριότητα ή για τις δικαιοδοσίες στις οποίες σκοπεύουν να μεταφέρουν ηλεκτρονικό χρήμα·

- λήψη πληροφοριών σχετικά με τον έμπορο/δικαιούχο πληρωμής, ιδίως σε περίπτωση που ο εκδότης ηλεκτρονικού χρήματος έχει βάσιμους λόγους να υποπτεύεται ότι τα προϊόντα του χρησιμοποιούνται για την αγορά παράνομων προϊόντων ή προϊόντων με περιορισμούς ηλικίας·
- εφαρμογή ελέγχων υποκλοπής ταυτότητας ώστε να διασφαλίζεται ότι ο πελάτης είναι πράγματι αυτός που ισχυρίζεται ότι είναι·
- εφαρμογή ενισχυμένης παρακολούθησης όσον αφορά τη σχέση με τον πελάτη και τις επιμέρους συναλλαγές·
- εξακρίβωση της προέλευσης και/ή του προορισμού των κεφαλαίων·

Απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

126. Στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, οι επιχειρήσεις δύνανται να εξετάζουν το ενδεχόμενο εφαρμογής απλουστευμένης ΔΕΠ σε προϊόντα ηλεκτρονικού χρήματος χαμηλού κινδύνου τα οποία δεν επωφελούνται από την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

127. Στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, παραδείγματα μέτρων απλουστευμένης ΔΕΠ που μπορούν να εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις σε περιπτώσεις χαμηλού κινδύνου αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- μετάθεση της επαλήθευσης της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου σε συγκεκριμένη μεταγενέστερη ημερομηνία μετά τη σύναψη της σχέσης ή μέχρι να σημειωθεί υπέρβαση συγκεκριμένου (χαμηλού) χρηματικού ορίου (οποιοδήποτε από τα δύο συμβεί πρώτο). Το χρηματικό όριο δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 250 EUR, σε περίπτωση που το προϊόν δεν είναι επαναφορτίσιμο ή μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε άλλες δικαιοδοσίες ή για διασυνοριακές συναλλαγές, ή τα 500 EUR, όπου το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία (στην προκειμένη περίπτωση, το προϊόν μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο στην ημεδαπή)·
- επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη βάσει πληρωμής που πραγματοποιείται από λογαριασμό με μοναδικό δικαιούχο ή συνδικαιούχο τον πελάτη ή από λογαριασμό τον οποίο μπορεί να αποδειχθεί ότι ελέγχει ο πελάτης και τηρείται σε ρυθμιζόμενο πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό εντός του ΕΟΧ·
- επαλήθευση της ταυτότητας βάσει μικρότερου αριθμού πηγών·
- επαλήθευση της ταυτότητας βάσει λιγότερο αξιόπιστων πηγών·
- χρήση εναλλακτικών μεθόδων για την επαλήθευση της ταυτότητας·

- παραδοχή της φύσης και του σκοπού για τον οποίο προορίζεται η επιχειρηματική σχέση όταν αυτό είναι προφανές, π.χ. στην περίπτωση ορισμένων δωροκαρτών οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης κλειστού βρόγχου/κλειστού δικτύου.
- μείωση της έντασης της παρακολούθησης για όσο χρονικό διάστημα δεν καλύπτεται ορισμένο χρηματικό όριο. Δεδομένου ότι η συνεχής παρακολούθηση αποτελεί σημαντικό μέσο για τη λήψη περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη (βλέπε ανωτέρω) κατά τη διάρκεια μιας επιχειρηματικής σχέσης, το εν λόγω όριο, τόσο για τις επιμέρους συναλλαγές όσο και για τις συναλλαγές που φαίνεται να συνδέονται με αυτές κατά τη διάρκεια 12 μηνών, θα πρέπει να ορίζεται σε επίπεδο το οποίο παρουσιάζει, κατά την εκτίμηση της επιχείρησης, χαμηλό κίνδυνο όσον αφορά τόσο τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας όσο και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Κεφάλαιο 4: Τομεακές κατευθυντήριες γραμμές για τα ιδρύματα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων

128. Ως ιδρύματα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων νοούνται τα ιδρύματα πληρωμών τα οποία έχουν λάβει άδεια, σύμφωνα με την οδηγία 2007/64/ΕΚ, να παρέχουν και να εκτελούν υπηρεσίες πληρωμών σε ολόκληρη την ΕΕ. Στον συγκεκριμένο τομέα δραστηριοποιείται ευρύ φάσμα επιχειρήσεων, οι οποίες ποικίλλουν από μεμονωμένες επιχειρήσεις έως φορείς εκμετάλλευσης σύνθετων αλυσίδων.
129. Πολλά ιδρύματα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων χρησιμοποιούν αντιπροσώπους για την παροχή υπηρεσιών πληρωμών εξ ονόματός τους. Οι αντιπρόσωποι παρέχουν συχνά υπηρεσίες πληρωμών ως δευτερεύον σκέλος της κύριας επιχειρηματικής τους δραστηριότητας και δεν μπορούν να είναι οι ίδιοι υπόχρεες οντότητες δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας ΚΕΧ/ΧΤ· κατά συνέπεια, η τεχνογνωσία που διαθέτουν σε θέματα ΚΕΧ/ΧΤ ενδέχεται να είναι περιορισμένη.
130. Η φύση της παρεχόμενης υπηρεσίας είναι πιθανό να εκθέτει τα ιδρύματα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων σε κίνδυνο ΚΕΧ/ΧΤ. Αυτό οφείλεται στον απλουστευμένο χαρακτήρα και την ταχύτητα των συναλλαγών, στην παγκόσμια εμβέλειά τους, καθώς και στο γεγονός ότι βασίζονται συχνά σε πράξεις με μετρητά. Επιπλέον, η φύση της εν λόγω υπηρεσίας πληρωμών εμπεριέχει το στοιχείο της εκτέλεσης περιστασιακών συνήθως συναλλαγών από τα ιδρύματα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων, και όχι της σύναψης επιχειρηματικής σχέσης με τους πελάτες τους, γεγονός που σημαίνει ότι ενδέχεται να είναι περιορισμένος ο βαθμός στον οποίο κατανοούν τον κίνδυνο ΚΕΧ/ΧΤ που συνδέεται με τον πελάτη.
131. Παράλληλα με τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που καθορίζονται στον τίτλο II του παρόντος εγγράφου, τα ιδρύματα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων θα πρέπει να εξετάζουν επίσης τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που παρατίθενται κατωτέρω.

Παράγοντες κινδύνου

Παράγοντες κινδύνου ως προς το προϊόν, την υπηρεσία και τη συναλλαγή

132. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:
- το προϊόν επιτρέπει την εκτέλεση συναλλαγών υψηλής ή απεριόριστης αξίας·
 - το προϊόν ή η υπηρεσία είναι παγκόσμιας εμβέλειας·
 - η συναλλαγή εκτελείται κατά βάση με μετρητά ή χρηματοδοτείται με ανώνυμο ηλεκτρονικό χρήμα, συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού χρήματος που επωφελείται από την εξαίρεση του άρθρου 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849·
 - πραγματοποιούνται μεταφορές σε τοπικό δικαιούχο πληρωμών από έναν ή περισσότερους πληρωτές από διαφορετικές χώρες.

133. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλει ο ακόλουθος παράγοντας:

- τα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται κατά τη μεταφορά προέρχονται από λογαριασμό ο οποίος τηρείται στο όνομα του πληρωτή σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό εντός του ΕΟΧ.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη

134. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Η επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη:
 - i. Ο πελάτης έχει στην κυριότητά του ή ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα η οποία εμπεριέχει τη διαχείριση υψηλών ποσών μετρητών.
 - ii. Η επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη έχει πολύπλοκη ιδιοκτησιακή δομή.
- Η συμπεριφορά του πελάτη:
 - i. Οι ανάγκες του πελάτη ενδέχεται να εξυπηρετούνται καλύτερα αλλού, π.χ. λόγω του γεγονότος ότι το ίδρυμα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων δεν έχει παρουσία στο τόπο στον οποίο βρίσκεται ή ασκεί την επιχειρηματική του δραστηριότητα ο πελάτης.
 - ii. Ο πελάτης φαίνεται ότι ενεργεί για λογαριασμό κάποιου άλλου, π.χ. άλλα πρόσωπα συνοδεύουν τον πελάτη κατά την εκτέλεση της συναλλαγής ή τα εν λόγω πρόσωπα είναι ορατά εκτός του χώρου όπου εκτελείται η συναλλαγή ή ο πελάτης διαβάζει οδηγίες από σημείωμα.
 - iii. Η συμπεριφορά του πελάτη δεν έχει καμία προφανή οικονομική λογική, π.χ. ο πελάτης αποδέχεται όρους χαμηλής συναλλαγματικής ισοτιμίας ή υψηλές προμήθειες χωρίς αντίρρηση, ζητεί την εκτέλεση συναλλαγής σε νόμισμα που δεν αποτελεί αντικείμενο επίσημης προσφοράς ή δεν χρησιμοποιείται συνήθως στη δικαιοδοσία στην οποία βρίσκεται ο πελάτης και/ή ο αποδέκτης ή ζητεί ή παρέχει υψηλά ποσά σε νόμισμα είτε χαμηλής είτε υψηλής ονομαστικής αξίας.
 - iv. Οι συναλλαγές του πελάτη ανέρχονται πάντα σε επίπεδο ακριβώς κάτω από τα εφαρμοστέα όρια, συμπεριλαμβανομένου του ορίου ΔΕΠ για τις περιστασιακές συναλλαγές που προβλέπεται στο άρθρο 11 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και το όριο των 1 000 EUR που καθορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/84728. Επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι το όριο του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 ισχύει μόνο για

²⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών και περί κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1781/2006 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ).

συναλλαγές που δεν χρηματοδοτούνται με μετρητά ή με ανώνυμο ηλεκτρονικό χρήμα.

- v. Η χρήση της υπηρεσίας από τον πελάτη είναι ασυνήθιστη, π.χ. λαμβάνει ή αποστέλλει χρήματα από και προς τον ίδιο ή αποστέλλει ποσά αμέσως μόλις τα λάβει.
- vi. Ο πελάτης φαίνεται να διαθέτει ελάχιστες γνώσεις ή είναι απρόθυμος να παράσχει πληροφορίες για τον δικαιούχο πληρωμών.
- vii. Πολλοί από τους πελάτες της επιχείρησης μεταφέρουν ποσά προς τον ίδιο δικαιούχο πληρωμών ή φαίνεται να έχουν στη διάθεσή τους τις ίδιες πληροφορίες ταυτοποίησης, όπως η διεύθυνση ή ο τηλεφωνικός αριθμός.
- viii. Μια εισερχόμενη συναλλαγή δεν συνοδεύεται από τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με τον πληρωτή ή τον δικαιούχο πληρωμών.
- ix. Το ποσό που αποστέλλεται ή λαμβάνεται δεν συνάδει με τα έσοδα του πελάτη (εάν αυτά είναι γνωστά).

135. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ο πελάτης διατηρεί μακροχρόνια σχέση με την επιχείρηση και η προηγούμενη συμπεριφορά του δεν έχει δημιουργήσει υπόνοιες ούτε υπάρχουν ενδείξεις πιθανού αυξημένου κινδύνου ΞΧ/ΧΤ.
- Το ποσό που μεταφέρεται είναι χαμηλό· ωστόσο, επισημαίνεται στις επιχειρήσεις ότι τα χαμηλά ποσά, από μόνα τους, δεν επαρκούν για την παράβλεψη του κινδύνου ΧΤ.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον δίαυλο παροχής υπηρεσιών

136. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Δεν προβλέπονται περιορισμοί ως προς το μέσο χρηματοδότησης, π.χ., στην περίπτωση μετρητών ή πληρωμών από προϊόντα ηλεκτρονικού χρήματος που επωφελούνται από την εξαίρεση του άρθρου 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, ηλεκτρονικών μεταφορών εμβασμάτων ή επιταγών.
- Ο δίαυλος παροχής υπηρεσιών που χρησιμοποιείται παρέχει ορισμένο βαθμό ανωνυμίας.
- Η υπηρεσία παρέχεται εξ ολοκλήρου μέσω του διαδικτύου, χωρίς επαρκείς διασφαλίσεις.
- Η υπηρεσία αποστολής εμβασμάτων παρέχεται μέσω αντιπροσώπων, οι οποίοι:
 - i. εκπροσωπούν περισσότερους από έναν εντολείς·
 - ii. παρουσιάζουν ασυνήθιστο κύκλο εργασιών σε σύγκριση με άλλους αντιπροσώπους σε παρόμοιες τοποθεσίες, όπως ασυνήθιστα μεγάλο ή μικρό

μέγεθος συναλλαγών, συναλλαγές σε ασυνήθιστα υψηλά ποσά μετρητών ή ασυνήθιστα υψηλός αριθμός συναλλαγών που ανέρχονται σε επίπεδα ακριβώς κάτω από το όριο ΔΕΠ, ή αναλαμβάνουν την εκτέλεση πράξεων εκτός του συνήθους ωραρίου λειτουργίας·

- iii. αναλαμβάνουν την εκτέλεση υψηλού ποσοστού συναλλαγών με πληρωτές ή δικαιούχους πληρωμών από δικαιοδοσίες οι οποίες συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ·
 - iv. φαίνεται ότι δεν είναι βέβαιοι ή συνεπείς ως προς την εφαρμογή πολιτικών ΚΞΧ/ΧΤ σε ολόκληρο τον όμιλο ή
 - v. δεν προέρχονται από τον χρηματοοικονομικό τομέα και η κύρια δραστηριότητα που ασκούν είναι διαφορετικού επιχειρηματικού χαρακτήρα.
- Η υπηρεσία αποστολής εμβασμάτων παρέχεται μέσω ευρέος δικτύου αντιπροσώπων σε διάφορες δικαιοδοσίες.
 - Η υπηρεσία αποστολής εμβασμάτων παρέχεται μέσω υπερβολικά πολύπλοκης αλυσίδας πληρωμών, π.χ. με τη χρήση μεγάλου αριθμού διαμεσολαβητών οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε διάφορες δικαιοδοσίες ή επιτρέπουν τη χρήση μη ανιχνεύσιμων (επίσημων και ανεπίσημων) συστημάτων διακανονισμού.

137. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Οι αντιπρόσωποι είναι οι ίδιοι ρυθμιζόμενοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.
- Η υπηρεσία μπορεί να χρηματοδοτηθεί μόνον από μεταφορές κεφαλαίων που προέρχονται από λογαριασμό ο οποίος τηρείται στο όνομα του πελάτη σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό εντός του ΕΟΧ ή από λογαριασμό τον οποίο μπορεί να αποδειχθεί ότι ελέγχει ο πελάτης.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τη χώρα ή τη γεωγραφική περιοχή

138. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ο πληρωτής ή ο δικαιούχος πληρωμής βρίσκεται σε δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.
- Ο δικαιούχος πληρωμής είναι μόνιμος κάτοικος σε δικαιοδοσία η οποία δεν διαθέτει, ή διαθέτει λιγότερο αναπτυγμένο, επίσημο τραπεζικό τομέα, γεγονός που σημαίνει ότι ενδέχεται να χρησιμοποιούνται ως σημείο πληρωμών άτυπες υπηρεσίες αποστολής εμβασμάτων, όπως το δίκτυο Hawala.

Μέτρα

139. Δεδομένου ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα των ιδρυμάτων παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων βασίζεται πρωτίστως στις συναλλαγές, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εξετάζουν

τι είδους συστήματα παρακολούθησης και ελέγχου διαθέτουν ώστε να διασφαλίζουν ότι εντοπίζουν απόπειρες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ακόμη και στις περιπτώσεις στις οποίες οι πληροφορίες ΔΕΠ που διαθέτουν όσον αφορά τον πελάτη είναι στοιχειώδεις ή ελλιπείς επειδή δεν έχει συναφθεί επιχειρηματική σχέση.

140. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να διαθέτουν:

- συστήματα για τον εντοπισμό συνδεδεμένων συναλλαγών·
- συστήματα προκειμένου να διαπιστώνεται αν οι συναλλαγές από διαφορετικούς πελάτες προορίζονται για τον ίδιο δικαιούχο πληρωμών·
- συστήματα που επιτρέπουν, στο μέτρο του δυνατού, την εξακρίβωση της προέλευσης και του προορισμού των κεφαλαίων·
- συστήματα τα οποία επιτρέπουν την πλήρη ιχνηλασιμότητα τόσο των συναλλαγών όσο και του αριθμού των φορέων που περιλαμβάνονται στην αλυσίδα πληρωμής· και
- συστήματα που διασφαλίζουν, καθ' όλο το μήκος της αλυσίδας πληρωμών, ότι μπορούν να παρεμβαίνουν μόνο πρόσωπα τα οποία είναι δεόντως εξουσιοδοτημένα να παρέχουν υπηρεσίες αποστολής εμβασμάτων.

141. Σε περίπτωση αυξημένου κινδύνου που συνδέεται με περιστασιακή συναλλαγή ή επιχειρηματική σχέση, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εφαρμόζουν αυξημένη ΔΕΠ σύμφωνα με τον τίτλο II, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της ενισχυμένης παρακολούθησης των συναλλαγών (π.χ. αύξηση της συχνότητας ή χαμηλότερα όρια). Αντιθέτως, σε περίπτωση που ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με περιστασιακή συναλλαγή ή επιχειρηματική σχέση είναι χαμηλός, και στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, οι επιχειρήσεις ενδέχεται να είναι σε θέση να εφαρμόζουν μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ σύμφωνα με τον τίτλο II.

Χρήση αντιπροσώπων

142. Τα ιδρύματα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων που χρησιμοποιούν αντιπροσώπους για την παροχή υπηρεσιών πληρωμών θα πρέπει να γνωρίζουν ποιοι είναι οι αντιπρόσωποί τους²⁹. Σε αυτό το πλαίσιο, τα ιδρύματα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων θα πρέπει να θεσπίζουν και να διατηρούν κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου για την αντιμετώπιση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που ενδέχεται να αναλαμβάνουν οι αντιπρόσωποί τους ή να χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό, μεταξύ άλλων, με τους ακόλουθους τρόπους:

- Ταυτοποίηση του προσώπου υπό του οποίου την κυριότητα ή τον έλεγχο τελεί ο αντιπρόσωπος, σε περίπτωση που ο αντιπρόσωπος είναι νομικό πρόσωπο, προκειμένου να βεβαιώνεται ότι δεν είναι αυξημένος ο κίνδυνος ΞΧ/ΧΤ στον οποίο εκτίθεται το ίδρυμα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων λόγω της χρήσης του αντιπροσώπου.

²⁹ Άρθρο 19 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366.

- Εξασφάλιση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 19 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366, αποδείξεων καταλληλότητας και εντιμότητας των διευθυντικών στελεχών και των λοιπών υπευθύνων διαχείρισης του αντιπροσώπου, εξετάζοντας, μεταξύ άλλων, την τιμιότητα, την ακεραιότητα και τη φήμη των εν λόγω προσώπων. Κάθε έρευνα που διεξάγεται από το ίδρυμα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων θα πρέπει να είναι ανάλογη προς τη φύση, την πολυπλοκότητα και την κλίμακα του εγγενούς κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που ενέχουν οι υπηρεσίες πληρωμών που παρέχονται από τον αντιπρόσωπο και θα μπορούσε να βασίζεται στις διαδικασίες ΔΕΠ του ιδρύματος παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων.
- Λήψη εύλογων μέτρων από τα ιδρύματα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων ώστε να έχουν τα ίδια τη βεβαιότητα ότι οι εσωτερικοί έλεγχοι ΚΞΧ/ΧΤ του αντιπροσώπου είναι κατάλληλοι και παραμένουν κατάλληλοι καθ' όλη τη διάρκεια της σχέσης αντιπροσωπείας, όπως, π.χ., με την παρακολούθηση δείγματος των συναλλαγών του αντιπροσώπου ή με την επιτόπια επιθεώρηση των ελέγχων του αντιπροσώπου. Σε περίπτωση που οι εσωτερικοί έλεγχοι ΚΞΧ/ΧΤ ενός αντιπροσώπου είναι διαφορετικοί από τους αντίστοιχους ελέγχους του ιδρύματος παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων, π.χ. λόγω του γεγονότος ότι ο αντιπρόσωπος εκπροσωπεί περισσότερους από έναν εντολείς ή επειδή ο ίδιος ο αντιπρόσωπος είναι υπόχρεη οντότητα δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας ΚΞΧ/ΧΤ, το ίδρυμα παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων θα πρέπει να αξιολογεί και να διαχειρίζεται τον πιθανό κίνδυνο οι εν λόγω διαφοροποιήσεις να έχουν αντίκτυπο τόσο στη δική του συμμόρφωση όσο και στη συμμόρφωση του αντιπροσώπου προς τις απαιτήσεις ΚΞΧ/ΧΤ.
- Παροχή κατάρτισης ΚΞΧ/ΧΤ στους αντιπροσώπους, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι αντιπρόσωποι κατανοούν επαρκώς τους συναφείς κινδύνους ΞΧ/ΧΤ και την ποιότητα των ελέγχων ΚΞΧ/ΧΤ που πρέπει να διενεργούν σύμφωνα με τις προσδοκίες του ιδρύματος παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων.

Κεφάλαιο 5: Τομεακές κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων

143. Ως διαχείριση περιουσιακών στοιχείων νοείται η παροχή τραπεζικών και άλλων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε φυσικά πρόσωπα υψηλής περιουσίας, καθώς και στις οικογένειες ή τις επιχειρήσεις τους. Είναι επίσης γνωστή και ως ιδιωτική τραπεζική. Οι πελάτες επιχειρήσεων διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων μπορούν να αναμένουν από το εξειδικευμένο προσωπικό διαχείρισης επιχειρησιακών σχέσεων την παροχή ειδικά προσαρμοσμένων στις ανάγκες τους υπηρεσιών, οι οποίες καλύπτουν, για παράδειγμα, υπηρεσίες τραπεζικής (π.χ. τρεχούμενοι λογαριασμοί, ενυπόθηκα δάνεια και ξένο συνάλλαγμα), διαχείρισης επενδύσεων και παροχής επενδυτικών συμβουλών, υπηρεσίες καταπιστευματικής διαχείρισης, εκμίσθωσης θυρίδων, ασφάλισης, διαχείρισης οικογενειακής περιουσίας, φορολογικού προγραμματισμού και προγραμματισμού κληρονομιάς, καθώς και συναφή μέσα διευκόλυνσης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής νομικής υποστήριξης.
144. Πολλά από τα χαρακτηριστικά που συνδέονται συνήθως με τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, όπως εύποροι και σημαίνοντες πελάτες, συναλλαγές και χαρτοφυλάκια πολύ υψηλής αξίας, προϊόντα και υπηρεσίες σύνθετου χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των εξατομικευμένων επενδυτικών προϊόντων, καθώς και η προσδοκία εμπιστευτικότητας και διακριτικότητας αποτελούν ενδείξεις υψηλότερου κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες σε σύγκριση με τους κινδύνους που παρουσιάζει η λιανική τραπεζική. Οι υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων που παρέχουν οι επιχειρήσεις ενδέχεται να προσφέρονται ιδιαιτέρως για την κατάχρησή τους από πελάτες οι οποίοι επιθυμούν να συγκαλύψουν την προέλευση των κεφαλαίων τους ή να αποφύγουν, για παράδειγμα, τη φορολόγησή τους στη δικαιοδοσία προέλευσής τους.
145. Παράλληλα με τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που καθορίζονται στον τίτλο II του παρόντος εγγράφου, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα θα πρέπει να εξετάζουν επίσης τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που παρατίθενται κατωτέρω. Σε αυτό το πλαίσιο ενδέχεται να είναι επίσης συναφείς οι τομεακές κατευθυντήριες γραμμές που περιλαμβάνονται στον τίτλο III κεφάλαια 2, 7 και 9.

Παράγοντες κινδύνου

Παράγοντες κινδύνου ως προς το προϊόν, την υπηρεσία και τη συναλλαγή

146. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:
- πελάτες οι οποίοι ζητούν υψηλά ποσά μετρητών ή άλλα φυσικά αποθέματα αξίας, όπως πολύτιμα μέταλλα·
 - συναλλαγές πολύ υψηλής αξίας·

- χρηματοδοτικές ρυθμίσεις οι οποίες αφορούν δικαιοδοσίες που συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ (οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε χώρες που χαρακτηρίζονται από νοοτροπία τραπεζικού απορρήτου ή που δεν τηρούν τα διεθνή πρότυπα φορολογικής διαφάνειας)³⁰.
- χορήγηση εγγυημένων δανείων (συμπεριλαμβανομένων των ενυπόθηκων δανείων) έναντι της αξίας περιουσιακών στοιχείων σε άλλες δικαιοδοσίες, ιδίως σε χώρες στις οποίες είναι δύσκολο να εξακριβωθεί αν ο πελάτης έχει νόμιμο τίτλο στην εγγύηση ή στις οποίες είναι δύσκολο να επαληθευτούν τα στοιχεία ταυτότητας των εγγυητών του δανείου.
- χρήση πολύπλοκων επιχειρηματικών δομών, όπως σχήματα καταπιστευματικής διαχείρισης και ιδιωτικοί επενδυτικοί φορείς, ιδίως σε περίπτωση που η ταυτότητα του τελικού πραγματικού δικαιούχου ενδέχεται να είναι ασαφής.
- επιχειρηματική δραστηριότητα η οποία ασκείται μεταξύ πολλαπλών χωρών, ιδίως σε περίπτωση που συνεπάγεται τη συμμετοχή πολλαπλών πάροχων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.
- διασυνοριακές ρυθμίσεις βάσει των οποίων η κατάθεση ή η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται σε άλλο χρηματοπιστωτικό οργανισμό, είτε του ίδιου χρηματοοικονομικού ομίλου είτε εκτός του ομίλου, ιδίως σε περίπτωση που ο άλλος χρηματοπιστωτικός οργανισμός έχει την έδρα του σε δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε δικαιοδοσίες με υψηλότερα επίπεδα βασικών αδικημάτων, ασθενές καθεστώς ΚΞΧ/ΧΤ ή ασθενή πρότυπα φορολογικής διαφάνειας.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη

147. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Πελάτες με εισοδήματα και/ή περιουσιακά στοιχεία από κλάδους υψηλού κινδύνου, όπως τα όπλα, οι εξορυκτικές βιομηχανίες, οι δομικές κατασκευές, τα τυχερά παιχνίδια ή οι ιδιωτικές εταιρείες στρατιωτικών υπηρεσιών.
- Πελάτες κατά των οποίων υφίστανται αξιόπιστοι ισχυρισμοί περί σοβαρού παραπτώματος/αδικήματος.
- Πελάτες οι οποίοι ζητούν ασυνήθιστα υψηλά επίπεδα εμπιστευτικότητας ή διακριτικότητας.
- Πελάτες των οποίων οι δαπάνες ή η συναλλακτική συμπεριφορά καθιστούν δύσκολη τη διαπίστωση «συνήθων» ή αναμενόμενων προτύπων συμπεριφοράς.
- Ιδιαίτερως εύποροι και σημαίνοντες πελάτες, μεταξύ των οποίων πελάτες με ισχυρή δημόσια παρουσία, μόνιμοι κάτοικοι αλλοδαπής και ΠΕΠ. Σε περίπτωση που ο πελάτης ή ο

³⁰ Βλέπε επίσης τίτλο II, σημείο 26.

πραγματικός δικαιούχος του πελάτη είναι ΠΕΠ, οι επιχειρήσεις πρέπει να εφαρμόζουν πάντα μέτρα αυξημένης ΔΕΠ σύμφωνα με τα άρθρα 18 έως 22 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

- Ο πελάτης ζητεί από την επιχείρηση να διευκολύνει την παροχή προϊόντος ή υπηρεσίας από τρίτο μέρος, χωρίς σαφή επιχειρηματική ή οικονομική αιτιολογία.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τη χώρα ή τη γεωγραφική περιοχή³¹

148. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Η επιχειρηματική δραστηριότητα ασκείται σε χώρες που χαρακτηρίζονται από νοοτροπία τραπεζικού απορρήτου ή που δεν τηρούν τα διεθνή πρότυπα φορολογικής διαφάνειας.
- Ο πελάτης διαμένει, ή τα κεφάλαιά του προέρχονται από δραστηριότητα που ασκείται, σε δικαιοδοσία η οποία συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.

Μέτρα

149. Το μέλος του προσωπικού που διαχειρίζεται τη σχέση της επιχείρησης διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων με τον πελάτη (σύμβουλος πελατείας) θα πρέπει να διαδραματίζει καίριο ρόλο στην εκτίμηση του κινδύνου. Η στενή επαφή του συμβούλου πελατείας με τον πελάτη διευκολύνει τη συλλογή πληροφοριών που επιτρέπουν τη διαμόρφωση πιο ολοκληρωμένης εικόνας όσον αφορά τον σκοπό και τη φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του πελάτη (π.χ. κατανόηση της πηγής του πλούτου του πελάτη, των λόγων για τους οποίους πολύπλοκες ή ασυνήθιστες ρυθμίσεις ενδέχεται παρόλα αυτά να είναι πραγματικές και νόμιμες ή των λόγων για τους οποίους μπορεί να ενδείκνυται η λήψη πρόσθετων μέτρων ασφάλειας). Ωστόσο, αυτή η στενή επαφή ενδέχεται επίσης να δημιουργεί σύγκρουση συμφερόντων εάν ο σύμβουλος πελατείας αποκτήσει υπερβολικά στενούς δεσμούς με τον πελάτη, εις βάρος των προσπαθειών της επιχείρησης για τη διαχείριση του κινδύνου οικονομικού εγκλήματος. Ως εκ τούτου, θα είναι επίσης σκόπιμη η ανεξάρτητη εποπτεία της εκτίμησης κινδύνου, η οποία μπορεί να ασκείται, για παράδειγμα, από το τμήμα κανονιστικής συμμόρφωσης και από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη.

Αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

150. Σε περιπτώσεις υψηλού κινδύνου, είναι πιθανό να ενδείκνυται η λήψη των ακόλουθων μέτρων αυξημένης ΔΕΠ:

- Λήψη και επαλήθευση περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τους πελάτες από ότι σε περιπτώσεις συνήθους κινδύνου, καθώς και επανεξέταση και επικαιροποίηση των εν λόγω πληροφοριών, τόσο σε τακτική βάση όσο και σε περίπτωση που το υπαγορεύουν ουσιαστικές μεταβολές στο προφίλ του πελάτη. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει προβαίνουν σε επανεξέταση ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου, με την επανεξέταση πελατών υψηλότερου κινδύνου να διενεργείται τουλάχιστον ετησίως, αλλά και συχνότερα εάν το επιτάσσει το

³¹ Βλέπε επίσης τίτλο ΙΙ.

επίπεδο κινδύνου. Στις εν λόγω διαδικασίες ενδέχεται να περιλαμβάνονται οι διαδικασίες για την καταγραφή τυχόν επισκέψεων στον χώρο των πελατών, είτε κατ' οίκον είτε στην επιχείρησή τους, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε μεταβολών στο προφίλ του πελάτη ή άλλων πληροφοριών οι οποίες είναι πιθανό να επηρεάσουν την εκτίμηση κινδύνου που υπαγορεύουν οι εν λόγω επισκέψεις.

- Εξακρίβωση της πηγής του πλούτου και των κεφαλαίων· σε περίπτωση που ο κίνδυνος είναι ιδιαίτερος υψηλός και/ή η επιχείρηση διατηρεί αμφιβολίες ως προς τη νόμιμη προέλευση των κεφαλαίων, η επαλήθευση της πηγής του πλούτου και των κεφαλαίων ενδέχεται να αποτελεί το μοναδικό ενδεδειγμένο μέσο για τον μετριασμό του κινδύνου. Η πηγή των κεφαλαίων ή του πλούτου μπορεί να επαληθευτεί μέσω παραπομπής, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα στοιχεία:
 - i. πρωτότυπο ή επικυρωμένο αντίγραφο πρόσφατου εκκαθαριστικού σημειώματος μισθοδοσίας·
 - ii. γραπτή βεβαίωση των ετήσιων αποδοχών, υπογεγραμμένη από εργοδότη·
 - iii. πρωτότυπο ή επικυρωμένο αντίγραφο σύμβασης πώλησης, π.χ. επενδύσεων ή εταιρείας·
 - iv. γραπτή βεβαίωση πώλησης, υπογεγραμμένη από δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο·
 - v. πρωτότυπο ή επικυρωμένο αντίγραφο διαθήκης ή παραχωρητηρίου επικύρωσης διαθήκης·
 - vi. γραπτή βεβαίωση κληρονομιάς, υπογεγραμμένη από δικηγόρο, νομικό σύμβουλο, καταπιστευματοδόχο ή εκτελεστή·
 - vii. διαδικτυακή αναζήτηση σε εμπορικό μητρώο επιχειρήσεων για την επιβεβαίωση της πώλησης εταιρείας.
- Εξακρίβωση του προορισμού των κεφαλαίων.
- Διενέργεια ελέγχου και δέουσας επιμέλειας όσον αφορά τις επιχειρηματικές σχέσεις σε υψηλότερο επίπεδο από το εν γένει εφαρμοζόμενο για την παροχή συνήθων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, όπως η λιανική τραπεζική ή η διαχείριση επενδύσεων.
- Διεξαγωγή ανεξάρτητης εσωτερικής επανεξέτασης και, κατά περίπτωση, λήψη έγκρισης από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη για νέους πελάτες και υφιστάμενους πελάτες ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου.
- Παρακολούθηση των συναλλαγών σε συνεχή βάση, συμπεριλαμβανομένου, όπου κρίνεται αναγκαίο, του ελέγχου κάθε συναλλαγής κατά τον χρόνο εκτέλεσής της, με σκοπό τον εντοπισμό ασυνήθιστης ή ύποπτης δραστηριότητας. Σε αυτό το πλαίσιο ενδέχεται να περιλαμβάνονται μέτρα για τη διαπίστωση του αν δεν συνάδει με το προφίλ κινδύνου της επιχειρηματικής δραστηριότητας οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

- i. μεταφορές (μετρητών, επενδύσεων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων)·
- ii. χρήση ηλεκτρονικών μεταφορών εμβασμάτων·
- iii. σημαντικές μεταβολές δραστηριότητας·
- iv. συναλλαγές που αφορούν δικαιοδοσίες οι οποίες συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.

Στα μέτρα παρακολούθησης ενδέχεται να περιλαμβάνεται η χρήση ορίων, καθώς και η εφαρμογή κατάλληλης διαδικασίας επανεξέτασης, στο πλαίσιο της οποίας ελέγχονται άμεσα ασυνήθιστες συμπεριφορές από μέλη του προσωπικού διαχείρισης επιχειρηματικών σχέσεων ή (για ορισμένα όρια) από το τμήμα συμμόρφωσης ή από ανώτερα διοικητικά στελέχη.

- Παρακολούθηση δημόσιων αναφορών ή άλλων πηγών πληροφοριών για τον εντοπισμό πληροφοριών οι οποίες αφορούν τους πελάτες ή τα πρόσωπα που είναι γνωστά ως συνεργάτες τους, τις επιχειρηματικές δραστηριότητες με τις οποίες συνδέονται, τους πιθανούς στόχους εταιρικής εξαγοράς ή τρίτους δικαιούχους στους οποίους ο πελάτης καταβάλλει ποσά.
- Διασφάλιση της διαχείρισης μετρητών ή άλλων φυσικών αποθεμάτων αξίας (π.χ. ταξιδιωτικές επιταγές) μόνο στα ταμεία των τραπεζών και ουδέποτε από τους συμβούλους πελατείας.
- Λήψη μέριμνας ώστε η επιχείρηση να έχει τη βεβαιότητα ότι η χρήση πολύπλοκων επιχειρηματικών δομών από τον πελάτη, όπως σχήματα καταπιστευματικής διαχείρισης και ιδιωτικοί επενδυτικοί φορείς, εξυπηρετεί νόμιμους και πραγματικούς σκοπούς και ότι είναι κατανοητή η ταυτότητα του τελικού πραγματικού δικαιούχου.

Απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

151. Η άσκηση απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας δεν ενδείκνυται στο πλαίσιο της διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων.

Κεφάλαιο 6: Τομεακές κατευθυντήριες γραμμές για τους παρόχους υπηρεσιών χρηματοδότησης του εμπορίου

152. Ως χρηματοδότηση του εμπορίου νοείται η διαχείριση πληρωμής που αποσκοπεί στη διευκόλυνση της κυκλοφορίας προϊόντων (και της παροχής υπηρεσιών) σε εθνικό ή διασυνοριακό επίπεδο. Κατά τη διεθνή αποστολή προϊόντων, ο εισαγωγέας βρίσκεται αντιμέτωπος με τον κίνδυνο να μην φτάσουν τα προϊόντα, ενώ ο εξαγωγέας μπορεί να ανησυχεί για τη μη εκτέλεση της πληρωμής. Κατά συνέπεια, πολλά μέσα χρηματοδότησης του εμπορίου θέτουν τις τράπεζες ως διαμεσολαβητές στη συναλλαγή, προκειμένου να αμβλύνονται αυτοί οι κίνδυνοι.
153. Η χρηματοδότηση του εμπορίου μπορεί να λαμβάνει διάφορες μορφές, μεταξύ των οποίων οι ακόλουθες:
- Συναλλαγές «ανοικτού λογαριασμού»: πρόκειται για συναλλαγές στο πλαίσιο των οποίων ο αγοραστής πραγματοποιεί την πληρωμή μετά την παραλαβή των προϊόντων. Αποτελούν το συνηθέστερο μέσο χρηματοδότησης του εμπορίου, ωστόσο η υποκείμενη εμπορική φύση της συναλλαγής συχνά δεν είναι γνωστή στις τράπεζες που εκτελούν τη μεταφορά του ποσού. Για τη διαχείριση του κινδύνου που συνδέεται με τις εν λόγω συναλλαγές, οι τράπεζες θα πρέπει να ανατρέξουν στις κατευθυντήριες οδηγίες του τίτλου II.
 - Ενέγγυες πιστωτικές επιστολές: ως ενέγγυα πίστωση νοείται το μέσο χρηματοδότησης το οποίο εκδίδεται από τράπεζα και εγγυάται την πληρωμή προς συγκεκριμένο δικαιούχο που κατονομάζεται (συνήθως εξαγωγέα) κατόπιν προσκόμισης ορισμένων «συμμορφούμενων» εγγράφων που προσδιορίζονται στους όρους της πίστωσης (π.χ. στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα προϊόντα έχουν αποσταλεί).
 - Συναλλαγματικές προς είσπραξη: η συναλλαγματική προς είσπραξη αφορά μια διαδικασία μέσω της οποίας η πληρωμή, ή η αποδεκτή συναλλαγματική, εισπράττεται μέσω τράπεζας «είσπραξης» από τον εισαγωγέα των προϊόντων για την περαιτέρω πληρωμή στον εξαγωγέα. Σε αντάλλαγμα, η τράπεζα είσπραξης διαβιβάζει στον εισαγωγέα τα σχετικά εμπορικά έγγραφα (τα οποία κανονικά θα παραλαμβάνονταν από τον εξαγωγέα μέσω της τράπεζάς του).
154. Άλλα προϊόντα χρηματοδότησης του εμπορίου, όπως η πρακτόρευση διαχείρισης ή η διαρθρωμένη χρηματοδότηση, ή ευρύτερης δραστηριότητας, όπως η χρηματοδότηση έργων, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτών των τομεακών κατευθυντήριων γραμμών. Συνιστάται στις τράπεζες που προσφέρουν τα εν λόγω προϊόντα να ανατρέξουν στις γενικές κατευθυντήριες οδηγίες του τίτλου II.
155. Τα προϊόντα χρηματοδότησης του εμπορίου μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο κατάχρησης για τους σκοπούς της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Για παράδειγμα, ο αγοραστής και ο πωλητής είναι

πιθανό να συμπράττουν με στόχο την ψευδή δήλωση της τιμής, του τύπου, της ποιότητας ή της ποσότητας των προϊόντων, και με απώτερο σκοπό τη μεταφορά ποσών ή αξιών μεταξύ χωρών.

156. Το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (ΔΕΕ) έχει αναπτύξει πρότυπα, τα οποία διέπουν μεν τη χρήση των πιστωτικών επιστολών και των συναλλαγματικών προς είσπραξη, αλλά δεν καλύπτουν ζητήματα που αφορούν το οικονομικό έγκλημα³². Επισημαίνεται στις τράπεζες ότι τα εν λόγω πρότυπα δεν έχουν νομική ισχύ και η χρήση τους δεν συνεπάγεται την απαλλαγή των τραπεζών από την υποχρέωση τήρησης των οικείων νομικών και κανονιστικών υποχρεώσεων ΚΕΧ/ΧΤ.
157. Παράλληλα με τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που καθορίζονται στον τίτλο II του παρόντος εγγράφου, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα θα πρέπει να εξετάζουν επίσης τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που παρατίθενται κατωτέρω. Σε αυτό το πλαίσιο ενδέχεται να είναι επίσης συναφείς οι τομεακές κατευθυντήριες γραμμές που περιλαμβάνονται στον τίτλο III κεφάλαιο 1.

Παράγοντες κινδύνου

158. Οι τράπεζες που είναι συμβαλλόμενα μέρη σε συναλλαγές χρηματοδότησης του εμπορίου έχουν συνήθως πρόσβαση μόνο σε αποσπασματικές πληροφορίες σχετικά με τη συναλλαγή και τα συμβαλλόμενα μέρη της. Τα εμπορικά έγγραφα παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις και οι τράπεζες ενδέχεται να μην διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ως προς τα διάφορα είδη εμπορικών εγγράφων που λαμβάνουν. Το στοιχείο αυτό μπορεί να δυσχεράνει σε μεγάλο βαθμό τον εντοπισμό και την εκτίμηση του κινδύνου ΕΧ/ΧΤ.
159. Ωστόσο, οι τράπεζες θα πρέπει να χρησιμοποιούν την κοινή λογική και την επαγγελματική κρίση τους για να αξιολογούν τον βαθμό στον οποίο οι πληροφορίες και τα έγγραφα τεκμηρίωσης που έχουν στη διάθεσή τους θα μπορούσαν να δημιουργήσουν ανησυχίες ή υπόνοιες ΕΧ/ΧΤ.
160. Στο μέτρο του δυνατού, οι τράπεζες θα πρέπει να εξετάζουν τους ακόλουθους παράγοντες κινδύνου:

Παράγοντες κινδύνου ως προς τη συναλλαγή

161. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:
- Η συναλλαγή είναι ασυνήθιστα μεγάλη, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων γνώσεων ως προς την προηγούμενη εμπορική δραστηριότητα του πελάτη.

³² Ομοιόμορφοι κανόνες για ενέγγυες πιστώσεις (Uniform Customs and Practice for Documentary Credits, UCP 600) για τις ενέγγυες πιστώσεις και Ομοιόμορφοι κανόνες για εισπράξεις (Uniform Rules for Collections, URC 522) για τις συναλλαγματικές προς είσπραξη.

- Η συναλλαγή είναι ιδιαίτερως διαρθρωμένη, κατακερματισμένη ή πολύπλοκη, με τη συμμετοχή πολλαπλών μερών, χωρίς προφανή νόμιμη αιτιολόγηση.
- Χρησιμοποιούνται αντίγραφα εγγράφων σε περιπτώσεις στις οποίες θα αναμενόταν η χρήση πρωτότυπων εγγράφων τεκμηρίωσης, χωρίς εύλογες διευκρινίσεις.
- Διαπιστώνονται σημαντικές αποκλίσεις στα έγγραφα τεκμηρίωσης, όπως, π.χ., μεταξύ της περιγραφής των προϊόντων σε βασικά έγγραφα (δηλαδή τιμολόγια και δικαιολογητικά μεταφοράς) και των πραγματικών προϊόντων που έχουν αποσταλεί, στον βαθμό που αυτό μπορεί να είναι γνωστό.
- Ο τύπος, η ποιότητα και η αξία των προϊόντων δεν συνάδουν με τις γνώσεις που διαθέτει η τράπεζα όσον αφορά την επιχειρηματική δραστηριότητα του αγοραστή.
- Τα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο της συναλλαγής παρουσιάζουν υψηλότερο κίνδυνο για τους σκοπούς της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, π.χ. ορισμένα βασικά προϊόντα των οποίων οι τιμές ενδέχεται να παρουσιάζουν σημαντικές διακυμάνσεις, στοιχείο που δυσχεραίνει τον εντοπισμό εικονικών τιμών.
- Για τα προϊόντα που αποτελούν το αντικείμενο της συναλλαγής απαιτούνται άδειες εξαγωγής.
- Τα εμπορικά έγγραφα τεκμηρίωσης δεν συμμορφώνονται με τους εφαρμοστέους νόμους ή τα ισχύοντα πρότυπα.
- Η τιμολόγηση ανά μονάδα προϊόντος φαίνεται ασυνήθιστη, βάσει των γνώσεων που διαθέτει η τράπεζα όσον αφορά τα προϊόντα και το εμπόριο.
- Η συναλλαγή είναι με άλλον τρόπο ασυνήθιστη, π.χ. οι ενέγγυες πιστώσεις τροποποιούνται συχνά χωρίς σαφή αιτιολογία ή τα προϊόντα αποστέλλονται μέσω άλλης δικαιοδοσίας χωρίς κανέναν προφανή εμπορικό λόγο.

162. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ανεξάρτητοι επιθεωρητές έχουν επαληθεύσει την ποιότητα και την ποσότητα των προϊόντων.
- Στις συναλλαγές συμμετέχουν εδραιωμένοι αντισυμβαλλόμενοι, με αποδεδειγμένο ιστορικό συναλλαγών μεταξύ τους και έχει διενεργηθεί προηγουμένως δέουσα επιμέλεια.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη

163. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Η συναλλαγή και/ή τα μέρη που συμμετέχουν σε αυτή δεν ανταποκρίνονται στις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η τράπεζα όσον αφορά την προηγούμενη δραστηριότητα ή τον άξονα δραστηριοτήτων του πελάτη (π.χ. τα προϊόντα που αποστέλλονται, ή οι όγκοι της αποστολής, δεν συνάδουν με τις διαθέσιμες γνώσεις ως προς την επιχειρηματική δραστηριότητα του εισαγωγέα ή του εξαγωγέα).

- Υπάρχουν ενδείξεις ότι ο αγοραστής και ο πωλητής ενδέχεται να έχουν προβεί σε σύμπραξη, για παράδειγμα:
 - i. ο αγοραστής και ο πωλητής τελούν υπό τον έλεγχο του ίδιου προσώπου·
 - ii. οι συναλλασσόμενες επιχειρήσεις έχουν την ίδια διεύθυνση, παρέχουν μόνο τη διεύθυνση καταχωρισμένου αντιπροσώπου ή παρουσιάζουν άλλες ασυνέπειες ως προς τη διεύθυνση·
 - iii. ο αγοραστής είναι διατεθειμένος ή πρόθυμος να αποδεχτεί ή να αντιπαρέλθει αποκλίσεις στα έγγραφα τεκμηρίωσης.
- Ο πελάτης δεν είναι σε θέση ή δεν είναι πρόθυμος να προσκομίσει σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα για την τεκμηρίωση της συναλλαγής.
- Ο αγοραστής χρησιμοποιεί αντιπροσώπους ή τρίτα μέρη.

164. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ο πελάτης είναι προϋπάρχων πελάτης του οποίου η επιχειρηματική δραστηριότητα είναι απολύτως γνωστή στην τράπεζα και η συναλλαγή συνάδει με την εν λόγω επιχειρηματική δραστηριότητα.
- Ο πελάτης είναι εισηγμένος σε χρηματιστήριο αξιών και υπόκειται σε παρόμοιες απαιτήσεις γνωστοποίησης με τις αντίστοιχες απαιτήσεις της ΕΕ.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τη χώρα ή τη γεωγραφική περιοχή

165. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Χώρα η οποία συνδέεται με τη συναλλαγή (συμπεριλαμβανομένου του τόπου προέλευσης των προϊόντων, του τόπου προορισμού τους, ή διαμετακόμισής τους, ή του τόπου στον οποίο έχει την έδρα του οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη της συναλλαγής) εφαρμόζει ελέγχους συναλλάγματος. Το στοιχείο αυτό αυξάνει τον κίνδυνο ο πραγματικός σκοπός της συναλλαγής να συνίσταται στην εξαγωγή συναλλάγματος κατά παράβαση της τοπικής νομοθεσίας.
- Χώρα η οποία συνδέεται με τη συναλλαγή παρουσιάζει υψηλότερα επίπεδα βασικών αδικημάτων (π.χ. αυτών που συνδέονται με το εμπόριο ναρκωτικών, το λαθρεμπόριο ή την παραχάραξη) ή διαθέτει ζώνες ελεύθερων συναλλαγών.

166. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Οι εμπορικές συναλλαγές πραγματοποιούνται εντός της ΕΕ/του ΕΟΧ.
- Οι χώρες που συνδέονται με τη συναλλαγή διαθέτουν καθεστώς ΚΕΧ/ΧΤ το οποίο δεν είναι λιγότερο αυστηρό από το αντίστοιχο καθεστώς που απαιτείται δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, ενώ συνδέονται επίσης με χαμηλά επίπεδα βασικών αδικημάτων.

Μέτρα

167. Οι τράπεζες πρέπει να υποβάλλουν το συμβαλλόμενο μέρος-εντολέα σε ΔΕΠ. Στην πράξη, οι περισσότερες τράπεζες δέχονται εντολές μόνον από υφιστάμενους πελάτες, ενώ η ευρύτερη επιχειρηματική σχέση που διατηρεί η τράπεζα με τον πελάτη μπορεί να συμβάλλει στις προσπάθειες δέουσας επιμέλειας της τράπεζας.
168. Σε περίπτωση που μια τράπεζα παρέχει υπηρεσίες χρηματοδότησης του εμπορίου σε πελάτη, θα πρέπει να προβαίνει στις κατάλληλες ενέργειες, στο πλαίσιο της οικείας διαδικασίας ΔΕΠ, ώστε να κατανοεί την επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη της. Παραδείγματα του είδους των πληροφοριών που θα μπορούσε να λάβει η τράπεζα αποτελούν οι χώρες με τις οποίες συναλλάσσεται ο πελάτης, οι εμπορικές οδοί που χρησιμοποιούνται, το είδος των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο των εμπορικών συναλλαγών, τα πρόσωπα με τα οποία συνεργάζεται ο πελάτης (αγοραστές, προμηθευτές κ.λπ.), αν ο πελάτης χρησιμοποιεί αντιπροσώπους ή τρίτα μέρη και, εάν ναι, τον τόπο στον οποίο έχουν την έδρα τους. Οι πληροφορίες αυτές αναμένεται να βοηθούν τις τράπεζες να κατανοούν το προφίλ του πελάτη και διευκολύνουν τον εντοπισμό ασυνήθιστων ή ύποπτων συναλλαγών.
169. Σε περίπτωση που η τράπεζα είναι τράπεζα-ανταποκριτής, πρέπει να εφαρμόζει μέτρα ΔΕΠ έναντι του ιδρύματος-πελάτη. Τα ιδρύματα-ανταποκριτές θα πρέπει να ακολουθούν τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις τραπεζικές εργασίες ανταπόκρισης που περιλαμβάνονται στον τίτλο III κεφάλαιο 1.

Αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

170. Σε περιπτώσεις υψηλότερου κινδύνου, οι τράπεζες πρέπει να εφαρμόζουν αυξημένη ΔΕΠ. Στο πλαίσιο της αυξημένης ΔΕΠ, οι τράπεζες θα πρέπει να εξετάζουν αν είναι σκόπιμη η διενέργεια διεξοδικότερων ελέγχων δέουσας επιμέλειας όσον αφορά τόσο τη συναλλαγή αυτή καθαυτή όσο και τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη της συναλλαγής (συμπεριλαμβανομένων των μην πελατών).
171. Στους ελέγχους των άλλων συμβαλλόμενων μερών της συναλλαγής ενδέχεται να περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:
- Λήψη μέτρων για την καλύτερη κατανόηση του καθεστώτος κυριότητας ή του ιστορικού των άλλων συμβαλλόμενων μερών της συναλλαγής, ιδίως σε περίπτωση που έχουν την έδρα τους σε δικαιοδοσία η οποία συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ ή σε περίπτωση που διαχειρίζονται προϊόντα υψηλού κινδύνου. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν ελέγχους σε εμπορικά μητρώα επιχειρήσεων και σε πηγές πληροφοριών τρίτων μερών, καθώς και διαδικτυακές αναζητήσεις σε ανοικτές πηγές.
 - Λήψη περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τη χρηματοοικονομική κατάσταση των εμπλεκόμενων μερών.
172. Στους ελέγχους των συναλλαγών ενδέχεται να περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- χρήση πηγών δεδομένων τρίτων ή ανοικτών πηγών, όπως, π.χ., το Διεθνές Ναυτιλιακό Γραφείο (για προειδοποιήσεις, φορτωτικές, ελέγχους αποστολής και τιμολόγησης) ή η δωρεάν υπηρεσία εντοπισμού εμπορευματοκιβωτίων των ναυτιλιακών εταιρειών, για την επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται και τον έλεγχο της νομιμότητας του σκοπού της συναλλαγής·
- χρήση της επαγγελματικής κρίσης προκειμένου να διαπιστωθεί αν η τιμολόγηση των προϊόντων αιτιολογείται από εμπορική άποψη, ιδίως σε σχέση με το εμπόριο βασικών προϊόντων για τα οποία είναι δυνατή η λήψη αξιόπιστων και επικαιροποιημένων πληροφοριών τιμολόγησης·
- διενέργεια ελέγχου προκειμένου να εξακριβωθεί ότι το βάρος και ο όγκος των προϊόντων που αποστέλλονται συνάδει με τον τρόπο αποστολής.

173. Δεδομένου ότι οι ενέγγυες πιστώσεις και οι συναλλαγματικές προς είσπραξη εκδίδονται κυρίως σε έντυπη μορφή και συνοδεύονται από αντίστοιχα εμπορικά έγγραφα (π.χ. τιμολόγια, φορτωτικές και δηλωτικά φορτίου), ενδέχεται να μην είναι εφικτή η αυτοματοποιημένη παρακολούθηση της συναλλαγής. Η τράπεζα διεκπεραίωσης θα πρέπει να εξετάζει τη συνέπεια των εν λόγω εγγράφων με τους όρους της εμπορικής συναλλαγής και να απαιτεί από το προσωπικό της να χρησιμοποιεί την επαγγελματική τεχνογνωσία και κρίση του για να εξετάζει αν οποιοδήποτε ασυνήθιστο χαρακτηριστικό αιτιολογεί την εφαρμογή μέτρων αυξημένης ΔΕΠ ή δημιουργεί υπόνοιες ΞΧ/ΧΤ³³.

Απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

174. Λόγω των ελέγχων που διενεργούν οι τράπεζες σε τακτική βάση για τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της συναλλαγής προς τα πρότυπα που καθορίζονται από το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο, έπεται στην πράξη ότι οι τράπεζες δεν εφαρμόζουν μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ ακόμη και σε περιπτώσεις χαμηλότερου κινδύνου.

³³ Οι τράπεζες διενεργούν σε τακτική βάση ελέγχους των εγγράφων προκειμένου να εντοπίζουν απόπειρες εξαπάτησης της τράπεζας ή του πελάτη της. Οι εν λόγω έλεγχοι αποτελούν βασικό στοιχείο της υπηρεσίας που παρέχουν οι τράπεζες που προσφέρουν υπηρεσίες χρηματοδότησης του εμπορίου. Οι τράπεζες θα μπορούσαν ενδεχομένως να αξιοποιούν αυτούς τους υφιστάμενους ελέγχους για την εκπλήρωση των οικείων υποχρεώσεων ΚΞΧ/ΧΤ.

Κεφάλαιο 7: Τομεακές κατευθυντήριες γραμμές για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις κλάδου ζωής

175. Τα ασφαλιστικά προϊόντα κλάδου ζωής είναι σχεδιασμένα για την οικονομική προστασία του κατόχου του συμβολαίου από τον κίνδυνο αβέβαιου συμβάντος στο μέλλον, όπως θάνατος, ασθένεια ή εξάντληση των εξοικονομήσεων κατά τη συνταξιοδότηση (κίνδυνος μακροβιότητας). Η προστασία επιτυγχάνεται από ασφαλιστική εταιρεία, η οποία ομαδοποιεί τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους με τους οποίους βρίσκονται αντιμέτωποι πολλοί διαφορετικοί κάτοχοι ασφαλιστήριων συμβολαίων. Η αγορά ασφαλιστικών προϊόντων κλάδου ζωής είναι επίσης δυνατή με τη μορφή επενδυτικών προϊόντων ή για συνταξιοδοτικούς σκοπούς.
176. Τα ασφαλιστικά προϊόντα κλάδου ζωής παρέχονται μέσω διαφόρων διαύλων παροχής υπηρεσιών στους πελάτες, οι οποίοι μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικά μορφώματα. Ο δικαιούχος της σύμβασης μπορεί να είναι ο κάτοχος του συμβολαίου ή οριζόμενο ή υποδεικνυόμενο τρίτο μέρος· ο δικαιούχος μπορεί επίσης να αλλάξει κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης και ο αρχικός δικαιούχος να μην αποκομίσει ποτέ τα οφέλη του προϊόντος.
177. Στην πλειονότητά τους, τα ασφαλιστικά προϊόντα κλάδου ζωής σχεδιάζονται με μακροπρόθεσμο ορίζοντα και η πληρωμή ορισμένων εξ αυτών πραγματοποιείται μόνο με την επέλευση επαληθεύσιμου γεγονότος, π.χ. θανάτου ή συνταξιοδότησης. Αυτό σημαίνει ότι πολλά ασφαλιστικά προϊόντα κλάδου ζωής δεν είναι αρκετά ευέλικτα ώστε να αποτελούν το πρώτο μέσο προτίμησης για τα πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Ωστόσο, όπως συμβαίνει και με άλλα προϊόντα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, υπάρχει κίνδυνος τα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για την αγορά ασφάλισης ζωής να αποτελούν έσοδα από εγκληματικές πράξεις.
178. Παράλληλα με τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που καθορίζονται στον τίτλο II του παρόντος εγγράφου, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα θα πρέπει να εξετάζουν επίσης τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που παρατίθενται κατωτέρω. Σε αυτό το πλαίσιο ενδέχεται να είναι επίσης συναφείς οι τομεακές κατευθυντήριες γραμμές που περιλαμβάνονται στον τίτλο III κεφάλαια 5 και 9. Σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται διαμεσολαβητές, έχουν εφαρμογή οι παράγοντες κινδύνου ως προς τον δίαυλο παροχής υπηρεσιών που καθορίζονται στον τίτλο II, σημεία 32-33.
179. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ενδέχεται να είναι επίσης χρήσιμες για τους διαμεσολαβητές.

Παράγοντες κινδύνου

Παράγοντες κινδύνου ως προς το προϊόν, την υπηρεσία και τη συναλλαγή

180. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ευελιξία των πληρωμών, για παράδειγμα, το προϊόν επιτρέπει:
 - i. την πραγματοποίηση πληρωμών από μη ταυτοποιημένα τρίτα μέρη·
 - ii. πληρωμές ασφαλιστρων υψηλής ή απεριόριστης αξίας, αχρεωστήτως καταβληθείσες πληρωμές ή μεγάλο αριθμό πληρωμών ασφαλιστρων χαμηλής αξίας·
 - iii. πληρωμές σε μετρητά·
- Ευχερής πρόσβαση σε συσσωρευμένα κεφάλαια, π.χ. το προϊόν επιτρέπει τμηματικές αναλήψεις ή πρώιμη εξαγορά ανά πάσα στιγμή, με περιορισμένο ύψος επιβαρύνσεων ή τελών·
- Διαπραγματευσιμότητα, για παράδειγμα, το προϊόν μπορεί:
 - i. να αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε δευτερογενή αγορά·
 - ii. να χρησιμοποιηθεί ως εγγύηση για τη χορήγηση δανείου·
- Ανωνυμία, π.χ. το προϊόν διευκολύνει ή επιτρέπει την ανωνυμία του πελάτη·

181. Παράγοντες που ενδέχεται να συμβάλλουν στη μείωση του κινδύνου αποτελούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθοι: Το προϊόν:

- καλύπτει ασφαλιστικές αποζημιώσεις μόνο σε περίπτωση επέλευσης προκαθορισμένου γεγονότος, π.χ. θανάτου, ή σε συγκεκριμένη ημερομηνία, όπως στην περίπτωση των συμβολαίων ασφάλισης πιστώσεων κλάδου ζωής που καλύπτουν καταναλωτικά και ενυπόθηκα δάνεια και οι σχετικές πληρωμές πραγματοποιούνται μόνο σε περίπτωση θανάτου του ασφαλιζόμενου·
- δεν έχει αξία εξαγοράς·
- δεν εμπεριέχει επενδυτικά στοιχεία·
- δεν διαθέτει μέσο πληρωμής τρίτων·
- προϋποθέτει τον περιορισμό της συνολικής επένδυσης σε χαμηλή αξία·
- αποτελεί ασφαλιστήριο συμβόλαιο κλάδου ζωής με χαμηλά ασφάλιστρα·
- επιτρέπει μόνο τακτικές πληρωμές ασφαλιστρων χαμηλής αξίας, και όχι, για παράδειγμα, αχρεωστήτως καταβληθείσες πληρωμές·
- είναι προσβάσιμο μόνο μέσω εργοδοτών, όπως, π.χ., τα συνταξιοδοτικά ή ανάλογα προγράμματα που προσφέρουν συνταξιοδοτικές παροχές στους εργαζομένους, στα οποία

οι εισφορές καταβάλλονται μέσω αφαίρεσης από τον μισθό και των οποίων οι κανόνες δεν επιτρέπουν τη μεταφορά των δικαιωμάτων των μελών·

- δεν μπορεί να εξαργυρωθεί σε βραχυπρόθεσμο ή μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, όπως στην περίπτωση συνταξιοδοτικών προγραμμάτων που δεν περιέχουν επιλογή πρόωρης εξαγοράς·
- δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εγγύηση·
- δεν επιτρέπει πληρωμές σε μετρητά·
- θέτει προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να πληρούνται για την εφαρμογή φορολογικών ελαφρύνσεων.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη και τον δικαιούχο

182. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Η φύση του πελάτη, για παράδειγμα:
 - i. νομικά πρόσωπα των οποίων η δομή δυσχεραίνει την εξακρίβωση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου·
 - ii. ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος του πελάτη είναι ΠΕΠ·
 - iii. ο δικαιούχος του ασφαλιστήριου συμβολαίου ή ο πραγματικός δικαιούχος του εν λόγω δικαιούχου είναι ΠΕΠ·
 - iv. η ηλικία του πελάτη είναι ασυνήθιστη για τον τύπο του προϊόντος που επιθυμεί (π.χ. ο πελάτης είναι είτε πολύ μικρής είτε πολύ μεγάλης ηλικίας)·
 - v. η σύμβαση δεν ανταποκρίνεται στην κατάσταση των περιουσιακών στοιχείων του πελάτη·
 - vi. θεωρείται ότι το επάγγελμα ή οι δραστηριότητες του πελάτη είναι πολύ πιθανό να συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, π.χ. επειδή είναι γνωστό ότι χαρακτηρίζονται από υψηλή ένταση μετρητών ή εκτίθενται σε υψηλό κίνδυνο διαφθοράς·
 - vii. η σύμβαση συνάπτεται από «κηδεμόνα» («gatekeeper»), π.χ. από εταιρεία καταπιστευματικής διαχείρισης, που ενεργεί εξ ονόματος του πελάτη·
 - viii. ο κάτοχος του συμβολαίου και/ή ο δικαιούχος της σύμβασης είναι εταιρείες με μετόχους ασκούντες καθήκοντα εξ ονόματος άλλου προσώπου και/ή με μετοχές στον κομιστή·
- Η συμπεριφορά του πελάτη:

- i. Σε σχέση με τη σύμβαση, για παράδειγμα:
- a. ο πελάτης μεταφέρει συχνά τη σύμβαση σε άλλη ασφαλιστική εταιρεία·
 - b. διαπιστώνονται συχνές και ανεξήγητες εξαγορές, ιδίως όταν τα επιστρεφόμενα ποσά καταβάλλονται σε διαφορετικούς τραπεζικούς λογαριασμούς·
 - c. ο πελάτης κάνει συχνή ή μη αναμενόμενη χρήση των διατάξεων περί περιόδων «δοκιμής»/«αναμονής» («free look»/«cooling-off»), ιδίως σε περίπτωση που τα επιστρεφόμενα ποσά καταβάλλονται σε φαινομενικά μη συνδεδεμένο τρίτο μέρος³⁴·
 - d. ο πελάτης επιβαρύνεται με υψηλές δαπάνες λόγω της πρόωρης καταγγελίας της σύμβασης του προϊόντος·
 - e. ο πελάτης μεταβιβάζει τη σύμβαση σε φαινομενικά μη συνδεδεμένο τρίτο μέρος·
 - f. το αίτημα του πελάτη να τροποποιηθεί ή να αυξηθεί το ασφαλιζόμενο ποσό και/ή το ύψος των ασφαλιστρών είναι ασυνήθιστο ή υπερβολικό.
- ii. Σε σχέση με τον δικαιούχο, για παράδειγμα:
- a. η ασφαλιστική εταιρεία λαμβάνει γνώση της αλλαγής δικαιούχου μόνο κατά τον χρόνο υποβολής της απαίτησης·
 - b. ο πελάτης τροποποιεί τη ρήτρα του δικαιούχου και ορίζει ως δικαιούχο φαινομενικά μη συνδεδεμένο τρίτο μέρος·
 - c. η ασφαλιστική εταιρεία, ο πελάτης, ο πραγματικός δικαιούχος, ο δικαιούχος ή ο πραγματικός δικαιούχος του δικαιούχου βρίσκονται σε διαφορετικές δικαιοδοσίες.
- iii. Σε σχέση με τις πληρωμές, για παράδειγμα:
- a. ο πελάτης χρησιμοποιεί ασυνήθιστες μεθόδους πληρωμής, όπως μετρητά ή διαρθρωμένα χρηματικά μέσα ή άλλα είδη μέσων πληρωμής που ευνοούν την ανωνυμία·
 - b. οι πληρωμές πραγματοποιούνται από διαφορετικούς τραπεζικούς λογαριασμούς, χωρίς καμία διευκρίνιση·
 - c. οι πληρωμές πραγματοποιούνται από τράπεζες οι οποίες δεν είναι

³⁴ Ως διάταξη περιόδου «δοκιμής» («free look») νοείται η συμβατική διάταξη, συχνά υποχρεωτικού χαρακτήρα δυνάμει του τοπικού δικαίου, η οποία επιτρέπει στον κάτοχο ασφαλιστήριου συμβολαίου ή δικαιούχο σύμβασης ασφάλισης ζωής ή ετήσιας προσόδου να εξετάζει μια σύμβαση για ορισμένο αριθμό ημερών και να την επιστρέφει λαμβάνοντας πλήρη επιστροφή χρημάτων.

εγκατεστημένες στη χώρα μόνιμης κατοικίας του πελάτη·

d. ο πελάτης πραγματοποιεί συχνές ή υψηλής αξίας αχρεωστήτως καταβαλλόμενες πληρωμές σε ανύποπτο χρόνο·

e. οι πληρωμές λαμβάνονται από μη συνδεδεμένους τρίτους·

f. κάλυψη καθυστερούμενων εισφορών σε συνταξιοδοτικό πρόγραμμα λίγο πριν από την ημερομηνία συνταξιοδότησης.

183. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

Σε περίπτωση εταιρικής ασφάλισης κλάδου ζωής, ο πελάτης είναι:

- πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός που υπόκειται σε απαιτήσεις καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και εποπτεύεται όσον αφορά τη συμμόρφωσή του προς τις εν λόγω απαιτήσεις κατά τρόπο που συνάδει με τις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849·
- ανώνυμη εταιρεία εισηγμένη στο χρηματιστήριο που υπόκειται σε κανονιστικές απαιτήσεις γνωστοποίησης (είτε βάσει των κανόνων του χρηματιστηρίου είτε βάσει του νόμου ή εκτελεστών μέσων), οι οποίες συνεπάγονται απαιτήσεις για να διασφαλιστεί επαρκής διαφάνεια του πραγματικού δικαιούχου, ή θυγατρική πλειοψηφικής συμμετοχής της εν λόγω εταιρείας·
- δημόσια υπηρεσία ή δημόσια επιχείρηση από δικαιοδοσία εντός ΕΟΧ.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον δίαυλο παροχής υπηρεσιών

184. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- πωλήσεις εξ αποστάσεως, όπως διαδικτυακές, ταχυδρομικές ή τηλεφωνικές πωλήσεις, χωρίς επαρκείς διασφαλίσεις, όπως ηλεκτρονικές υπογραφές ή έγγραφα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης που συνάδουν με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014·
- μεγάλες αλυσίδες διαμεσολαβητών·
- χρήση διαμεσολαβητή σε ασυνήθιστες περιστάσεις (π.χ. ανεξήγητη γεωγραφική απόσταση).

185. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- οι διαμεσολαβητές είναι γνωστοί στην ασφαλιστική εταιρεία, η οποία έχει τη βεβαιότητα ότι ο διαμεσολαβητής εφαρμόζει μέτρα ΔΕΠ τα οποία είναι ανάλογα του κινδύνου που συνδέεται με τη σχέση και συνάδουν με τα αντίστοιχα μέτρα που απαιτούνται δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
- Το προϊόν είναι διαθέσιμο μόνο στους εργαζόμενους ορισμένων εταιρειών που έχουν συνάψει σύμβαση με την ασφαλιστική εταιρεία για την παροχή υπηρεσιών ασφάλισης ζωής στους εργαζομένους τους, όπως, π.χ., στο πλαίσιο δέσμης παροχών.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τη χώρα ή τη γεωγραφική περιοχή

186. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Η ασφαλιστική εταιρεία, ο πελάτης, ο πραγματικός δικαιούχος, ο δικαιούχος ή ο πραγματικός δικαιούχος του δικαιούχου έχουν την έδρα τους σε, ή συνδέονται με, δικαιοδοσίες οι οποίες συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε δικαιοδοσίες χωρίς αποτελεσματική εποπτεία ΚΞΧ/ΧΤ.
- Τα ασφάλιστρα καταβάλλονται μέσω λογαριασμών οι οποίοι τηρούνται σε χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς εγκατεστημένους σε δικαιοδοσίες που συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε δικαιοδοσίες χωρίς αποτελεσματική εποπτεία ΚΞΧ/ΧΤ.
- Ο διαμεσολαβητής έχει την έδρα του σε, ή συνδέεται με, δικαιοδοσίες οι οποίες συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε δικαιοδοσίες χωρίς αποτελεσματική εποπτεία ΚΞΧ/ΧΤ.

187. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Οι χώρες αναγνωρίζονται από αξιόπιστες πηγές, όπως αμοιβαίες αξιολογήσεις ή λεπτομερείς εκθέσεις αξιολόγησης, ως χώρες που διαθέτουν αποτελεσματικά συστήματα ΚΞΧ/ΧΤ.
- Οι χώρες αναγνωρίζονται από αξιόπιστες πηγές ως χαμηλού επιπέδου δωροδοκίας και άλλων εγκληματικών δραστηριοτήτων.

Μέτρα

188. Το άρθρο 13 παράγραφος 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 προβλέπει ότι, όσον αφορά τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις κλάδου ζωής, επιπλέον του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου, οι επιχειρήσεις πρέπει να εφαρμόζουν επίσης μέτρα ΔΕΠ στους δικαιούχους, μόλις αυτοί ταυτοποιηθούν ή προσδιοριστούν. Αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις πρέπει:

- να λαμβάνουν το όνομα του δικαιούχου, είτε πρόκειται για φυσικό ή νομικό πρόσωπο είτε για μόνιμο το οποίο ταυτοποιείται ως δικαιούχος· ή
- να λαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες ώστε να έχουν τη βεβαιότητα ότι η ταυτότητα των δικαιούχων μπορεί να εξακριβωθεί κατά τον χρόνο της πληρωμής, στην περίπτωση που οι δικαιούχοι είναι κατηγορία προσώπων ή προσδιορίζονται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους. Για παράδειγμα, σε περίπτωση που ο δικαιούχος είναι «τα μελλοντικά εγγόνια μου», η ασφαλιστική εταιρεία θα μπορούσε να λάβει πληροφορίες σχετικά με τα παιδιά του κατόχου του ασφαλιστηρίου συμβολαίου.

189. Οι επιχειρήσεις πρέπει να επαληθεύουν την ταυτότητα των δικαιούχων το αργότερο κατά τον χρόνο της πληρωμής.

190. Σε περίπτωση που η επιχείρηση γνωρίζει ότι η ασφάλεια ζωής έχει εκχωρηθεί σε τρίτο, ο οποίος θα λάβει την αξία του ασφαλιστήριου συμβολαίου, πρέπει να εξακριβώσει την ταυτότητα του πραγματικού δικαιούχου κατά τον χρόνο της εκχώρησης.

Αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

191. Σε περιπτώσεις υψηλού κινδύνου, είναι πιθανό να ενδείκνυται η λήψη των ακόλουθων μέτρων αυξημένης ΔΕΠ:

- Όταν ο πελάτης κάνει χρήση της περιόδου «δοκιμής»/«αναμονής», τα ασφάλιστρα θα πρέπει να επιστρέφονται στον τραπεζικό λογαριασμό του πελάτη από τον οποίο καταβλήθηκαν τα αντίστοιχα ποσά. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι έχουν επαληθεύσει την ταυτότητα του πελάτη σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 πριν προβούν σε επιστροφή χρημάτων, ιδίως σε περίπτωση που τα ασφάλιστρα είναι υψηλά ή οι περιστάσεις φαίνονται με άλλον τρόπο ασυνήθιστες. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει επίσης να εξετάζουν αν η ακύρωση δημιουργεί υπόνοιες ως προς τη συναλλαγή και κατά πόσον θα ήταν σκόπιμη η υποβολή αναφοράς περί ύποπτης δραστηριότητας.
- Είναι δυνατή η λήψη συμπληρωματικών μέτρων για την ενίσχυση των γνώσεων που διαθέτει η επιχείρηση σχετικά με τον πελάτη, τον πραγματικό δικαιούχο, τον δικαιούχο ή τον πραγματικό δικαιούχο του δικαιούχου, τους τρίτους πληρωτές και δικαιούχους πληρωμής. Παραδείγματα αποτελούν, μεταξύ άλλων:
 - i. η μη χρήση της παρέκκλισης του άρθρου 14 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, που προβλέπει εξαίρεση από την εκ των προτέρων ΔΕΠ·
 - ii. η επαλήθευση της ταυτότητας άλλων συναφών μερών, συμπεριλαμβανομένων των τρίτων πληρωτών και δικαιούχων πληρωμής, πριν από την έναρξη της επιχειρηματικής σχέσης·
 - iii. η λήψη πρόσθετων πληροφοριών προκειμένου να διαπιστωθεί η σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης·
 - iv. η λήψη πρόσθετων πληροφοριών σχετικά με τον πελάτη και επικαιροποίηση σε τακτικότερη βάση των δεδομένων ταυτοποίησης του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου·
 - v. σε περίπτωση που ο πληρωτής είναι διαφορετικό πρόσωπο από τον πελάτη, η εξακρίβωση των λόγων για τους οποίους συμβαίνει αυτό·
 - vi. η επαλήθευση των ταυτοτήτων με βάση περισσότερες από μία αξιόπιστες και ανεξάρτητες πηγές·

- vii. η εξακρίβωση της πηγής του πλούτου και της προέλευσης των κεφαλαίων του πελάτη, όπως, π.χ., λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την εργασία και τις αποδοχές του, κληρονομικά ζητήματα ή διακανονισμούς διαζυγίου·
 - viii. όπου είναι εφικτό, εξακρίβωση της ταυτότητας του δικαιούχου κατά την έναρξη της επιχειρηματικής σχέσης, και όχι μόλις αυτός ταυτοποιηθεί ή προσδιοριστεί, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη ότι ο δικαιούχος μπορεί να αλλάξει κατά τη διάρκεια ισχύος του ασφαλιστήριου συμβολαίου·
 - ix. η εξακρίβωση και ο έλεγχος της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου του δικαιούχου·
 - x. σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, η λήψη μέτρων προκειμένου να διαπιστωθεί αν ο πελάτης είναι ΠΕΠ και η λήψη εύλογων μέτρων προκειμένου να διαπιστωθεί αν ο δικαιούχος ή ο πραγματικός δικαιούχος του δικαιούχου είναι ΠΕΠ κατά τον χρόνο της εκχώρησης, εν όλω ή εν μέρει, του ασφαλιστήριου συμβολαίου ή, το αργότερο, κατά τον χρόνο της πληρωμής·
 - xi. απαίτηση σύμφωνα με την οποία η πρώτη πληρωμή πρέπει να πραγματοποιηθεί μέσω λογαριασμού που τηρείται στο όνομα του πελάτη σε τράπεζα υποκείμενη σε πρότυπα ΔΕΠ τα οποία δεν είναι λιγότερο αυστηρά από τα αντίστοιχα πρότυπα που απαιτούνται δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
192. Σε περίπτωση που ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με σχέση με ΠΕΠ είναι υψηλός, το άρθρο 20 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 επιβάλλει στις επιχειρήσεις την υποχρέωση, επιπλέον της εφαρμογής μέτρων ΔΕΠ σύμφωνα με το άρθρο 13 της ίδιας οδηγίας, να ενημερώνουν επίσης τα ανώτερα διοικητικά στελέχη πριν από την πληρωμή του προϊόντος του ασφαλιστήριου συμβολαίου, ώστε τα στελέχη αυτά να είναι σε θέση να διαμορφώνουν τεκμηριωμένη άποψη ως προς τον κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με την κατάσταση και να αποφασίζουν τη λήψη των πλέον κατάλληλων μέτρων για τον μετριασμό του εν λόγω κινδύνου· επιπροσθέτως, οι επιχειρήσεις πρέπει να ασκούν αυξημένη ΔΕΠ σε ολόκληρη την επιχειρηματική σχέση.
193. Είναι πιθανό να απαιτείται συχνότερη και διεξοδικότερη παρακολούθηση των συναλλαγών (συμπεριλαμβανομένης, όπου κρίνεται απαραίτητη, της εξακρίβωσης της προέλευσης των κεφαλαίων).

Απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

194. Σε περιπτώσεις χαμηλού κινδύνου (και στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία), ορισμένες από τις απαιτήσεις ΔΕΠ ενδέχεται να πληρούνται με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:
- Οι επιχειρήσεις ενδέχεται να είναι σε θέση να θεωρούν ότι η προϋπόθεση επαλήθευσης της ταυτότητας του πελάτη πληρούται λόγω πληρωμής που αντλείται από λογαριασμό για

τον οποίο η επιχείρηση έχει τη βεβαιότητα ότι τηρείται σε ρυθμιζόμενο πιστωτικό ίδρυμα του ΕΟΧ, με μοναδικό δικαιούχο ή συνδικαιούχο τον πελάτη.

- Οι επιχειρήσεις ενδέχεται να είναι σε θέση να θεωρούν ότι η προϋπόθεση επαλήθευσης της ταυτότητας του δικαιούχου πληρούται λόγω πληρωμής που εκτελείται σε λογαριασμό ο οποίος τηρείται στο όνομα του δικαιούχου σε ρυθμιζόμενο πιστωτικό ίδρυμα του ΕΟΧ.

Κεφάλαιο 8: Τομεακές κατευθυντήριες γραμμές για τις επιχειρήσεις επενδύσεων

195. Ως διαχείριση επενδύσεων νοείται η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων ενός επενδυτή με σκοπό την επίτευξη συγκεκριμένων επενδυτικών στόχων. Περιλαμβάνει τόσο τη διακριτική διαχείριση επενδύσεων, στο πλαίσιο της οποίας οι διαχειριστές λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις εξ ονόματος των πελατών τους, όσο και της συμβουλευτικής διαχείρισης επενδύσεων, στο πλαίσιο της οποίας οι διαχειριστές επενδύσεων παρέχουν στους πελάτες τους συμβουλές σχετικά με τις επενδύσεις που πρέπει να πραγματοποιήσουν, αλλά δεν εκτελούν πράξεις εξ ονόματος των πελατών τους.
196. Οι διαχειριστές επενδύσεων έχουν συνήθως περιορισμένο αριθμό ιδιωτών ή θεσμικών πελατών, πολλοί από τους οποίους είναι εύποροι, όπως, π.χ., φυσικά πρόσωπα υψηλής περιουσίας, σχήματα καταπιστευματικής διαχείρισης, εταιρείες, κρατικοί οργανισμοί και άλλοι επενδυτικοί φορείς. Τη διαχείριση των κεφαλαίων των πελατών αναλαμβάνει συνήθως ένας τοπικός θεματοφύλακας, και όχι ο διαχειριστής επενδύσεων. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με τη διαχείριση επενδύσεων εξαρτάται πρωτίστως από τον κίνδυνο ο οποίος συνδέεται με την κατηγορία των πελατών που εξυπηρετούν οι διαχειριστές επενδύσεων.
197. Παράλληλα με τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που καθορίζονται στον τίτλο II του παρόντος εγγράφου, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα θα πρέπει να εξετάζουν επίσης τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που παρατίθενται κατωτέρω. Σε αυτό το πλαίσιο ενδέχεται να είναι επίσης συναφείς οι τομεακές κατευθυντήριες γραμμές που περιλαμβάνονται στον τίτλο III κεφάλαιο 5.

Παράγοντες κινδύνου

Παράγοντες κινδύνου ως προς το προϊόν, την υπηρεσία ή τη συναλλαγή

198. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:
- οι συναλλαγές είναι ασυνήθιστα μεγάλες·
 - είναι δυνατές οι πληρωμές τρίτων·
 - το προϊόν ή η υπηρεσία χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση εγγραφών οι οποίες ακολουθούνται άμεσα από δυνατότητες εξαγοράς, με περιορισμένο βαθμό παρέμβασης από τον διαχειριστή επενδύσεων.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη

199. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Η συμπεριφορά του πελάτη, για παράδειγμα:
 - i. το σκεπτικό της επένδυσης στερείται προφανούς οικονομικού σκοπού·
 - ii. ο πελάτης ζητεί την επαναγορά ή την εξαγορά μακροπρόθεσμης επένδυσης εντός σύντομου χρονικού διαστήματος από την αρχική επένδυση ή πριν από την ημερομηνία πληρωμής, χωρίς σαφή αιτιολογία, ιδίως σε περίπτωση που η ενέργεια αυτή συνεπάγεται οικονομική ζημία ή την καταβολή υψηλών προμηθειών συναλλαγών·
 - iii. ο πελάτης ζητεί κατ' επανάληψη την αγορά και πώληση μετοχών εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, χωρίς προφανή στρατηγική ή προφανές οικονομικό σκεπτικό·
 - iv. απροθυμία παροχής πληροφοριών ΔΕΠ όσον αφορά τον πελάτη και τον πραγματικό δικαιούχο·
 - v. συχνές τροποποιήσεις των πληροφοριών ΔΕΠ ή των στοιχείων πληρωμής·
 - vi. ο πελάτης μεταφέρει υψηλότερα ποσά από τα ποσά που απαιτούνται για την επένδυση και ζητεί την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών·
 - vii. οι περιστάσεις υπό τις οποίες ο πελάτης κάνει χρήση της περιόδου «αναμονής» δημιουργούν υποψίες·
 - viii. χρήση πολλαπλών λογαριασμών χωρίς προηγούμενη γνωστοποίηση, ιδίως σε περίπτωση που οι εν λόγω λογαριασμοί τηρούνται σε πολλαπλές δικαιοδοσίες ή δικαιοδοσίες υψηλού κινδύνου·
 - ix. ο πελάτης επιθυμεί τη διάρθρωση της σχέσης κατά τέτοιο τρόπο ώστε να χρησιμοποιούνται πολλαπλά συμβαλλόμενα μέρη, όπως, π.χ., εντολοδόχοι εταιρείες, σε διάφορες δικαιοδοσίες, ιδίως σε περίπτωση που οι εν λόγω δικαιοδοσίες συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.
- Η φύση του πελάτη, για παράδειγμα:
 - i. ο πελάτης είναι εταιρεία ή σχήμα καταπιστευματικής διαχείρισης με εγκατάσταση σε δικαιοδοσία η οποία συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ (οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις δικαιοδοσίες που δεν τηρούν με αποτελεσματικό τρόπο τα διεθνή πρότυπα φορολογικής διαφάνειας)·
 - ii. ο πελάτης είναι επενδυτικός φορέας ο οποίος ασκεί ελάχιστη ή μηδενική δέουσα επιμέλεια στους δικούς του πελάτες·
 - iii. ο πελάτης είναι μη ρυθμιζόμενος επενδυτικός φορέας τρίτου·

- iv. η δομή της κυριότητας και του ελέγχου του πελάτη είναι αδιαφανής·
 - v. ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος είναι ΠΕΠ ή κατέχει άλλη εξέχουσα θέση η οποία ενδέχεται να του παρέχει τη δυνατότητα να κάνει κατάχρηση της εν λόγω θέσης για ίδιον όφελος·
 - vi. ο πελάτης είναι μη ρυθμιζόμενη εντολοδόχος εταιρεία με άγνωστους μετόχους.
- Η επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη, π.χ. τα κεφάλαια του πελάτη προέρχονται από επιχειρηματική δραστηριότητα σε τομείς οι οποίοι συνδέονται με υψηλό κίνδυνο οικονομικού εγκλήματος.

200. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ο πελάτης είναι θεσμικός επενδυτής του οποίου το καθεστώς έχει επαληθευτεί από κρατικό οργανισμό εντός του ΕΟΧ, όπως, π.χ., εγκεκριμένο από το κράτος συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.
- Ο πελάτης είναι κρατικός φορέας από δικαιοδοσία εντός του ΕΟΧ.
- Ο πελάτης είναι χρηματοπιστωτικός οργανισμός εγκατεστημένος σε δικαιοδοσία εντός του ΕΟΧ.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τη χώρα ή τη γεωγραφική περιοχή

201. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες::

- Ο επενδυτής ή ο θεματοφύλακός του έχει την έδρα του σε δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.
- Τα κεφάλαια προέρχονται από δικαιοδοσία η οποία συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.

Μέτρα

202. Κατά γενικό κανόνα, οι διαχειριστές επενδύσεων πρέπει να κατανοούν σε βάθος τους πελάτες τους ώστε να είναι σε θέση να τους βοηθούν να προσδιορίζουν κατάλληλα χαρτοφυλάκια επενδύσεων. Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται είναι παρόμοιες με τις πληροφορίες που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις για τους σκοπούς της ΚΞΧ/ΧΤ.

203. Σε περιπτώσεις υψηλότερου κινδύνου, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να τηρούν τις κατευθυντήριες γραμμές αυξημένης ΔΕΠ που παρατίθενται στον τίτλο II. Επιπλέον, σε περίπτωση που ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με επιχειρηματική σχέση είναι υψηλός, οι επιχειρήσεις θα πρέπει:

- να εξακριβώνουν και, όπου κρίνεται αναγκαίο, να επαληθεύουν την ταυτότητα των υποκείμενων επενδυτών του πελάτη της επιχείρησης, σε περίπτωση που ο πελάτης είναι μη ρυθμιζόμενος επενδυτικός φορέας τρίτου·

- να κατανοούν τον λόγο για τον οποίο εκτελείται οποιαδήποτε πληρωμή ή μεταφορά από και προς τρίτους των οποίων η ταυτότητα δεν έχει επαληθευτεί.

204. Σε περιπτώσεις χαμηλού κινδύνου, και στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, οι διαχειριστές επενδύσεων δύνανται να εφαρμόζουν τις κατευθυντήριες γραμμές απλουστευμένης ΔΕΠ που διατυπώνονται στον τίτλο II.

Κεφάλαιο 9: Τομεακές κατευθυντήριες γραμμές για τους παρόχους υπηρεσιών επενδύσεων χαρτοφυλακίου

205. Η παροχή υπηρεσιών επενδύσεων χαρτοφυλακίου μπορεί να συνεπάγεται τη συμμετοχή πολλαπλών μερών: του διαχειριστή χαρτοφυλακίου, διορισμένων συμβούλων, του θεματοφύλακα και των υποθεματοφυλάκων, των υπευθύνων μητρώων μετοχών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, των βασικών μεσιτών. Ομοίως, η διανομή των εν λόγω χαρτοφυλακίων μπορεί να συνεπάγεται τη συμμετοχή διαφόρων μερών, π.χ. συνδεδεμένων αντιπροσώπων, υπευθύνων συμβουλευτικής και διακριτικής διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, παρόχων υπηρεσιών πλατφόρμας και ανεξάρτητων χρηματοοικονομικών συμβούλων.
206. Το είδος και ο αριθμός των μερών που συμμετέχουν στη διαδικασία διανομής των χαρτοφυλακίων εξαρτάται από τη φύση του χαρτοφυλακίου και ενδέχεται να επηρεάζει το επίπεδο των γνώσεων που διαθέτει η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου όσον αφορά τον πελάτη και τους επενδυτές της. Η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή, σε περίπτωση που η εταιρεία δεν είναι η ίδια υπόχρεη οντότητα, ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου διατηρεί την ευθύνη για τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις ΚΕΧ/ΧΤ, παρότι ορισμένες πτυχές των υποχρεώσεων ΔΕΠ της εταιρείας επενδύσεων χαρτοφυλακίου είναι πιθανό να αναλαμβάνονται από ένα ή περισσότερα από τα εν λόγω άλλα μέρη, με την επιφύλαξη ορισμένων προϋποθέσεων.
207. Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου ενδέχεται να χρησιμοποιούνται από πρόσωπα ή οντότητες για τους σκοπούς ΞΧ/ΧΤ:
- Η διανομή χαρτοφυλακίων λιανικής πραγματοποιείται συχνά εξ αποστάσεως· η πρόσβαση στα εν λόγω χαρτοφυλάκια είναι συχνά εύκολη και μπορεί να επιτευχθεί σχετικά γρήγορα, ενώ οι συμμετοχές στα συγκεκριμένα χαρτοφυλάκια μπορούν να μεταβιβάζονται μεταξύ διαφόρων μερών.
 - Οι οργανισμοί εναλλακτικών επενδύσεων, όπως τα αμοιβαία κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου, οι εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία και οι εταιρείες επενδύσεων ιδιωτικών συμμετοχών, τείνουν να διαθέτουν μικρότερο αριθμό επενδυτών, οι οποίοι μπορεί να είναι τόσο ιδιώτες όσο και θεσμικοί επενδυτές (συνταξιοδοτικά ταμεία, οργανισμοί επενδύσεων σε μερίδια άλλων οργανισμών). Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου που είναι σχεδιασμένες για περιορισμένο αριθμό φυσικών προσώπων υψηλής περιουσίας ή για τη διαχείριση οικογενειακής περιουσίας ενδέχεται να παρουσιάζουν εγγενώς υψηλότερο κίνδυνο κατάχρησης για τους σκοπούς ΞΧ/ΧΤ από ότι οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου λιανικής, δεδομένου ότι είναι πιθανότερο οι επενδυτές να είναι σε θέση να ασκούν έλεγχο επί των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας. Σε περίπτωση που οι επενδυτές ασκούν έλεγχο επί των περιουσιακών στοιχείων, οι εν λόγω εταιρείες είναι φορείς κατοχής προσωπικών περιουσιακών

στοιχείων, οι οποίοι αναφέρονται ως παράγοντες δυνητικά υψηλότερου κινδύνου στο παράρτημα III της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

- Παρά τον συχνά μεσο-μακροπρόθεσμο χαρακτήρα της επένδυσης, στοιχείο που μπορεί να συμβάλλει στη μείωση της ελκυστικότητας των εν λόγω προϊόντων για τους σκοπούς της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τα προϊόντα αυτά ενδέχεται να εξακολουθούν να προσελκύουν το ενδιαφέρον όσων ασκούν δραστηριότητες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες λόγω της ικανότητάς τους να παράγουν ανάπτυξη και έσοδα.

208. Το παρόν κεφάλαιο απευθύνεται:

- a. στους διαχειριστές επενδύσεων χαρτοφυλακίου που ασκούν δραστηριότητες σύμφωνα με το άρθρο 3 σημείο 2 στοιχείο α) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849· και
- b. στις εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου που διαθέτουν στο κοινό μέσω της αγοράς μερίδια ή μετοχές τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 σημείο 2 στοιχείο δ) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

Άλλα μέρη που συμμετέχουν στην παροχή ή τη διανομή του χαρτοφυλακίου, π.χ. ενδιάμεσοι οργανισμοί, ενδέχεται να πρέπει να τηρούν δικές τους υποχρεώσεις ΔΕΠ και θα πρέπει να ανατρέχουν, κατά περίπτωση, στα σχετικά κεφάλαια του παρόντος εγγράφου.

209. Όσον αφορά τις εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και τους διαχειριστές χαρτοφυλακίου, ενδέχεται να είναι επίσης συναφείς οι τομεακές κατευθυντήριες γραμμές που περιλαμβάνονται στον τίτλο III κεφάλαια 1, 7 και 8.

Παράγοντες κινδύνου

Παράγοντες κινδύνου ως προς το προϊόν, την υπηρεσία ή τη συναλλαγή

210. Στην αύξηση του κινδύνου που συνδέεται με την εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου, ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου είναι σχεδιασμένη για περιορισμένο αριθμό φυσικών προσώπων ή για τη διαχείριση οικογενειακής περιουσίας, π.χ., εταιρεία επενδύσεων ιδιωτικών κεφαλαίων ή κεφαλαίων ενός μόνο επενδυτή.
- Είναι δυνατή η προεγγραφή για την αγορά μετοχών στο χαρτοφυλάκιο και στη συνέχεια η άμεση εξαγορά της επένδυσης, χωρίς την επιβάρυνση του επενδυτή με σημαντικές διοικητικές δαπάνες.
- Είναι δυνατή η διαπραγμάτευση των μεριδίων ή των μετοχών του χαρτοφυλακίου, χωρίς σχετική γνωστοποίηση προς την εταιρεία ή τον διαχειριστή χαρτοφυλακίου κατά τον χρόνο της διαπραγμάτευσης· κατά συνέπεια, οι πληροφορίες σχετικά με τον επενδυτή διακρίνονται σε διάφορες θεματικές ενότητες (όπως συμβαίνει στην περίπτωση των

χαρτοφυλακίων κλειστού τύπου που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε δευτερογενείς αγορές).

211. Στην αύξηση του κινδύνου που συνδέεται με την προεγγραφή για την αγορά μετοχών στο χαρτοφυλάκιο ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Η προεγγραφή για την αγορά μετοχών αφορά λογαριασμούς ή τρίτους σε πολλαπλές δικαιοδοσίες, ιδίως σε περίπτωση που οι εν λόγω δικαιοδοσίες συνδέονται με υψηλό κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, όπως ορίζεται στα σημεία 22-27 του τίτλου II των κατευθυντήριων γραμμών.
- Η προεγγραφή για την αγορά μετοχών αφορά τρίτους ή δικαιούχους πληρωμών, ιδίως σε περίπτωση που αυτό δεν είναι αναμενόμενο.

212. Στη μείωση του κινδύνου που συνδέεται με το χαρτοφυλάκιο ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Δεν επιτρέπονται οι πληρωμές τρίτων.
- Το χαρτοφυλάκιο είναι ανοικτό μόνο σε επενδυτές μικρής κλίμακας, με την επιβολή ανώτατου ορίου στο ύψος των επενδύσεων.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη

213. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Η συμπεριφορά του πελάτη είναι ασυνήθιστη, για παράδειγμα:
 - i. Το σκεπτικό για την υλοποίηση της επένδυσης στερείται προφανούς στρατηγικής ή οικονομικού σκοπού ή ο πελάτης πραγματοποιεί επενδύσεις οι οποίες δεν συνάδουν με τη συνολική οικονομική του κατάσταση, εφόσον αυτή είναι γνωστή στην εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή στον διαχειριστή χαρτοφυλακίου.
 - ii. Ο πελάτης ζητεί την επαναγορά ή την εξαγορά επένδυσης εντός σύντομου χρονικού διαστήματος από την αρχική επένδυση ή πριν από την ημερομηνία πληρωμής, χωρίς σαφή αιτιολογία,
 - iii. Ιδίως σε περίπτωση που η ενέργεια αυτή συνεπάγεται οικονομική ζημία ή την καταβολή υψηλών προμηθειών συναλλαγών.
 - iv. Ο πελάτης ζητεί κατ' επανάληψη την αγορά και πώληση μετοχών εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, χωρίς προφανή στρατηγική ή προφανή οικονομική αιτιολογία.
 - v. Ο πελάτης μεταφέρει υψηλότερα ποσά από τα ποσά που απαιτούνται για την επένδυση και ζητεί την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

- vi. Ο πελάτης χρησιμοποιεί πολλαπλούς λογαριασμούς χωρίς προηγούμενη γνωστοποίηση, ιδίως σε περίπτωση που οι εν λόγω λογαριασμοί τηρούνται σε πολλαπλές δικαιοδοσίες ή σε δικαιοδοσίες που συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.
- vii. Ο πελάτης επιθυμεί τη διάρθρωση της σχέσης κατά τέτοιον τρόπο ώστε να χρησιμοποιούνται πολλαπλά συμβαλλόμενα μέρη, όπως, π.χ., μη ρυθμιζόμενες εντολοδόχοι εταιρείες, σε διάφορες δικαιοδοσίες, ιδίως σε περίπτωση που οι εν λόγω δικαιοδοσίες συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.
- viii. Ο πελάτης μεταβάλλει αιφνιδίως τον τόπο διακανονισμού, χωρίς αιτιολογία, π.χ. με την αλλαγή της χώρας μόνιμης κατοικίας του πελάτη.
- ix. Ο πελάτης και ο πραγματικός δικαιούχος βρίσκονται σε διαφορετικές δικαιοδοσίες και τουλάχιστον μία από τις εν λόγω δικαιοδοσίες συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, όπως ορίζεται στο γενικό μέρος των κατευθυντήριων γραμμών.
- x. Τα κεφάλαια του πραγματικού δικαιούχου έχουν δημιουργηθεί σε δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, ιδίως σε περίπτωση που η εν λόγω δικαιοδοσία συνδέεται με υψηλότερα επίπεδα βασικών αδικημάτων σχετικών με ΞΧ/ΧΤ.

214. Στη μείωση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- ο πελάτης είναι θεσμικός επενδυτής του οποίου το καθεστώς έχει επαληθευτεί από κρατικό οργανισμό εντός του ΕΟΧ, όπως, π.χ., εγκεκριμένο από το κράτος συνταξιοδοτικό πρόγραμμα·
- ο πελάτης είναι επιχείρηση που δραστηριοποιείται σε χώρα του ΕΟΧ ή σε τρίτη χώρα που προβλέπει απαιτήσεις ΚΞΧ/ΧΤ οι οποίες δεν είναι λιγότερο αυστηρές από τις αντίστοιχες απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον δίαυλο παροχής υπηρεσιών

215. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- ασαφείς ή πολύπλοκοι δίαυλοι παροχής υπηρεσιών που περιορίζουν την εποπτεία των επιχειρηματικών σχέσεων της εταιρείας επενδύσεων χαρτοφυλακίου και μειώνουν την ικανότητά της όσον αφορά την παρακολούθηση των συναλλαγών, π.χ. η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου χρησιμοποιεί μεγάλο αριθμό επιμέρους διανομών για τη διανομή σε τρίτες χώρες·
- ο διανομέας βρίσκεται σε δικαιοδοσία η οποία συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, όπως ορίζεται στο γενικό μέρος του παρόντος εγγράφου.

216. Οι παράγοντες που παρατίθενται κατωτέρω ενδέχεται να είναι ενδεικτικοί χαμηλότερου κινδύνου:

- Στην εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου γίνεται δεκτός μόνον ορισμένος τύπος επενδυτή χαμηλού κινδύνου, όπως οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις που επενδύουν με την ιδιότητα του εντολέα (π.χ. ασφαλιστικές επιχειρήσεις κλάδου ζωής) ή εταιρικά συνταξιοδοτικά προγράμματα.
- Η αγορά ή η εξαγορά του χαρτοφυλακίου είναι δυνατή μόνο μέσω επιχείρησης, π.χ. μέσω ενδιάμεσου χρηματοοικονομικού οργανισμού, που δραστηριοποιείται σε χώρα του ΕΟΧ ή σε τρίτη χώρα που προβλέπει απαιτήσεις ΚΕΧ/ΧΤ οι οποίες δεν είναι λιγότερο αυστηρές από τις αντίστοιχες απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τη χώρα ή τη γεωγραφική περιοχή

217. Στην αύξηση του κινδύνου ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Τα χρήματα των επενδυτών έχουν παραχθεί σε δικαιοδοσίες που συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, ιδίως σε περίπτωση που οι εν λόγω συνδέονται με υψηλότερα επίπεδα βασικών αδικημάτων σχετικών με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
- Η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου επενδύει σε τομείς με υψηλότερο κίνδυνο διαφθοράς (π.χ. εξορυκτικές βιομηχανίες ή εμπόριο όπλων), σε δικαιοδοσίες οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί από αξιόπιστες πηγές ως δικαιοδοσίες που παρουσιάζουν σημαντικά επίπεδα διαφθοράς ή άλλων βασικών αδικημάτων που συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ιδίως σε περίπτωση που η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου είναι εταιρεία επενδύσεων κεφαλαίων ενός μόνο επενδυτή.

Μέτρα

218. Τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνουν οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή οι διαχειριστές χαρτοφυλακίου για την τήρηση των οικείων υποχρεώσεων ΔΕΠ εξαρτώνται από τον τρόπο με τον οποίο ο πελάτης ή ο επενδυτής (σε περίπτωση που ο επενδυτής δεν είναι ο πελάτης) έρχεται σε επαφή με την εταιρεία. Η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου θα πρέπει επίσης να λαμβάνει μέτρα ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου προκειμένου να εξακριβώνει και να επαληθεύει την ταυτότητα των φυσικών προσώπων, εάν υπάρχουν, υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο των οποίων τελεί ο πελάτης (ή εξ ονόματος των οποίων πραγματοποιείται η συναλλαγή), ζητώντας, για παράδειγμα, από τον υποψήφιο επενδυτή να δηλώσει, κατά την αρχική υποβολή του αιτήματος συμμετοχής του στην εταιρεία, αν πραγματοποιεί την επένδυση για ίδιο λογαριασμό ή αν είναι διαμεσολαβητής ο οποίος πραγματοποιεί την επένδυση για λογαριασμό κάποιου άλλου.

219. Ο πελάτης είναι:

- a. φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο αγοράζει απευθείας μερίδια ή μετοχές σε εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου για ίδιο λογαριασμό, και όχι εξ ονόματος άλλων, υποκείμενων επενδυτών· ή
- b. επιχείρηση η οποία, στο πλαίσιο της οικονομικής της δραστηριότητας, αγοράζει απευθείας μερίδια ή μετοχές στο όνομά της και ασκεί έλεγχο επί της επένδυσης προς τελικό όφελος ενός ή περισσότερων τρίτων μερών που δεν ασκούν έλεγχο επί της επένδυσης ή επί των επενδυτικών αποφάσεων· ή
- c. επιχείρηση, όπως, π.χ., ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός, που ενεργεί στο όνομά του και είναι ο καταχωρισμένος κύριος των μεριδίων ή των μετοχών, αλλά ενεργεί για λογαριασμό, και υπό συγκεκριμένες εντολές, ενός ή περισσότερων τρίτων μερών (π.χ. επειδή ο ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός είναι εντολοδόχος, μεσίτης, διαχειριστής ομαδοποιημένου λογαριασμού πολλαπλών πελατών/λογαριασμού συγκεντρωτικού τύπου «omnibus» ή διαχειριστής παρόμοιου σχήματος παθητικού τύπου)· ή
- d. πελάτης της επιχείρησης, όπως, π.χ., πελάτης ενδιάμεσου χρηματοοικονομικού οργανισμού, σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν είναι ο καταχωρισμένος κύριος των μετοχών ή των μεριδίων (π.χ. επειδή η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου χρησιμοποιεί ενδιάμεσο χρηματοοικονομικό οργανισμό για τη διανομή μετοχών ή μεριδίων του χαρτοφυλακίου, και ο επενδυτής αγοράζει μερίδια ή μετοχές μέσω της επιχείρησης και η επιχείρηση δεν καθίσταται ο νόμιμος κάτοχος των μεριδίων ή των μετοχών).

Μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ και αυξημένης ΔΕΠ που πρέπει να λαμβάνονται στις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 219 στοιχεία α) και β)

220. Στις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 219 στοιχεία α) και β), παραδείγματα μέτρων αυξημένης ΔΕΠ που θα πρέπει να λαμβάνει μια εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου σε περιπτώσεις υψηλού κινδύνου αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- λήψη πρόσθετων πληροφοριών σχετικά με τον πελάτη, όπως η φήμη και το ιστορικό του πελάτη, πριν από τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης·
- λήψη συμπληρωματικών μέτρων για την περαιτέρω επαλήθευση των εγγράφων, των δεδομένων ή των πληροφοριών που έχουν συγκεντρωθεί·
- λήψη πληροφοριών σχετικά με την προέλευση των κεφαλαίων και/ή της πηγής του πλούτου του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου του πελάτη·

- απαίτηση εκτέλεσης της πληρωμής εξαγοράς μέσω του αρχικού λογαριασμού που χρησιμοποιήθηκε για την επένδυση ή μέσω λογαριασμού με μοναδικό δικαιούχο ή συνδικαιούχο τον πελάτη·
 - αύξηση της συχνότητας και της έντασης της παρακολούθησης των συναλλαγών·
 - απαίτηση εκτέλεσης της αρχικής πληρωμής μέσω λογαριασμού πληρωμών, με μοναδικό δικαιούχο ή συνδικαιούχο τον πελάτη, ο οποίος τηρείται σε ρυθμιζόμενο πιστωτικό ίδρυμα ή ρυθμιζόμενο χρηματοπιστωτικό οργανισμό εντός του ΕΟΧ ή σε χρηματοπιστωτικό οργανισμό τρίτης χώρας που προβλέπει απαιτήσεις ΚΕΧ/ΧΤ οι οποίες δεν είναι λιγότερο αυστηρές από τις αντίστοιχες απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849·
 - εξασφάλιση έγκρισης από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη κατά τον χρόνο της συναλλαγής, σε περίπτωση που ο πελάτης χρησιμοποιεί για πρώτη φορά ένα προϊόν ή μια υπηρεσία·
 - ενισχυμένη παρακολούθηση της σχέσης με τον πελάτη και των επιμέρους συναλλαγών·
221. Σε περιπτώσεις χαμηλότερου κινδύνου, στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, και υπό την προϋπόθεση ότι τα κεφάλαια μεταφέρονται με επαληθεύσιμο τρόπο από ή προς λογαριασμό πληρωμών ο οποίος τηρείται με μοναδικό δικαιούχο ή συνδικαιούχο τον πελάτη σε ρυθμιζόμενο πιστωτικό ίδρυμα ή ρυθμιζόμενο χρηματοπιστωτικό οργανισμό εντός του ΕΟΧ, παράδειγμα των μέτρων απλουστευμένης ΔΕΠ που μπορεί να εφαρμόζει η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου αποτελεί η χρήση της πηγής των κεφαλαίων για την εκπλήρωση ορισμένων απαιτήσεων ΔΕΠ.

Μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ και αυξημένης ΔΕΠ που πρέπει να λαμβάνονται στις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 219 στοιχείο γ)

222. Στις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 219 στοιχείο γ), όταν ο ενδιαμέσος χρηματοοικονομικός οργανισμός είναι πελάτης της εταιρείας επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή του διαχειριστή χαρτοφυλακίου, η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου θα πρέπει να εφαρμόζει έναντι του ενδιαμέσου χρηματοοικονομικού οργανισμού μέτρα ΔΕΠ ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου. Η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου θα πρέπει να λαμβάνει επίσης μέτρα ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου προκειμένου να εξακριβώνει και να επαληθεύει την ταυτότητα των επενδυτών εξ ονόματος των οποίων ενεργεί ο ενδιαμέσος χρηματοοικονομικός οργανισμός, δεδομένου ότι οι εν λόγω επενδυτές είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι των κεφαλαίων που επενδύονται μέσω του ενδιαμέσου οργανισμού. Στον βαθμό που το επιτρέπει το εθνικό δίκαιο, στις περιπτώσεις χαμηλού κινδύνου, η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου δύναται να εφαρμόζει παρόμοια μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ με τα μέτρα που περιγράφονται στην παράγραφο 112 του παρόντος εγγράφου, με την επιφύλαξη των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- Ο ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός υπόκειται σε υποχρεώσεις ΚΕΧ/ΧΤ δικαιοδοσίας του ΕΟΧ ή τρίτης χώρας που προβλέπει απαιτήσεις ΚΕΧ/ΧΤ οι οποίες δεν είναι λιγότερο αυστηρές από τις αντίστοιχες απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
 - Ο ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός εποπτεύεται αποτελεσματικά όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τις εν λόγω απαιτήσεις.
 - Η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου έχει λάβει μέτρα ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου ώστε να έχει τη βεβαιότητα ότι ο κίνδυνος ΚΕΧ/ΧΤ που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση είναι χαμηλός, βάσει, μεταξύ άλλων, της αξιολόγησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του ενδιάμεσου χρηματοοικονομικού οργανισμού που έχει διενεργήσει η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου, των κατηγοριών πελατών που εξυπηρετεί ο ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός, καθώς και των δικαιοδοσιών στις οποίες εκτίθεται η επιχειρηματική δραστηριότητα του ενδιάμεσου χρηματοοικονομικού οργανισμού.
 - Η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου έχει λάβει μέτρα ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου ώστε να έχει τη βεβαιότητα ότι ο ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός εφαρμόζει αυστηρά και ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου μέτρα ΔΕΠ έναντι των δικών του πελατών και των πραγματικών δικαιούχων των πελατών του. Σε αυτό το πλαίσιο, η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου θα πρέπει να λαμβάνει μέτρα ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου, ώστε να είναι σε θέση να αξιολογεί την επάρκεια των πολιτικών και των διαδικασιών ΔΕΠ του ενδιάμεσου χρηματοοικονομικού οργανισμού, π.χ. μέσω δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με το ιστορικό συμμόρφωσης του ενδιάμεσου χρηματοοικονομικού οργανισμού ή μέσω άμεσης επικοινωνίας με τον ενδιάμεσο χρηματοοικονομικό οργανισμό.
 - Η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου έχει λάβει μέτρα ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου, ώστε να έχει τη βεβαιότητα ότι, αμέσως μόλις του το ζητηθεί, ο ενδιάμεσος χρηματοοικονομικός οργανισμός θα παρέχει πληροφορίες και έγγραφα ΔΕΠ σχετικά με τους δικούς του επενδυτές, συμπεριλαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, τις συναφείς διατάξεις της σύμβασης που έχει συνάψει με τον ενδιάμεσο χρηματοοικονομικό οργανισμό ή πραγματοποιώντας δειγματοληπτικούς ελέγχους ως προς την ικανότητα του ενδιάμεσου χρηματοοικονομικού οργανισμού να παρέχει πληροφορίες ΔΕΠ κατόπιν σχετικού αιτήματος.
223. Σε περίπτωση αυξημένου κινδύνου, ιδίως όταν η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου είναι σχεδιασμένη για περιορισμένο αριθμό επενδυτών, πρέπει να εφαρμόζονται μέτρα αυξημένης ΔΕΠ, στα οποία μπορούν να περιλαμβάνονται τα μέτρα που καθορίζονται στην παράγραφο 220 ανωτέρω.

Μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ και αυξημένης ΔΕΠ που πρέπει να λαμβάνονται στις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 219 στοιχείο δ)

224. Στις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 219 στοιχείο δ), η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου θα πρέπει να εφαρμόζει μέτρα ΔΕΠ ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου έναντι του τελικού επενδυτή, όπως εφαρμόζονται και έναντι του πελάτη της εταιρείας επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή του διαχειριστή χαρτοφυλακίου. Για την τήρηση των οικείων υποχρεώσεων ΔΕΠ, η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου μπορεί να βασίζεται στον ενδιάμεσο χρηματοοικονομικό οργανισμό, κατ' εφαρμογή, και με την επιφύλαξη, των προϋποθέσεων που παρατίθενται στο κεφάλαιο II τμήμα 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
225. Σε περιπτώσεις χαμηλού κινδύνου, και στον βαθμό που το επιτρέπει το εθνικό δίκαιο, οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή οι διαχειριστές χαρτοφυλακίου δύνανται να εφαρμόζουν μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ. Υπό τον όρο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 222, τα μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ ενδέχεται να συνίστανται στη λήψη, εκ μέρους της εταιρείας επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή του διαχειριστή χαρτοφυλακίου, δεδομένων ταυτοποίησης από το μητρώο μετοχών της εταιρείας επενδύσεων χαρτοφυλακίου, σε συνδυασμό με τις πληροφορίες που προσδιορίζονται στο άρθρο 27 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, τις οποίες η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου πρέπει να λάβει από τον ενδιάμεσο χρηματοοικονομικό οργανισμό, εντός εύλογης προθεσμίας. Η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου θα πρέπει να ορίσει την εν λόγω προθεσμία σύμφωνα με την προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο.
226. Σε περίπτωση αυξημένου κινδύνου, ιδίως όταν η εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου είναι σχεδιασμένη για περιορισμένο αριθμό επενδυτών, πρέπει να εφαρμόζονται μέτρα αυξημένης ΔΕΠ, στα οποία μπορούν να περιλαμβάνονται τα μέτρα που καθορίζονται στην παράγραφο 220 ανωτέρω.

Τίτλος IV – Εφαρμογή

Εφαρμογή

227. Οι αρμόδιες αρχές και οι επιχειρήσεις θα πρέπει να συμμορφωθούν προς τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές έως τις 26 Ιουνίου 2018.